

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő:
SZÉSI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Évesre 28 k., (14), 1/2 évesre 14 k., (7), 1/4 évesre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 lrt.).
Egyes szám Budapeston 8, vidéken 10 fillér.

Szlnet.

Budapest, június 30.

(v.) Mélységes csend ül a magyar közéleten. Az évad utolsó szenzációját is lezárja holnap a reichstadi esküvő. Aztán jogaiba lép a nyugalom és az unalom, a holt szezonnak ez a két drabantja. És három teljes hónapon keresztül pihenni fogunk. Csupán pihenni? Tartunk tőle, hogy sok lesz a jóból ennyi temérdek pihenés. Az időnek egy részét fordíthatnók bizony okosabb dologra is, ami nem jár túlságos fáradsággal: elmélkedhetnénk kissé a magyar közélet elvi tartalmáról. Ugy emléik nekünk ugyanis, hogy ezt az elvi tartalmat nem ártana bizonyos mértékben és bizonyos irányban felfrissíteni. Az egyházpolitika óta elrenyhült a magyar szabadelvűség. Az a nagy és dicső alkotás mintha kimerítette volna a liberalizmus teremő erejét. Mikor létrejött a korszakos reformműs az új intézmények ellen író háborút indított a saját kudarcát sem elfeledni, sem elviselni nem tudó reakció, akkor a szabadelvűség a viszonyok kényszerítő hatalmának sulya alatt a defenzívába szorult. Ebből aztán ki sem tudott vergődni azóta. Egy végzetes tévedésbe vitte bele a megszokás és a kényelemszeretet. Abból, hogy a néppárt törekvéseivel szemben *legfőbb* kötelességévé lett az új vívmányok feltétlen és könyörületlen megvédelmezése, idővel azt következtette, hogy nincs is egyéb feladata. A *legfőbb* feladat ilyen módon átváltozott *egyedlen* feladattá. S itt van a dolog hűbnerje. Ezen a ponton lett kórságossá a magyar szabadelvűség.

Ha egy politikai tábor minden erejét arra fordítja, hogy már kiküzdött vívmányokat fenntartsa, akkor *konzervatív* természetet öltött. Az nem változtat a dolgon semmit, hogy azokat a vívmányokat, amikor még csak törek-

vések voltak, szabadelvű zászló alatt s az ellenük szegülő reakció ellenére kellett kiküzdeni. A valóság az, hogy az a politika, amely a meglévőnek fenntartására szorítkozik, *konzervatív politika*. A szabadelvű pártnak tehát az egyházpolitikai alkotások életbelépése óta konzervatív a politikája. Mi ezt nagy bajnak tartjuk, talán közéletünk legnagyobb bajának, mindenesetre sok, igen lényeges baj kuforrásának. Nem hinnők, hogy bárki is félreérthetné ezt az álláspontunkat. Az egyházpolitika diadaláért lángoló lelkesedéssel harcoltunk mi is; büszkeséggel fogunk mindenba arra gondolni, hogy abban a küzdelemben a veszedelmek nöttével megnövekedett a magunk buzgósága is és hogy volt nekünk is részünk, habár még oly parányi, a győzelem kivívásában. Arról is tanubizonyoságot tesz egész működésünk, hogy lelkesen serénykedünk abban az őrszolgálatban is, melyet az egyházpolitikai intézmények sérthetetlen ép-sége érdekében teljesít a liberális közvélemény. S barátaink el fogják rólunk hinni azt, amit felölünk tud és hirdet a reakció táborra, hogy tudniillik irgalmatlan üldözői vagyunk az egyházpolitika ellen folyó klerikális áskálódásoknak. S mégis azt mondjuk, *mi* mondjuk azt, hogy a magyar szabadelvűség nem érheti be azzal a konzervatív hivatással, amelyre őt év óta szorítokzik.

A szabadelvű politikának leglényegesebb jellemvonása a *haladó* irányzat. Soha meg nem állani egy ponton, előbbre törni mindig fáradhatatlanul, a kiküzdött vívmányokból egyre újabb haladásra meríteni ösztönzést: a liberálizmusnak ebben áll a sajátossága. Ezt a progresszív vonást szeretnők mi erősebben kidomborodóitnak látni a szabadelvű párt törekvéseiben. Jól megértsék szavunkat: a pátról beszélünk, nem a kormányról. A Széll Kálmán kormányzati programjában elegendő munkaanyagot találna a legbuzgóbb

progresszív igyekvés is. Csak karolja fel a párt ezeket a feladatokat. Ott van például az adóreform ügye, amely kiinduló pontja lehet egy nagyszabású demokratikus átalakulásnak. A mostani adórendszer az arisztokráciának és a plutokráciának kedvez az igazság rovására és a demokratikus néprétegek ártalmára. E bajnak elienszere a progresszív adózás, amely kiegészítő része a kormány programjának.

Több példát akár ne is említsünk. Hát mért nem karolja fel a liberális párt ezt az eszmét az igazság, a demokrácia s a szabadelvűség nevében? Mért nem szegődik apostolává ennek a gondolatnak, amelynek megvalósítása lényegesen könnyítene az adózók millióinak terhein? Mért mond le arról a presztízsről, amelyet ez a népszerű és méltányos reform szerezne zászlajának?

Egyre több és egyre újabb gyökérszálakat bocsátani le a nemzet lelkébe, belekapcsolni a maga létét a milliók jogos érdekeibe s a tömegek életöszönébe: ime, ezen az uton haladjon a szabadelvű politika, ha boldogulni akar. Tanuljon ellenségétől: a klerikalizmustól. Az bizony akar haladni, csak hogy visszafelé. S kifejt csodás leleményeséget és fürgeséget, hogy elkábítsa a nagy tömegnek józan életöszönét s megnyerje magának a nép előítéleteit és gonosz indulatait. Nosza legyenünk mi leleményesebbek s fűrgébbek nálánál s fordítsuk meg az ő proceduráját: mi a nép előítéleteit és gonosz indulatait kábítsuk el s nyerjük meg magunknak a milliók józan életöszönét. A szabadelvűségnek abban áll a rendeltetése, hogy ő szolgáltsa a lendítő erőt a nemzeti szervezet mechanizmusába. A veszteglés nem politika és semmi esetre sem a szabadelvűség politikája. A demokratikus fejlődést előbbre vinni, a közszabadságot megszilárdítani, a nemzet mivelődését s anyagi és erkölcsi jó-

TÁRCA.

Bordás ur.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Bordás urnak, aki számféjtőnek volt alkalmazva a minisztériumban, kis, fekete képű, örökké nedves szemű felesége volt. A nedves szemek azonban nem valami nagy bánatot jelentettek, hanem betegséget. Bordásné asszony különösen nyáron, a meleg napokban úgy sirt, mintha az arról a hétről való halottakat mind neki kellene elsratni, pedig semmi oka se volt a bánatra. Forgott, éppen úgy forgott vele a világ, mint a a hogy leforogta magát tizenégy esztendő óta minden nap, változatosság nélkül, események nélkül. Azaz hogy történt minden évben valami. Bordásné a maga pontos, rendes idejében ágyának esett s egygyel több lett a csaláiban a Bordás. Azonban ez is olyan lehetetlenül pontosan bekövetkezett, hogy már föl se tűnt. Ilyenformán mindig lármás, rendetlen és piszkos volt a kis hástetők, amiben esendően, fejét a vállalai közé huzva, lehetőleg olyan kicsinyon, hogy észre se vegye senki — élt valahogy, békétlenül, korán megvénülve Bordás ur, a számféjtő. Ha úgy körülnésett néha, nem is tudta, hogy a magának ismerje-e el ezt a lármás két szobát meg konyhát, meg az asszonyt, aki menet, jövet, ahogy erre-arra bódorgott a gyermekek között, mindig könnyezett. Arról már nem tudott számot adni, hogy miért vette el. Elvette, ennyi az egész, elvette valahogy és most ebben a csendes, vér és ideg nélküli élő békés emberben is nagy vágyako-

zások ébredtek föl néha. Nem tudta elképzelni ugy az életet, hogy ő csak éljen, éljen, mint egy állat, örökkösen ehhez az asszonyhoz, ezekhez a piszkos gyerekekhez kötve. Fialat szeretett volna lenni újra és okosabban, mint valaha. Vagy pedig, ha az már nem lehetséges, hát megpróbálni kissé, hogy milyen lehet az olyan ember élete, aki csupa szép asszony körül forogódik, hódít... Csak kiáll az utcára és int a szemével s leborulnak előtte a hölgyek, szép fehér bőrű, magas, rugalmas járásu, mosolygó asszonyok. És csupa kaland az élet, csupa szerelem. Az egyik még el se végződött és már következik a másik... Bordás ur azt mondta, hogy bánja a szöss, éljen akár még ötven esztendőt ezzel a nővel meg a gyerekekkel, szívesen folytatja a számféjtést a minisztériumban is, ami pedig csunya robot, hanem egyszer szerelmes akar még lenni. Valahogy irtózatossá módon szerelmes, hogy beleszédüljön egészen, hogy hemperegjen benne, mint valami végtelen pázsit tőde, friss, illatos ölében. Egy asszonyt keresett, becsületet vagy nem becsületet, mindegy, csak asszony legyen. De szép, puha meleg karjai legyenek, gyönyörű keble s olyan szeme, ami kacag... Az se baj, ha nem szereti Bordás urat, elég, ha Bordás ur szerelmes és aztán mohón, szomjasan gondolt arra, hogy hogyan esik az ölébe ennek az új asszonynak, mig otthon a gyerekekkel nyafog a régi.

Bordás ur szerelmes akart lenni mindenképpen. Mielőtt meghal, tudni akarta azt is, hogy micsoda gyönyörűség lehet a szerelem olyan vadul, és szilajon, mértéktelenül, ahogy elképzelte. Mindig esőkolni, hogy egymásba szívja át a testét, lelkét az asszony meg az ember. — Azonban halogatta a dolgot. Bordás ur három nap és három éjjel egygyétebben tudott volna számféjteni, de gyors elhatározásokra nem igen volt képes.

(Szóval: — nem akarom én azt, hogy illuziókba ringassák magukat Bordás urat illetőleg.) — Egyszer már a kalapját kefélte, valami nagyon szép asszony járt az eszében s indulni akart utána, de aztán visszatette a kalapot a helyére és még meggondolta a dolgot. — Tudniillik attól is lehetett tartani, hogy kitudódik a dolog. Hogy mi tudódik ki, azt még nem tudta. Valami, a mi kifejlődik majd, ha üti a vasat Bordás ur — és ebben az esetben tömöntelen kellemetlenségre van kilitás. Az asszony duruzsolni fog egész nap. Iszonyu pillantásokat vet majd reá — és két szoba kevés ahhoz, hogy menekülhessen az ember a család elől. Ezek után azonban mégse következett az, hogy Bordás ur lemondott volna az álmódosáról. Csak éppen elszontyolodott kissé s aztán még vadabb tikkadtsággal rontott ki a lakásból Bordás ur. Most rögtön ölelni, esőkolni, harapni akart valakit.

S egyszerre rájött arra, hogy ki legyen ez a valaki. Egy szép nagy barna asszonyt látott néha az utcában. Egy kicsit durván volt kiformálva az arca, de cseresznyepirosak voltak az ajkai, szemöldökeinek ívei alól valóságos fekete tűz csillogott elő s állandóan jókedvű volt. Azzal a pazar csengéssel nevetett, ami beleragad a jókedvbe mást is és ami a földolag, ismeretes volt Bordás ur előtt a szép asszony története is. Az asszonyt egyszerűen kidobta a házából az ura, mert rájött arra, hogy nagyon szerelmes természetű van. Ez vidéken történt, olyan városban, ahol sok volt a huszártiszt. A szép asszony aztán feljött Budapestre és ismerőseinek valami részvényeket emlegetett, hogy azokból él. Roppant sok részvénye lehetett, mert szép nagy lakást tartott. Szobalányt is és gyakran látta fiakkereit. Bordás ur valami legénybucsun ismerkedett meg vele, ahol a bucszkodó-

létét fokozni: ez volt s ez marad mindenha a liberális feladata.

Frissítsük fel hát a magyar szabadelvűség elvi tartalmát. A kormány programja bőséges anyagot szolgáltat erre a munkára. Csak szakítson a többség az eddigi konzervatív hajlandósággal s karolja fel lelkes eréllyel a kínáló feladatokat. Hadd pezsdüljön fel a liberális poshadózó vére s támadjon bennünk erős elhatározás, új babérokat szerezni új küzdelmekben.

BELFÖLD.

Hegedűs Sándor a székelyekért. Hegedűs Sándor nem ment üres kézzel a Székelyföldre. Vitt magával tanácsot, amiből kalács lesz, ha minden úgy sikerül, ahogyan a miniszter kitervelte. Vele egyszerre ment le Marosvásárhelyre egy hosszú leírata az odavaló kereskedelmi és iparkamarához és a Székely-Egyesülethez. Ez a leirat valóságos programja a székely iparfejlesztésnek, mely ha úgy megvalósul, egész terjedelmében, végre rendszeres iparpolitikára kezdetét fogjuk látni a közgazdaságilag annyira elhanyagolt Székelyföldön. A leirat aktualitásában nyer még az által, hogy Hegedűs miniszter éppen most a Székelyföldön időzik és bejárja a székelységnek jelentékenyebb városait. Az a levele a leiratnak, hogy a székely fiuknak iparos pályákra való nevelését nem úgy kell ezentul csinálni, mint eddig, hanem jobban. Ugy, hogy igazi haszna legyen belőle a Székelyföldnek. Tanuljon ipart a székely; hiszen valamennyi mind született mester — még a grófia is asztalosmesterséget folytat — és akárhány székely földműves és lateiner van, aki nem csak a furót, kalapácsot kezeli jól, hanem egy-egy eredeti találmánnyal is gazdagítja a háza táját. Legyen hát tanult székely iparos mennél több, de — otthon. Ezért csak olyan mesterségre kell adni a székely gyereket, amelyet otthon folytathat mint mester; csak olyan gyári munkára kell kiképezni, amilyen gyár a Székelyföldön is van, vagy lesz hamarosan. Azután ügyelni kell a kitanult fiukra felszabadulásuk után is; és mikor már alaposan begyakorolták magukat, segíteni kell őket ahhoz, hogy otthon önállóak legyenek. Mindezekhez pedig először is az szükséges; hogy összeírják, micsoda iparágak vannak eddig a Székelyföldön kellő fejlettséggel képviselve, mely iparágak volnának első sorban felkarolán-

dók, t. i. melyek bírnak a legnagyobb fejlődés-képességgel a Székelyföldön és melyek azok az ottani iparos műhelyek és nagybű ipartelepek, amelyekre tanoncok vagy munkások képzését bízni lehetne, minő berendezésbeli hiányai vannak egyik-másik székely ipartelepnek, vagy műhelynek, mily költségeket igényelne azok pótlása és minő intézkedések lennének szükségesek, ugy ezek pótlása, mint egyik vagy másik irányban a szakképzettség gyakorlati kiegészítése tekintetben? Ez ugyan nehéz feladat, de ha alaposan akarunk segíteni, a legelső teendő. Mindehhez természetesen pénz kell, de a miniszter azt is megmondja leiratában, hogy tessz pénz. És az a pénz, amelyet erre a nagy, nemzeti feladatra áldoznak, nem lesz kidobott pénz. Uzsorakamatot fog hozni egy elhanyagolt, derék magyar faj megerősödésében. Elismerés illeti Hegedűs Sándort, hogy a székelység ügyét végre alaposan és okosan vette a kezébe.

Hivatalos titok és autonómia. Hortoványi József volt országgyűlési képviselő, a katolikus autonómiai kongresszus huszonhetes bizottságának tagja, lapjában, a *Magyar Állam* ma egy cikksorozatot kezd meg *A hivatalos titok* címmel és bekezdő cikkében nagyon vehemens módon kifakad a miatt, hogy *Wallace Gyula* kultusz-miniszter a huszonhetes bizottság tagjait titoktartásra kérte fel a kormány-képviselőkkel folytatott tanácskozásaikra nézve. Egyuttal kilátásba helyezi, hogy további cikkében beszámol a hivatalos titokról, vagyis a tanácskozások lefolyásáról. A *Magyar Állam* tehát leleplezni készül. Ezt a leleplezést mi örömmel várjuk, mert meg vagyunk róla győződve, hogy csak egy eredmény lehet: be fogja igazolni kézzelfoghatóan, hogy a katolikus autonómia ügyében a kormány álláspontja az egyedül helyes. Csak ez az álláspont jelöli meg a magyar katolikus egyház autonómiájának azt a mértékét, amelyet elbírnak a legfőbb kegyur és az állam jogainak sérelme nélkül megvalósítható.

A trónörökös házassága.

— A *Budapesti Napló* kiküldött tudósítójától. —

Reichstadt, június 30.

Szép verőfényes időben vonult be ma délután 3 óra 15 perkor Ferenc Ferdinánd főherceg menyasszonyával Reichstadtba. Hivatalos fogadtatás a főherceg saját kívánatára nem volt. Az egész bevonulás olyan volt, mint mikor egy földes ur tér haza az övéi közé. A lövészek és a polgári őrség zenekaraikkal vonultak ki, azokivül az iskolásgyermek serege is várta a fő-

herceget és menyasszonyát. Bömisch-Leipából számosan kerékpárraikon jöttek Reichstadtba és a park kapuja előtt gyűltek össze.

Az árnyas, széles park mentén iskolásgyermek álltak. A bejáratnál balra a kastély felé a kis leányok fehér ruhában feketesárga övvel vázrakoztak tiszteletlenül, szemben pedig az iskolásfiúk katonás tartásban feketesárga zászlókkal és feketesárga övekkel. A leánysereg mögött álltak a veteránok, lövész-egyesületek és a város lakosai.

A zászlókkal díszített pályaudvar körül a mátkapár megérkezésekor csak kevés ember gyűlekezett. 3 óra 15 perkor berobogott a pályaudvarba a különvonat.

Ferenc Ferdinánd főherceg gyorsan kinyitotta kocsija ajtaját és kiszállt, utána menyasszonya és a grófnő nővére *Wuthenau* asszony lépett ki, akinek a birtokán töltötte Chotek grófnő az utóbbi napokat. Ugyanazzal a vonattal jöttek *Löwenstein* herceg és neje, *Wuthenau* és a menyasszony legfőatalabb nővére, *Henriette* grófkisasszony.

Künn az első kocsiban Chotek grófnő *Wuthenau* asszonnyal foglalt helyet; a másodikban *Löwenstein* herceg és neje, a harmadikban Chotek *Henriette* grófkisasszony és jobbja mellett *Wuthenau* ur. *Ferenc Ferdinánd* kocsija ajtajánál addig várakozott, míg valamennyien felszálltak és azután beszállt menyasszonya kocsijába, melynek hátsó ülésén foglaltak helyet.

Az uton, melyen elhaladt, a közönség éljenzett és a park kapujában a zenekar a himnusz kezdte játszani.

Chotek grófnő nem viselt fátyolt és barátságosan mosolyogva majd jobbra, majd balra köszöngetett az üdvözlőknek. Szellemes kifejezésű arca, nagy barna szemei és egész lénye elárulta, hogy boldog. A grófnő fehér piquetruhát viselt rózsaszínű díszítéssel. Fején fehér szalmakalap volt, fekete-fehér díszítéssel. *Ferenc Ferdinánd* főherceg, aki lovassági tábornoki egyenruhát viselt, pompás színben van.

A főherceg katonásan köszöntö meg az üdvözlőket és szívélyesen integetett az iskolás leányok felé, akik virágokat szórtak a kocsikba és a hangosan éljenző iskolás fiúk felé.

A kastély udvarában a jószágigazgató, az esperes, a kapucinus gvardián és a polgármester várták a mátkapárt. A léposó alján gróf *Nostitz* és gróf *Cavriani* főudvarmesterek fogadták a főherceget és aráját.

val egyetemben jelent meg a szép asszony. Unokatestvér volt ebben az alkalomban, a fiatal ember, aki egy héttel később a házasságot hátfőjébe ezvezt. Margitnak szólította és később, amikor már sok bor elfogyott, különösen töle bucsuzkodott olyan bensőségesen és annyi csókkal, ami a legderekből unokatestvérenek se jár ki igazság szerint. Bordás ur éppen csak azért volt hivatalos, mert a bucsuzó ur szintén számfejtéssel foglalkozott, ugyanabban a minisztériumban, amelyben Bordás ur számfejtette le a napjait. Az asztal végén ült, lapos, reddes homlokúról izzadságesseppek folydogáltak le a mellnyőre s már akkor gondolt arra, hogy milyen jó lenne valami ilyes unokatestvér. A fiúnak azonban — a bucsuzkodónak — sok pénze is volt még a fizetésen kívül s Bordás ur sóhajtvá lemondott a szerelemről annak idején, sőt miután elérhetetlennek találta a gyönyörűséget, annak a nézetének adott kifejezést a maga korabeli számfejtők között, hogy utálatos dolog a fiatalságnak ilyen szemérmetlenül a világot elé hurocolni a törvénytelen szeretkezést.

Amikor pedig véglegesen megállapodott abban, hogy ez a szép asszony lesz az, akinek a karjaiba esik és akiből kiszívja a lelket, ha belehalt is, széles alapokon, nagy körültekintéssel tervet épített a manőverhez. Abban az időben irtózatot volt neki az otthon. A konyhából káposzta, elfröccsent zsír, vetemény és tej és mindenféle szagok áramlottak a szobába és Bordás ur szédült benne, mint a kergető birka. És minden utálatos szagok között erre-ára térfertget a mindig rosszkedvű, formátlan asszony, egy új gyerekkel a szíve alatt, aztán meg gyerekek

gurultak a földön, némelyik mászott, mint a kis kutyá, beléjük botlott az ember, a nagyok ordítottak, kető egy kormos lámpa alatt hangosan tanult, egy kis lány mellettük esipkét vert a páleikái össze-összekeceantak, a másik szobában horkolva aludt a legnagyobb fiú — s mind-ebből kábító, üres, nagy zsvaj lett. Mintha malomba került volna Bordás ur. Vette a kalapját s amint ez mostanság már gyakran megtörtént vele, futva menekült el hazulról.

Csak jární akart egyet. Talán a Dunaparton, ahol mindig akad egy kis szél is, ami kiszellőztesse az ember fejét s míg messzebb és messzebb ment a háztól, a szivére ülepedett a düh. Hát ugy kell neki most már mindig élni. Egy napja se lesz, amire kiszabadulna ebből a tömlőből és kinezta a sóvárgás. Mivelhogy pénze nem volt, esztendőkből szokta számolni az áldozatot, amire hajlandó lenne egy esőként, akármicsoda asszony is legyen az, aki adja. Tíz, husz esztendőig ugy odadobott az életéből, mint mi ugyanannyi krajcárt. Nem kimélté — de hát ugyan mit is kimélt volna rajta. . . .

Csakugyan a Dunaparton találta magát s ögyelgett le és föl, közben majd felkötötte egy-egy ur, aki arra ment asszonnyal a karján, meg egy-egy lámpába is belevágta magát. Egyszerre csak bámulva, meglepetten állott meg egy kávéház előtt. A szép asszony ült egy asztal mellett, az a bizonyos unokatestvér. És egészen egyedül. A szegény kis embernek minden vére a fejébe tolt és remegett, mintha fázna. Magában pedig azt ismételte: — most, most . . .

Még kétszer-háromszor elisélt a gyalog-

járón az oleander-bokrok mellett, aztán bement. Ugy tett, mintha körülnézne helyet keresni s egyszerre pillantottak egymásra. A szép asszony mosolygott és intett neki s Bordás ur kissé eszelősfórmán ült le vele szemben. Elszédítette a szerencséje. Inkább magában motyogott.

— Hát tetszik még emlékezni reám, tetszik? Bordás vagyok, szintén a számfejtő osztályban . . .

— Kapóra jött — mondta a szép asszony — kapóra.

— Amennyiben . . .

— Amennyiben tudja-e, hogy kit várok itt? Feketét, azt az utálatos embert . . .

Feketének hívták a legényt, aki annak idején a bucsut csinálta. Bordás ur bután nézett az asszonnyra.

— Ugy?

— Visszajött hozzám.

— És az asszony?

— Ugyan hagyjon neki békét. Azért annál is van, de már unja. Csak a régi szerelem az igazi. No de mostanság mindig többször és többször marad el. Azt mondja, hogy jön, én várom s aztán becsap. Maga beszél vele holnap, ugy-e?

— Igen.

— Hát mondja meg neki, hogy ne boldogtson. Ha boldogtson, hát majd én is tudok. Nem ő az egyetlen férfi a világon.

Bordás ur kacagva nézett föl.

— Nem ám.

— Akad más is nekem, a kinek a pénze is több, meg csinosabb legény is.

Bordás ur kedvelenebb lett. Zavarodottan forgatta kezében a kalapját s mormogott:

Olvasmány a szünidőre.

Az „*En Ujságom*“ meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 2 korona.

Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

Főn a lépeső legfelső fokán pedig *Mária Terézia* főhercegné és leányai, *Mária Annunziata* és *Eszter* főhercegnők álltak, akik az érkezők elébe sietve, üdvözölték a menyasszonyt és gyöngöden megölelték.

Rövid pihenő után teaíni ment az egész lársaság *Mária Terézia* főhercegnő szalonjába. Kar a karban haladt a mátkapár.

Délután hat órakor *diszébéd* volt a gyönyörű szteremben, amely a kastélynak bizonyára legpompásabb terme. Gyönyörű festmények, freskók és nagyértékű méssoni porcellántárgyak díszlik a falakat. Az asztal gazdagon volt díszítve. Az asztal közepén levő bokrétkát a reichstadti kastély kertjében kötötték. A bonbonniereken és a bonbonokon a jelenlevő magasrangú uraságok képei voltak láthatók. Az asztalon 31 tálak volt. *Ferenc Ferdinánd* főherceg, aki 6. hadtest-tüzérezredének ezredesi egyenruhájában volt, ebédközben ismételve kifejezést adott rendkívüli örömeinek a fölött, hogy a lakosság oly szívélyesen fogadta. Halomszámba érkezők az üdvözlő sürgönyök. Mivel minden ünneplés mellőzését kérték, a lakosság örömeinek nyilvánításában csak a Kamnitzer, Wachter- és Weinberg hegyek kivilágítására szorítkozott. Az ünnepségek első napját a kastélyban tea fejezte be, amelyet *Löwenstein* örökös hercegné szalonjában szolgáltak föl.

Hatalmas zászlóárbócokon ünnepi zászlókat lengtetél a zászló, mikor *Ferenc Ferdinánd* főherceg *Chotek* Zsófia grófnővel ma délután fél négy órakor megérkezett Reichstadba. A kis csehországi városka egyébként csendes, csak itt-ott jelzi egy-egy lobogó a holnapi nagy eseményt. Kolostori csend uralkodik az utcákon. A főherceg esküvőjéhez, melyet a világtól visszavonultan, szűk családi körben akar megtartani, nem választhatott volna esendesebb és romantikusabb helyet. A kastélyból, mely az egész városkát dominálja, semmi raj sem hallatszik. Ha a reichstadtiak az újságokból nem tudnák, hogy itt holnap a monarchia trónörökös házasságra lép *Chotek* Zsófia grófnővel, a kastélyból ugyan meg nem tudnák, mert ott mély titoktartásra van mindenki utasítva. A főherceg unokahuga, *Mária Terézia* főhercegnő a legnagyobb csendben adja meg az utolsó intézkedésekhez a parancsokat, ő maga örökös a lakosztályok díszítési munkálatai fölött. A vendégek fogadtatására huszonegy szoba van berendezve. A holnapi ünnep szigoruan családi ünnepély jellegével bír. A főherceg azt az óhaját nyilvánította, hogy minden óvatio és minden ünnepélyes fogadtatás elmaradjon. Ennek dacára a reichstadtiak uton-utófélon iparkodnak ragaszkodásuknak kifejezést adni.

— Megmondom, megmondom . . . Valamiformán törté a fejét azonközben, ahogyan elmondhatná ő is a mondanivalóját — s lopva, sunyi módon emelte föl a pillantását néha a szép asszonyra.

— Megmondom, — mondta újra, — hogy akad más is. Persze, hogy akad. Nagysád igazán nem panaszkodhatik. Sok bájjal ajándékozta meg az isten. Teszem fel, a haja elég volna kettőnek, meg — hogy úgy mondjam — alabástrom, tisztára alabástrom a nyaka. Már sokszor akartam említeni, ha így-ugy szerencsém volt találkozni . . .

A szép asszony fölállott és indulni készült. Bordás ur kétségbeesetten nézett utána s újra kezdte.

— Kérem, én abban a nézetben vagyok, hogy Pesten nem is igen sokan mulják fölül nagysádat . . .

Az asszony megfogta a kezét és a feje fölött elnézte szívtelt újra.

— Mondja meg neki magyarul, hogy értsen. Van még férfi a világon. — S a Bordás ur feje fölött messze körülnézett a világban férfi után, aki sok van. Eppen csak azt az egyet nem látta, azt a kopott, lánghban égő, szerencsétlen kis hivatalnokot. Még menetközben is visszaszólt:

— De megmondja ám.
Elkényszeredetten sóhajtott vissza Bordás ur:

— Meg, kérem, meg . . .

A főherceg Drezdában volt, ahol a *Chotek* család ott időző tagjaival találkozott, azután elutazott Gros-Priesenbe menyasszonyához. Udvari vonal hozta ma délután a boldog jegyeseket Reichstadba. A vonatot az augsig-lepeli vasút felügyelője *Omosy Ottó* vonalónő és *Westenreber* fűtőházi főnök vezette. A pályaudvaron minden hivatalos fogadtatás elmaradt, az iskolai ifjuság és a hadastyan-egylet és kiszolgált katonák azonban sorfalat állítottak. A főherceget láthatólag megörvendoztette a pereségi tartó szívélyes fogadtatás. *Mária Terézia* főhercegnő és a leányai a legszívélyesebben fogadták a főherceget és bájos arját. A találkozás fölötté szívélyes volt. A pályaudvar előtt a város lakossága talpon volt és lelkesedéssel üdvözölték a jegyeseket. A főherceg az utolsó órában lemondott arról a tervéről, hogy Reichsdorf felől leszálljon a vasutról s feltűnés nélkül menjen a kastélyba. A menyasszonyt fivéréi és nővérei Gros-Priesenből Reichstadba elkísérték.

A főherceg családját a holnapi esküvőn csak *Mária Terézia* főhercegnő s a főherceg két nővére fogják képviselni, mert *Ottó* főherceg ideérkezése kényszerűsé vált és *Ferdinánd Károly* főherceg nem lesz jelen az esküvőn.

Nászvendégekkül ideérkeztek a főhercegnőkön kívül herceg *Löwenstein* és felesége, született *Kinsky* grófnő, gróf *Chotek* Károly, a *Chotek*-család feje, gróf *Chotek* Farkas, gróf *Wuthenau* lovasági százados és felesége, gróf *Thun* Jaroszláv és felesége, gróf *Nostitz* Lipót, *Chotek* Zdenko és Henriette, mint a menyasszony testvérei és sógorai, továbbá gróf *Nostitz* főudvarmester és gróf *Cavriani* alezredes, *Mária Terézia* főhercegnő kamarái elüljárója.

A főherceg megérkezése után kihallgatáson fogadta a város előljáróságát, továbbá főudvarmesterét, majd pedig visszavonult családjá körébe. A délután folyamán *Chotek* grófnő is bemutatatta magának a polgármestert és az esperest. Később a kastély teraszán a főhercegi és a *Chotek*-család tagjai theára gyűltek össze. A menyasszonyt minden oldalról elhalmozták szerencsekívánatokkal.

A pályaudvarról a mátkapár egy gyönyörű fasoron keresztül a kastélyba vonult, hol *Keislerth* jószágigazgató, *Liebig* polgármester, *Hükisch* esperes és *Lamel* páter, a főherceg gyóntatója üdvözölték őket. A főherceg a kastélynak ugynevezett püspöki lakosztályát foglalta el, mely a meyorudvar felé esik, míg *Chotek* grófnő számára a kastély déli részében három szobát rendeztek be.

A holnapi esküvő a főherceg határozott óhaját folytán igen rövid lesz. Az esküvő előtt a szolgálatszemélyzet számára mise lesz, aztán következik az esküvő, mely a bécsi egyházmegyében divó ritus szerint fog végbemenni. Amikor a mátkapár beép a templomba, az énekkar, melyet *Neuhäuser* iekolai tanító vezet, rázendít Müller egy preludiumára, aztán rövid orgonazena, mely a *Gotterhalte*-val végződik. Ezt valamennyi jelenlevő el fogja énekelni. Az esküvő előtt a kastély teraszán a *Theresienstadti*ban állomásozó ezred zenekara fog játszani.

A ma délutáni ebéd listáján még *Chotek* grófnőként szerepel *Ferenc Ferdinánd* menyasszonya, a holnapi dejener névsorába azonban már mint *hohenbergi hercegnő* van felvéve. Az esküvő előtt a társaság *Mária Terézia* főhercegnő nagy szalonjába fog gyűllekezni. Ez a szoba gyönyörű szép, világos sarokterem. A szalonból a társaság a billiárd-szobán át abba a szobába megy, amelyben ő felsége II. Sándor orosz árral találkozott. Innét *Ferenc Ferdinánd* főherceg szalonján át a földszinten levő kápolnába mennek, ahol a főherceg összes alkalmazottai jelen lesznek.

A főherceg családján kívül jelen lesznek az esküvőn: *Thun* Jaroslav gróf és grófné, a *Chotek*-család feje, gróf *Chotek* Károly, *Nostitz* Lipót gróf és grófné, a menyasszony fivére, gróf *Chotek* Farkas, *Mária Terézia* főhercegnő, volt udvarhölgye, *Chotek* Szidonja grófnő és *Maillard* báróné udvarhölgye.

Az esküvőt egyébként a legszűkebb családi körben fogják ünnepelni. A főherceg anyján és testvérein kívül csak a menyasszony testvérei lesznek jelen. A szertartást *Süis* reichstadti plébános fogja végezni, aki már ötven esztendő óta lelkeskedik Reichstadban. Segédkezni *Lamel* kapucinus kvardián és *Mária Terézia* főhercegnő gyóntatója, *András* kapucinus páter fog. A kastély várkápolnája, amelyben a díszes esküvő végbe fog menni, valóságos gyöngye

a kastélynak, amelyet V. Ferdinánd és neje, akinek Reichstad legkedvesebb nyaralóhelyük volt, pazar fénytel rendeztek be. A mellékkoltár fölött egy *Mária-szobor* áll gyönyörű fehér selyemruhában, amely *Mária Anna* királynőnek a menyasszonyi ruhája volt. A föltár fölött *Kandler* festménye: *Assisi* szent *Ferenc* halála látható. A kápolnát husz *Kandle*-féle freskó díszíti. Valamennyinek a tárgya *Jézus* és a *Boldogságos Szűz* életéből van véve. A renaissance-stílusú menyezeten életrajzszerű ábrák és *Krisztus* kinszenvedései vannak ábrázolva. A padló mozaikszőrdleg három színi belsődi márványból van összerakva.

A nászmenet az első emeleti szobából gyönyörű szalonban gyűl össze, amelyet *Ferenc* királynak *Kuppelwieser* festette képe díszít. Azután a billiárdtermen át, amelyben művész kiivitelű porcellánedények vonják magukra a figyelmet, a kápolnátágas előcsarnokán és egy meglehetősen szűk lépcsőn keresztül a kápolnába ér a menet. A mátkapár a föltár mellett foglal helyet. Jobbra van az uralkodóház tagjainak a helye. A kápolna bal részében a hölgyek, jobb részében az urak helyezkednek el.

Ma érkezett ide a kabinetirodából a főherceg címére egy hivatalos levél, melyben a menyasszony rangemelkedése foglaltatik. Ugy beszélük, hogy a grófnő még az esküvő előtt királyi kézzirattal kinevezetik *Hohenberg hercegnőjének* és mint ilyen fog is megesküettni. Az új hercegnő jelzője ez: *Hercegi kegyelmesség* (*Fürstliche Gnaden*). Az új hercegnő a maga személyére nézve első rangban fog állani a mediatizált házak hercegei és hercegnői után és a többi hercegek és hercegnők előtt, gyermekei pedig hercegi rangot kapnak. A kitüntetés a király ajándéka. Ő felsége ezzel is jelét adta a főherceg iránti vonzalmának, midőn megengedte, hogy a grófnő már mint *Hohenberg* hercegnő lépjen frigyre.

Bécs, június 30.

Politikai körök értesülése szerint az osztrák parlamentnek is tudomására fogják jutni *Ferenc Ferdinánd* főherceg esküvőtelét.

A holnapi *Wiener Zeitung* ő felsége Isahiból keltezték kérésát fogja közzélni, amelyvel *Chotek* Zsófia grófnőnek a *hohenbergi* hercegnő címét adományozza. A hercegnő rangja a birodalmi hercegek előtt áll és a mediatizált hercegek után következik. A címe ez lesz: „ő hercegsége” (*fürstliche Gnaden*.) A lemenőkre nézve a hercegi rangemelés 1900. július 1-jétől számít.

Bécs, június 30.

Ferenc Ferdinánd főherceg testvéreinek, *Ottó* és *Ferdinánd Károly* főhercegek azon elhatározását, hogy az esküvőn nem lesznek jelen, heves küzdelmek előzték meg. Mint udvari körökben beszélük, a vőlegény mindkét testvére és *Ottó* főherceg neje kijelentették, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg esküvőjét tisztán magánügynek tekintik, minek folytán a részvételőknek el kell maradni.

Azokban az udvari körökben, melyekben az udvari szertartást szabályozzák, nagyon szigoruan fognak ügyelni arra, hogy *Hohenberg* hercegnőnek ne legyen alkalma a szertartás rendjét megszegni. *Ferenc Ferdinánd* főherceggel már közeltek, hogy nejeinek nem lesz szabad az udvari páholyt használni, vagy egyedül udvari fogatban utazni. Ha tehát például a hercegnő úrfjét a pályaudvarra kíséri, akkor vele együtt udvari fogatban mehet, de ha aztán egyedül tér vissza, nem tilhet udvari fogatban. Szolgáinak külön iértéjük lesz, mely megkülönbözteti őket az udvari szolgáktól.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Junius 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Fényképészeti műkedvelőknek!

Kitűnő fényképészeti szalon- és utazó apparátusok, új, feltűnőhatatlan pillanatí kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BÉCS, Tuchlauben 9. sz.

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletég alapítottatott 1854-ben.

KÜLFÖLD.

A kínai veszedelem.

Budapest, június 30.

Tiszta kóholmány volt tehát mindegyike azoknak a híreknek, amelyek Seymour tenger-nagynak és nemzetközi csapatotének Pekingbe érkezésétől és a követek kiszabadításáról szóltak. A követek sorsáról ma épp oly keveset tudunk, mint eddig, Seymour pedig nem juthatott el Pekingbe, mert az odavezető vasút pályája el volt rombolva, a boxerek ellentállása pedig az aránylag kicsiny csapatra nézve legyőzhetetlen volt. Seymour csak husz kilométernyire közelíthette meg Pekinget s dolgvégezetlen kellett visszatérnie Tiencinbe, ahova azonban csak újabb fölmentő csapat segítségével juthatott vissza. Expedíciója székelt európainak az életébe és kétszázharmincegy embernek többé-kevésbé súlyos megsebesülésébe került. Ha ez nem „háború”, akkor legalább is veszedelmes hasonlít hozzá. A helyzet ezalatt semmiben sem változott, leg-főljebb csak rosszabbodott, részint a boxer-moz-galom terjedése, részint a hatalmak egy részének a féltékenysége miatt.

Tudósításaink a következők:

(A fölkelés terjedése.)

London, június 30.

A Timesnak azt jelentik Pétervárról, hogy a fölkelés Mandzsuországnak is kezd terjedni és a fölkelők a Port-Arturból Vladivostokba vivő távirót is megromgálták és a vasutat is megtámadták. Az orosz kormány minden rendelkezésére álló eszközt föl fog használni, hogy a vasut megrom-galtását megakadályozza.

(Li-Hung Csang szerepe.)

London, június 30.

A Daily Telegraph jelenti Kantonból 28-iki kelettel: Li-Hung-Csang alkirálynak a Brooklyn amerikai hajóval való elutazása északra elmaradt, mert tegnap későn este váratlan parancs érkezett a császártól és az övegye császárnétól. Li-Hung-Csang parancsára tegnap százharminc ka-lózt és boxert fejestek le, hogy megrémítsék a lá-zadókat, akiket csak vaskézrel lehet leverni.

(A követek sorsa.)

Berlin, június 30.

A Wolff-ügynökség jelenti: A cirkálóhajó-raj parancsnoka ezt táviratozza: A kikötött had-test visszatért Tiencinbe. Elcsott Buchholz százados és tíz ember, megsebesült hat tiszt és három ember. A partra szállt csapatok egészségi állapota jó. A követekről nem érkezett hír. Az expedíció Langfangból tért vissza. Pekingben nem volt.

Páris, június 30.

A sainghai francia konzul táviratozza, hogy az alkirály a következőket közölte vele: 25-én táviratilag leiratot kaptam, mely azt mondja, hogy a következők folytonosan a császári kormány alatt vannak.

(Visszautasított egyezmény.)

Washington, június 30.

A kabinet azt az egyezményt tárgyalta, amelyet a kínai követ átadott s amelyet a jangceovölgyi tartományok alkirályai az idegen érdekek védelme érdekében állítólag kötöttek. Az egyezményt a kormánynak formálisan jóvá kell hagynia, mielőtt érvényessé válik. A kabinet a megegyezés átvizsgálása után arra a meggyőző-désre jutott, hogy ilyen megegyezéshez egyetlen sainghai konzul sem járulhatott hozzá, mert né-mely rendelkezései ellentmondók, más rendelke-zései pedig a kínai hatóságokra bízzák a rend-fenntartását a szerződéses kikötőkben, amelyek-ből az idegen hajók ki volna zárva. A kabi-net elhatározta, hogy nem foglalkozik többet az egyezményvel.

(Vilmos császár távirata.)

Berlin, június 30.

A Reichsanzeiger Vilmos császárnak Bendemann ellentengernagyhoz, a cirkáló hajóraj főnökéhez inté-zett két táviratát közli. Az első táviratban, melyet Kieiből és hó 24-ikéről keltezt, a császár köszönetét

és elismerését fejezi ki az *Ilha* parancsnokának és legénységének a Takunál tanúsított vitézségért és az összes tisztok és legénység kitüntetése céljából távirati javaslatlétel benyújtását kívánja. A második, Travemündeben a mai napon keltezt táviratában a császár örömet fejezi ki a Kínában harcoló csapatok kitünő magatartása felől és Ueodom kapitánynak a koronarend II-ik osztályát adomá-nyozza és javaslat benyújtását kívánja a tisztok és legénység kitüntetése céljából.

(Seymour tengernagy jelentése.)

London, június 30.

Az admirális Seymour tengernagynak tegnap este 10 óra 5 percekor Csifuban földadott következő táviratát közli:

Vasutal nem érhettem el Pekinget és csapataimmal visszatértem Tiencinbe. E hó 13-ikán a boxerek kétszer megtámadták előhadunkat, de visszavertük őket. A boxerek sokat veszítettek, nekünk nem volt veszte-ségünk. Másnap a boxerek Langfangban megtámadták vonatunkat, de megint visszav-ertük őket. A boxerek körülbelül száz em-ber veszítettek, a mi részünkön öt oszalt esett el. Ugyanaz nap délután a boxerek megtá-madták a lósi állomás védelmére hátraha-gyott angol őrséget. Az őrség segítségét ka-pott s ismét visszaverte az ellenséget, amely megint körülbelül száz embert veszített. A mi részünkön két francia sebesült meg. Mikor Amtingba értünk, a vasutat annyira megromgálva találtuk, hogy lehetetlen volt előbbre jutnunk vasuton, amiért is elha-tároztuk, hogy visszatérünk Jangeingbe s ott expedíciót szervezünk, amely majd a fölő mentén megy Pekingbe. Miután elindultam Langfangba, a boxerek és császári csapatok, amelyek Pekingből jöttek, megtá-madtak két vonatot, amelyeknek követnők kellett volna csapatainkat. A kínaiaknak négy-ötszede halottjuk volt. A mi vesztségünk hat halott és negyvennyolc sebesült volt. A két vonat Jangeungban ért engem utól, ahol a sinek szintén teljesen el voltak pusztítva.

Mint hogy kevés eleségünk volt és a se-besültek is gátoltak bennünket, vissza kellett térnünk Tiencinbe, ahonnan hat napja hirt sem hallottunk. A sebesülteket 19-én hajóra tettük és a csapatok megindultak a folyó men-tén. Utközben minden faluban ellentállásra találtunk. Ha a fölkelőket az egyik faluban megvertük, visszavonultak egy szomszéd fa-luba s jól megválasztott állásokban húzódtak meg, ahonnan föltartóztatták előnyomu-lásunkat. Sokszor szuronyral és gyilkos tü-zel kellett őket kiverni ezekből az állásokból.

Június 23-án éjjeli menetet végzünk s hajnalban a Tiencin fölött lévő császári ar-zenálhoz értünk, ahol a kínaiak előbb hard-ságosan fogadtak bennünket, de azután tüzeini kezdtek ránk. Nekünk azonban sikerült állá-sunkat megkerülnünk és egy ágyujukat el-foglalnunk. Azalatt a németek kissé tovább elnémították két ágyujukat és a folyón át-keelve, el is foglalták őket. Erre azután a szövetséges csapatok megszállták az arsenált.

A kínaiak még aznap és másnap is megkísérelték az arsenál visszavételét, de si-keretlenül. Az arsenálban négy ágyut és leg-újabb modellű fegyvereket találtunk. Beállít-tottunk néhány ágyut s a kissé elől levő kínai erődeket ágyuztuk. Mint hogy az arsenálban lövésztart és rizst talál-tunk, tartottuk volna magunkat néhány nap-ig, de sebesültjeink miatt segítséget kértünk Tiencinből, amely 25-én meg is érkezvén 26-án Tiencinbe értünk. Az arsenált fölgyuj-tották, mielőtt kivonultunk belőle.

Veszteségeink a következők: Az angolok részéről huszonnégy halott, kilencvenhét sebe-sült, az amerikaiak részéről négy halott, hu-szonnyolc sebesült, a franciák részéről egy halott, tíz sebesült, a németek részéről tizen-két halott, hatvanhét sebesült, az olaszok részéről egy halott, három sebesült, a japánok részéről két halott, három sebesült, Ausztria-Magyarország részéről egy halott, egy sebesült, az oroszok részéről tíz halott, huszonnégy sebesült.

Róma, június 30.

A Stefani-ügynökség jelenti Takuból:

Seymour seregének vesztesége 102 halott és 228 sebesült. Olasz részről elesett 5 ember és megsebesült 3 ember.

Bécs, június 30.

A Zenta hadihajó által délután 3 óra 10 percekor feladott távirat azt mondja, hogy Sey-mour tengernagy csapata e hó 28-án Tiencinbe

érkezett. Langfungig nyomult előre és a vasuti vonalnak nagy területen való elpusztítása miatt e hó 28-án kénytelen volt visszafordulni. Azóta folytonos harcban volt a lázadókkal és a kínai csapatokkal. A Zenta vesztesége: Deste József matróz meghalt, egy másik matróz megsebesült és egy beteg. A többi nemzet vesztesége 62 ha-lott, 228 sebesült és sok beteg. Minden nemzet további hajók megérkezését várja.

(A hatalmak.)

Washington, június 30.

A kormány hivatalos értesítést kapott arról, hogy a kínai felszabadító csapatok között igen éles villogás ütött ki s hogy különösen az oroszok nem akarják tűrni, hogy a japániai tulnyomó sereggel operáljanak Kínában.

Sanghai, június 30.

Hivatalos forrásból jelentik, hogy az északi nemzetközi csapatok főparancsnokságát Alekszejev orosz altengernagy veszi át.

Pétervár, június 30.

A *Novoje Vremja* jelenti: A Szebasztopol páncéloshajó legközelebb Kelet-Ázsiába megy és csatla-kozik Alekszejev altengernagy hajórajához.

London, június 30.

Ma Portsmouthban 400 matróz, 121 tengerész-gyalogos és 389 tengerészkatona szállt a Jelunga hajóra, amely Kínába viszi őket.

Melbourne, június 30.

Az admirális megkeresésére a segédhajórajból három hajó megy innen Kínába.

Kiel, június 30.

A *Fürst Bismarck* páncélos cirkáló hajó ma dél-előtt elindult Kínába.

Bécs, június 30.

Az itteni haditengerészeti hivatal még nem tudja annak a két tengerésznek a nevét, aki Tiencin és Peking között elesett, illetőleg megsebesült.

Mi történt Portugáliában?

Budapest, június 30.

A portugáliai kormányt hirtelenül és váratlanul elnyelte a föld. Csak annyit jelentett a távirat, hogy az új kormány így alakult meg: elnök-ség — *Hintze-Ribeiro* és a többi. Új kormány? Hát megbukott a régi? Kérdezték egymástól a Portugália iránt érdeklődők. Ezek pedig nem ke-veesen vannak: a portugáli államadosságok hite-lezői kilence-tizedrésben külföldiek s felette féltik a pénzüket, mert Portugália két évtized óta állandóan a tönk szelén jár. Ezért sok aggó-dó szem kíséri figyelemmel ezt a kis országot. De még a legbőségesebben informált nagy világlapok sem tudtak egyebet, mint hogy az új kormány megalakult.

E részben igazán mulatságos egy ország Portugália. A kormányváltásai igen élvizesetek.

1892 tavaszán dom Carlos király José Diaz *Ferre-irát* bizta meg a kabinetalakítással. Pénzügyminiszter Oliveira *Martins* lett. A legértekebb kérdés a külföldi hitelezők kielégítése volt: *Martins* a hitelezők kikül-döttjeivel 1892 májusában Párisban egyezséget kötött, amely azonban nem nyerte meg a miniszterelnök tet-zését. *Martins* beadta lemondását, a kormány pedig elhatározta, hogy a külföldi adósság kamatját egy harmadára szállítja le. Ez félig-meddig csődöt jelen-tett. Hiába ostromolták a kormányt a külföldi köve-tek: a kormány nem tudott sem magán, sem rajtuk segíteni.

1892 őszén a regeneradores párt váratlanul nagy többséghez jutott. Az ellenzéki többség nagy zavarba hozta a kormányt, *Ferreira* egy segített magát, hogy kormányát kiegészítette az ellenzéki pártból. Így azonban nem ment a kormányzás s a kormány egy szép napon hirtelenül is váratlanul lemondott. 1893. februárjában *Hintze-Ribeiro*, a mostani új kormány-enök, jutott a hatalomra és konzervatív kormányt állított össze, amelyet 1894. ápril 9-én még egyön-tetűbbre alakított át. A külföldi hitelezők némi ked-vezményhez jutottak, az állampénztár is veszített szokatlan keservegységéből. Ez a kormány szállította le a képviselők számát 180-ról 120-ra, azzal a korlátozással, hogy a képviselőházban legfeljebb 20 ügyvéd és orvos és legfeljebb 40 hivatalnok illethet. A Vatikánra azonban sokkalta kaórában kandidatek a kormány, sem hogy ez rezonansz nem kel-tett volna. Egy napon hirtelenül és váratlanul lemon-dott *Hintze-Ribeiro* s a király Luciano de *Castro*t bizta

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlölegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerés levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

meg a kormányalakítással. Ez liberális színű progressista kabinet volt. Castro új irányba terelte a portugáliai gyarmatpolitikát. 1890-ben a kabinet külügyminisztere, *Barros Gomes* tulságos engedékenységet tanúsított Angliával szemben, amiért le kellett mondania. Egy napon hirtelenül és váratlanul lemondott az egész kormány s helyébe *Serpo Pimentel* lépett. Ez is csakhamar lemondott, utána október 14-én *Abreu a Souza* lépett. Mindez egy év leforgása alatt történt. Az új kormány alatt a pé zügyi válság veszedelmessé lett, az állam kénytelen volt a vasúti kúpónok Bzletését beszüntetni. Ezért lemondott *Mariano Carvalho* pénzügyminiszter. S nemskóra hirtelenül és váratlanul lemondott az egész kabinet is.

1893-ban *Hintze-Ribeiro* lett miniszterelnök, de csak erőszakoskodások révén tarthatta magát.

A mostani kormányválságot, amely megint *de Castro* érte, dr. *Alfonso Costa* egyetemi tanár, képviselő okozta. Oly radikális és köztársasági lú beszédet mondott, amely mélyen sértette a koronát. Sem a képviselőházi elnök, sem a miniszterek nem tudták a haragos professzort lecsitítani. S ezért hirtelenül és váratlanul lemondott ez a kabinet is.

Igy változnak Portugáliában a kormányok. A rendszerben, mint látjuk, inkább változatos, semmint jó.

A délafrikai háború.

Budapest június 30.

Bár láthatólag a végét járja immár a boeroknak az angol nagyhatalom ellen való hősies küzdelme, ez a vég még jó sokáig eltarthat. A boer vezérek egy része — úgy látszik — hajlandó immár a békére, de Krüger elnök az őt jellemző szívóssággal ragaszkodik a szabadságharc végigküzdeséhez. Itt-ott el is érnek sikereket a boerok, de azok csak efemer jellegűek és még csak a majdan megköendő béke feltételein sem változtathatnak semmit.

Fokváros, június 30.

Milner kormányzó bizonytalan időre elhalasztotta a dél-afrikai köztársaság megalapítását.

London, június 30.

Lord Roberts jelenti Pretóriából tegnapi kelttel: *Foget* tábornok azt jelenti Lindleyből, hogy e hónap 26-án harcba keveredett a boerokkal, akik nagy segítőcsapatokat kaptak. Ugyanaz nap megtámadtak egy convot, amely a lindleyi helyőrség számára volt elrendelve, de a kísérlet mégis Lindleybe érkezett, miután utóvédje heves harcot vívott az ellenséggel. Az angolok vesztesége *tíz halott és körülbelül 54 sebesült* volt, köztük 4 tiszt. Egy másik ütközetben *3 halott és 23 sebesült* volt a veszteségük, egy csapatot pedig Vicksburg mellett elesett *2 tiszt és megsebesült 4 ember*.

Methuen tábornok Lindley felé 12 mérföldnyire kergette az ellenséget és 2000 bárányt és 500 darab szarvasmarhát vitt el tőle. *Methuen* csapatából 4 ember sebesült meg. *Hunter* tábornok akadálytalanul folytatta útját a Vaal felé. A boerok tegnap reggel megtámadták Springs-állomást, a Johannesburgtól kelet felé vivő vasút végállomását. A helyőrség azonban visszaverte az ellenséget.

London, június 30.

A *Times* jelenti Lourenço-Marquezból tegnapi kelttel: A boerok és az idogének, a kik Transvaalból érkeznek, meg vannak róla győződve, hogy *belelelik még három vagy hat hónap, a míg a boerokat teljesen legidazzák*. Nyilvánvaló, hogy *Krüger*, a míg csak kitart, gondoskodni fog kellő számú csapatokról, a guerrilla-harc folytatására. Egyelőre *Krüger* még nem tudja magát föltétlenül megadásra elhatározni, noha több boer vezér óhajta.

London, június 29.

Az alsóház költségvetési bizottsága ma a hadsereg egészségügyi felszerelésének kiegészítésére való 5 fontnyi névleges póthitel benyújtására vonatkozó indítványt tárgyalta.

Burdett-Coutts a délafrikai sebesültek és betegek helyzetéről beszélt, akiknek az elégtelen egészségügyi szolgálat miatt sokat kell szenvedniük.

Wyndham belügyi államtitkár azt válaszolja, hogy való igaz, hogy a sebesültek és betegek Bloemfonteinben sok bajnak vannak kitéve, de a kormány mindent elkövetett, hogy a háborúval járó szenvedéseket enyhítse. Az előfordult bajokat nem a felszerelés hiánya okozta, hanem egyszerűen annak tulajdonítandók, hogy nagyon sok bajjal jár a szükséges eszközöknek odaszállításása, ahol éppen szükség van rájuk.

Wyndham nyilatkozata után *Burdett-Coutts* ismétli az egészségügyi szolgálat hiányos szervezésére vonatkozó állításait.

Walter Foster azt mondja, hogy azokat a bajokat, amelyeket *Burdett-Coutts* említett, előre látni és kikérülni lehetett volna. Más szónokok csatlakoztak *Wyndham* lehetőségeihez.

Lloyd-George azt mondja, hogy a dél-afrikai háborút *Chamberlain* a maga céljaira idézte elő és hogy politikai követeléseknek áldozták fel a katonák életét.

Balfour, a kincstár első lordja, azt válaszolja, hogy *soha olyan gyaldos beszédet nem hallott*, mint az, amely az imént elhangzott. Nem ért egyet: azokkal, akik azt mondják, hogy *Chamberlain* a háborút azért idézte föl, hogy a maga célját előmozdítsa. Teljesen valótlan az is, hogy politikai követeléseknek áldozták föl a katonák életét. *Comis* vádjai ellen fordul és azt mondja, hogy értesülés szerint teljesen elég körházi fölszerelést küldtek Dél-Afrika és a katonák mind elismerték az ápolónők és orvosok barátságos bánásmódját. A háború gyors és nagyszerű sikere *Roberts* gyors előnyomulásának köszönhető, e mellett pedig lehetetlen volt előteremteni a londoni körházak minden kényelmét. Az egész kérdés az, hogy el akarják-e ítélni a tábornokokat, a miért úgy tették meg hadi intézkedéseiket, hogy néha nem volt kéznél elegendő egészségügyi felszerelés. Ha a háborút gyorsan akarjuk befejezni és az emberek szenvedéseit megakadályozni, gyorsan és erőlyesen kell cselekedni.

Campbell-Bannerman azt mondja, hogy a kormány *Burdett-Coutts* egyik állítását nem cáfolta meg. *Burdett-Coutts* telepszte az ország előtt az igazságnak egy részét ebben a nagy kérdésben és ezért az ország hálás lesz iránta.

London, június 30.

A konzervatív egyesületek nemzeti szövetségének tegnapi lakomáján *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter azokra a sikerekre utalt, amelyek az unioisták, liberálisok és szövetségeseinek köszönhetőek és egyuttal rámutatott több ügynek, így a Csendes-óceán kérdésének Németországgal való békés rendezésére. A kormány *délafrikai politikájának* az a célja, — mondotta a miniszter — hogy békés akadozások útján, de szükség esetén fegyverhatalommal is igazságot szerezzen az angol alattvalóknak és valamennyi fehér fajnak ugyanazt az egyenlő bánásmódot biztossítsa, amelyet az angolok nyújtanak gyarmataik lakosságának. Ezt a célt, hála a brit katonák vitézségének és a gyarmatok támogatásának, már majdnem el is értük.

London, június 30.

Az *Oratava* szállításáról, mely e 28-án 1180 emberből álló csapattal Dél-Afrika hajózott, tegnap *Queensand* közelében a *Bremen* nevű odenburgi kereskedelmi gőzessel összeütközött. Az *Oratava* a hajó orrán megsérült, a csapatokat Southamptonban partra szállította és a száraz hajóállásba indult. A *Bremen* gőzös azonnal elsüllyedt. Senkinek sem esett baja.

HIREK.

Repülni!

Csak az után vágyik az ember, ami elérhetően. Másért küzdeni nem is volna érdemes.

Mert mit csinálunk vele, ha egyszer már megvan? Mi fogja továbbra is idegeinket cselekvésre izgatni?

Keressük tehát izzón, mozhón a lehetetlent, az elérhetetlent. Repüljünk!

Repüljünk. A házuk tetője fölé jusunk, a veréb-régióba. Emelkedjünk föl egyszer legalább olyan magasra, hogy csak kapapot lássunk az utca embereiből. Fekdjön alattunk a város, mint a Utmutató mappája, kék folyóval, kockákba rajzolt háztömbökkel. Surranjunk a felhők közé, a szabad légmagasságába. Sem hegy, sem völgy nincs többé. Nagy megyetérkép, országtérkép. Végre maga a semmiben lebegő földgömb! Alattunk hőmpölyög s látszólag függetlenek vagyunk tőle.

Repüljünk!

De ki ad nekünk szárnyat? A lehetetlenséget ki váltja valóra?

Megpróbálták már mesékkel, mithozokkal megfejteni a problémát. Az Ég szárnyasai és a Pokol szárnyasai népesítették az összes ősi hitregéket. Angyalokat és ördögöket röpültettek az ősmesélők. Az emberig azonban nem merészkedett fantáziáuk. Egy

görög ember végre szárnyat kötött De-dalosznak: ez volt az első röpülő ember. Azóta ősméri a mese a szárnyas embert. A mese után a teória hódította meg magának a röpülést. Súlyos matematikai és fizikai értekezések nyitották meg a szabad levegőt az embernek. Amidőn először emelkedett *Montgolfier* léggömbje a magasba, megkezdődött a repülés tudománya. Tudomány, amely előre dolgozik s nincs szubsztrátuma. Ma már nagy könyvtárt lehet összeállítani olyan könyvekkel, amikből meg lehet tanulni a repülést. Sőt van egynéhány rendes szakfolyóiratuk is a repülő embereknek. Ki repült eddig? Senki. Igazán senki sem repült.

Holnap, 1900. július 1-én a levegőbe emelkedik egy léghajós valamely készülékkel, amelyről minden föltéves azt mondja, hogy nemcsak libegni lehet vele, hanem tetszés szerint repülni is. *Zepplin* grófot a levegő *Kolumbusának* mondják a szaktársai. Ha készülékével végighatja a levegőt és kormányrudjával kénye szerint suban a világtájak bármelyike felé, ha nemcsak egyszeri, véletlenekkel össze-visszakapcsolt kísérletről van itt szó: akkor fölfedezte a föld népei számára a hatodik világrészt, a levegőt. Minő gyarmatává válnék az ég az embernek! Mint alakulna át életünk és halálunk és minden érzésünk, minő látóhatárok nyílnának meg előttünk, mi más dimenziókat öltene számunkra az, ami nagy és az, ami kicsiny! Óh, a világ mi más lenne, ha egészen beválnék *Zepplin* gróf kísérlete!

Hatalmas ősi vágy kergeti az embert a magasba. Röpülni vágyik, talán azért, mert lehetetlennek látszik. Röpülni, mert az kép-telenül dicső és nagy gondolat. Oly szép álmoknak is, hogy nem egy ábrándos fej sajnálni fogja, ha ezt az álmot valóra váltja *Zepplin* gróf.

A krajcár halála.

Vén forintok, összetöpreődött vén papíros forintok ma fájdalmasan zokognak. Ők a dinasztia halott gyermekei, már csak muzeumokban és a zsuogoriak fiókjaiban — a régi pénzek e családi temetkezés helyén — várják ősanjukat, aki künn maradt még a világban, hogy visszavivja a család uralmát.

Nem sikerült. A krajcár, a forint dinasztia ősanja meghátrált a fillér elől s ma visszatér a családi sírba. Nincs többé.

— Meghalt a krajcár! Halott!

Egy vén forint, aki mindig tiszteességes életet élt s soha sem fordult meg illetlen helyeken, könnybe lábadt szemmel beszél társaihoz:

— Szegény anyánk, mondja. Mennyit vesződtél életében az uralomért s utolsó csöpp véreig küzdött a trónbitorló ellen. S most ő is elfaradt a küzdelemben. Sírjatok testvéreim!

S sírnak a forintok keserves könnyeket. Egy elég fiatal, sima forint, amely keveset forgott a világban s nagyon tapasztalatlan, hirtelen zörögve szól közbe:

— Óhó! Ezt mi nem tűrhetjük tétlenül! Én érzem, hogy síkra tudnék szállani dinasztiaim érdekeiért. Erőmet megkiméltem s én hadat üzenek ellenfeleinknek, kik megölték krajcár anyáukat.

Néhány fiatalabb krajcár haragosan kiáltott:

— Le a korona családdal! Le vele!

Most egy gyűrött forint kezdett sutogni. Sok piszkos helyen fordult már meg életében s nagyon jól ismerte a világ éz-járását hatalmi kérdésekben. Egy kissé filozófus is volt s nagy fölényvel szokott beszélni:

— Eh mit! — mondta — komolyan mondom, fiuk, sohasem volt elég becsete a mi familiánknak és csak az vigasztal, hogy majd mecutálják az utódainkat is. Szegény

vén anyánkat pedig hagyjátok békében. Örül az, hogy pihenhet!

A cinikus beszédre egypáran összenéztek és fenyegetően kiabáltak.

— Ez nem jár! nem, nem!

— Eh, hagyjátok csak! Nem kell tüzkeskedni! A mi ösanyánk sem volt mindig a leg... Hogy is mondjam? No igen, ő sem volt jobb a deákkné vásznánál. Megérdemli a detronizálást.

Most egy henegeő kis forint spítozt közbe:

— Uram! Igazolja a szavait, mert...

— Igazoljam! Nos hát, igazolom.

Tudjátok-e, hogy én egy koldustól kerültem hozzátok. Az úgy szedte össze minden porcikámat az utszélén. Becsületes ember volt s mindig elpirult, miközben összegyűjtött. Ha csak ez a sok pirulás volna a büne a mi ösanyánknak, ha egyéb hibát sohasem követett volna el, mint hogy alamizsnának is elment s munka nélkül is szolgálta a lába állott, már akkor sem érdemli meg az igazi királyi címet...

Ezt mondom! Addig, amíg nyomor lesz a világon s csak krajcárral segítenek, addig...

Julius eisejétől, a szegény embereknek ne adjatok krajcárt, mert az csak egy fillért ér. Egy fillért pedig ne adjatok, mert egy cipőnek legalább is nyolc fillér az ára!

G. — a.

Budapest, június 30.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. Gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter ma reggel megkezdte szabadsgát és Párisba utazott. — Báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter főrdőszámlára Gasteinba érkezett. — *Hegedűs* Károly, az állami felső ipariskola igazgatója ma Párisba utazott.

— A király Ischiben. Ischiből jelentik: Ő felsége ma délután 1 óra 50 perckor érkezett ide. Megérkezésekor a nagyszámú közönség lelkesen fogadta. Két óra 45 perckor ideérkezett *Mária Valéria* főhercegnő is gyermekeivel. Ő felsége a pályaváron fogadta és melegen üdvözölte leányát és unokáit. A főhercegnő és gyermekei üdvözlésére a polgármester, az alpolgármester és Weinmayr prelátus is megjelent a pályaváron. *Ferenc Szalvátor* főherceg éjjel érkezett ide.

— A hercegszék temploma. *Vassary* Kólos bíboros hercegszék gyönyörű templommal ajándékozta meg Bars-Verebely községet. A remek templom, mely *Csapler* Győző műegyetemi tanár tervét szerinti épült, százezer forintnál több költségbe került. A templom belső felszerelése művészi lesz. A hercegszék mezejében, *Vassary* János festőművész éppen most fejezte be a templomnak három oltárképet, melyből az egyik Szent Istvánt, a második Szent Erzsébetet és a harmadik Szent Adalbert püspököt ábrázolja.

— A Székelyföldön. *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter székelyföldi körútában ma Marosvásárhelyre érkezett. A minisztert, táviratozva levelezőnk, a vasutnál igen nagy lelkesedéssel fogadták. A pályaváron óriási közönség volt jelen, élén egy gyönyörű székely bandériummal. A megye küldöttségét *Désy* alispán vezette, a város nevében pedig Geréb polgármester mondott a miniszternek Isten hozott!-at, aki meleg szavakkal köszönte meg a szíves fogadtatást. A miniszter nejét *Beihlen* Laura grófnő vezetésével a négyzetek fogadták, és gyönyörű virágcsokrokkal kedveskedtek neki is, a leányának is. Az egész város lobogódszát öltött és számos fehérruhás kis leány vonult ki az előkelő vendégek üdvözlésére. A fogadó előtt sorakoztak a céhek zászlóikkal. A miniszterrel együtt Váradra érkeztek: *Bernády* György, *Bónis* István, *Dósa* Elek, *Dósa* Endre, *Gyárfás* Endre, báró *Kemény* Ákos és *Weisz* Berthold országgyűlési képviselők, *Gelléri* Mór az Országos Ipari egyesület igazgatója, továbbá *Saterényi* József miniszteri tanácsos és *Pétery* fogalmazó. A délelőtti folyamán nagyszámú küldöttségek tiszteltek a miniszternél, aki ismételen hangsúlyozta a székely kérdések fontosságát. Délben a miniszter *Miki* főispánnal volt ebé-

den, délután pedig résztvett a székely iparkiallítás megnyitási ünnepségén, majd a marosvásárhelyi ipartelepek tekintete meg.

— A boer asszonyregiment. Többször volt már arról szó, hogy a boer köztársaság vitéz asszonyai amazon-szeret akarnak alakítani. Amikor még talán szükség lett volna erre, nem sikerült összehozni ezt az asszonyregimentet. Most, amikor már vége felé jár a háború, megalakult. Mint Transzvalból írják, *Sarel Eloffné*, *Neethlingné* és *Joubert* tábornok özvegyének előnkéte alatt már össze is ült az asszonyhadserreg vezékara. Az első gyűlésen azt határozták, hogy azok a fiatalemberek, akik a háború idején nem ragadtak fegyvert, most beállhatnak az ő seregükbe, hogy utólag tegyenek eleget hazájuk iránt való kötelességüknek. Az asszonyregiment katonái azt is elhatározták, hogy a férfikatonák egyenruhájában fognak járni.

— Halász Ferenc ünnepsége. Erdemes tanügyi férfit ünnepeltek ma a Vigadóban, ahol az állami tanítók országos egyesülete rendezett díszgyűlést *Halász* Ferenc miniszteri osztálytanácsos harminc éves jubileuma alkalmából. A szép ünnepre az ország minden részéből érkeztek tanítók a fővárosba. Az ünnepen, amely délelőtt tíz órakor kezdődött, elsőnek *Kozma* László üdvözölte *Zsilinszky* Mihály államtitkárt és *Molnár* Viktor miniszteri tanácsost, a miniszter képviselőit. Ezután küldöttség ment *Halász* Ferencéért, aki a jelenlévők éljenzése közben lépett a terembe. *Kozma* László lendületes beszédével méltatta *Halász* Ferenc érdemeit.

Megvan benne, ugymond, az ügy iránt való szent lelkesedés. Nem egyszerűen aktát intéző beamter ő, lelkes kulturpolitikus, akinek törekvéseiben az eszményi szerencsésen egyesül a helyes gyakorlati fölfogással s az munkétér, melyet magának választott, nem tette őt egyoldalúvá. Előtte nincs kicsiny dolog, amelyért, ha munkájával összefügg, nem lelkesednek. Nem az úras iorna, de a benső lényeg embere, akit a legnagyobbak látszó akadályok sem riasztanak vissza előjától. Ha egyebet nem tett volna, úgy a gazdasági ismétők iskolák eszméjének fölvetése és megvalósítása már egymagában is bárára névelehet az országot. Háromszer állami tanító köztelen biztosítja az ünnepeket, hogy nemcsak intézői mindenféle megériék, tanítói szeretik, kitartással követik és hosszú és boldog életéért imádkoznak.

A szép beszédet lelkes éljenzés követte, majd *Molnár* József a délmagyarországi tanító-egyesület nevében mondott üdvözlő beszédet.

Onnan jöveők, ugymond, ahol az állami iskolát még tendenciának nezik a nemzetiségek. Hétféle nemzetiség lakja a Tisza-Maros szögét, de immár az állami iskolák csarnokai mind sürűben teremnek ezen a mozgó földön és minden a magyar szót győzedelmekedni látjuk, akkor a magyar állami iskola gondviselőjét *Halász* Ferencet ültetik. Végül átadja az állami tanítók emlékkönyvét.

Jesza Dániel a fővárosi környéki tanítók nevében üdvözli az ünnepeket. *Dell* Erna kisasszony uppesti tanítónő gyönyörű bokréttal nyújtott át az ünnepeit hívesének. Üdvözölték még a jubilánst az uppesti állami iskolák, a tanítók országos bizottságának küldöttsége *Lakis* Vendellel az élén, az Eötvös-alap egyesület *Pétery* Sándor vezetésével, a népnevelési budapesti egyesülete *Nagy* Lászlóval az élén. Ezekkel még a következő küldöttségek tiszteltek: a a kisdudavölgyi országos egyesülete, az országos tanító-egyesület, a beregmezei tanítóegylet, a pestvármegyei tanítóegylet, az ungmegyeri, az alsó/bérmegyeri, a nyitrai megyei és az ugoceamegyei, tanítóegyletek, valamint a hatvani és beregszászi tanítóegyletek.

Végül az ünnepeit köszönte meg a látható meghatottsággal az ország minden része felől reá áramló szeretettel. Kiemelte, hogy mint az állami iskolák dolgainak intézője csak *Wassary* Gyula miniszter eszméit valósítja meg, az érdem itt tisztán a miniszteré, akivel együtt a tanítósság és a nemzeti iskola szeretetén fognak mindenkor munkálkodni. Fölvasták végül a beérkezett nagyszámú táviratot, mire lakomához ült a tanítósság.

— Kitüntetés. A pápa *König* Gusztáv fővárosi lelkésznek az egyház körüli érdemeinek elismerésül házi rendjét *Fro Ecclesia et Pontifice* díjmentesen adományozta.

— A magyar kereszténység ünnepe. Pécsről táviratozzák: A magyar kereszténység kilenc százados jubileumi ünnepe Pécsen ma fejeződött be. Valláskülönbség nélkül igazi testvéri szeretettel ünnepelt a város egész közönsége és bizonyoságot tett arról, hogy a felekezetek között a legjobb viszony uralkodik. A nemzeti színű lobogókkal díszített székesegyházban az összes hatóságok résztvettek a Hettyey püspök által celebrált misén. Báró *Fejérváry* Imre főispán a vármegye és a város tisztviselőivel magyar díszruhában jelentek meg. Este a katólikus körben 200 terítékű banket volt.

— A szerelem gyógyforrása. *Alanje* mellett, Spanyolországban esőerdezik és állítólag meggyógyítja a boldogtalan szerelmeseket. A hiába epedő donnok és donnák százzsámra zárandokolnak a csodaforráshoz, mióta egy sevilill leány a spanyol újságok cikkei szerint visszanyerte hajójában elveszett boldogságát. A szóban forgó sevilill hölgy ugyanis miert, miert nem, hirtelen meggyőződte a vőlegényét. Hallani sem akart felőle és a szerencsétlen ifjú forró vallomásai sem voltak képesek visszahódítani, míg szülei le nem vitték egy kis vizkúrára *Alanje*-be. Tízennégy napig, hiába kapálózott, megfürdették délelőtt, délután a csodaforrás vizében. És ime a két hét leteltével ellenállhatatlan szerelmi vágy kergette vissza vőlegénye karjaiba. Tekintettel arra, hogy az *Alanje* forrás hőmérséke sohasem több négy-öt fok Celsiusnál, éppenséggel nem esoda, ha a szerencsétlen hajadon a huszonnolcadik fürdő után jobbnak látta megbékülni a vőlegényével. De a spanyol újságok nagy lelkesedéssel üdvözlik az új szivtherápiát, amely mindenesetre sokkal homeopathikusabb a kowlaari szűz radikális eljárásánál. Kérdés: mennyire ludasok ebben a lelkesedésben az *Alanje* korcsmárosok?

— Bányászok ünnepe. *Selmecbányáról* táviratozzák: Ma avaták fel nagy ünneppéggel a bányászati akadémia új palotáját. A felavató ünneppégre nagyszámú, előkelő közönség gyűlt egybe az akadémia régi épületében s onnan vonultak föl az új palotához. A pénzügyminiszter képviselőjében gróf *Teleki* Géza, a földművelési miniszter képviselőjében *Scholtz* miniszteri tanácsos, a kereskedelmi miniszter képviselőjében pedig *Bedő* Albert volt államtitkár jelent meg az ünneppégre. Az új akadémia előtti hatalmas terrasszon nagy közönség gyűlt egybe. Az ünneppéget az ifjuság daloskór éneke nyitotta meg, majd *Fekete* akadémiai igazgató mondott beszédet, amelyben ismertette az akadémia történetét. Utána gróf *Teleki* Géza szép beszéd kíséretében átadta az intézetet az igazgatóságnak. Beszéltek meg *Bókai* igazgató a földtani intézet nevében és *Szilyay* polgármester, aki *Selmecbánya* város halálját tolmácsolta. Az ifjuság részéről *Rumple* előnk szolt lelkesen az akadémia hallgatósága nevében. A hivatalos szónoklatok végetével az előkelő társaság megtekintette a palota termeit és kitűnő berendezését. Délben közebéd volt külön e célra épített étkező csarnokban. A banketten hatszázan voltak jelen. Gróf *Teleki* a királyné, *Fekete* igazgató a kormányra, *Vörös* Ferenc a vendégekre, *Krausz* Kálmán főkapitány az akadémiaira, dr. *Schwarz* főbányatanácsos *Selmec* városra emelte poharát. *Székely* Gyula országos főerdőmester a minisztereket éltette. *Koller* János főerdész humoros beszédet derűtlenséget keltett. Sokan beszéltek még, mire a közönség nagy része kirándulásra indult. Este hangverseny volt és tánc.

— Tanárok gyűlése. A folyó év július havában a középiskolai tanárok részére rendezendő játék-tanfolyamra felvett tanárok július 1-én, vasárnap délután 6 és 7 óra között gyűlekeznek a budapesti V. ker. állami főreáliskola (V. Markó-utca 20.) tornacsarnokában.

— Villamos vasut Pozsony felé Bécsig. Régi terv kerül most ugylátszik a megvalósulás stádiumába. Eleinte úgy indult ez a terv, hogy *Budapesttől Bécsig* akartak villamos vasutat vezetni. Sok akadály gördült e terv elé, különösen osztrak részről s így tervezettség közben elaludt a nagy idea. Majd föleledt a *pozsony-bécsi* villamos vasut eszméje s bosszu tárgyalások után — mint Bécsből táviratozzák, — most egyezmény jött létre, amelynek következtében a Bécs és Pozsony közötti villamos vasut építését mielőbb megkezdik.

— Halálozás. Szombathalván *Szombathalván* Györgyné született *Gulácsy* Otília 77 éves korában Kispesten meghalt. Temetése ma délután volt a Kisfaludy-utca 27. szám alatt levő gyászházban. Az elhunytban *Szombathalván* Albert rendőrtanácsos edessanyját gyászolja.

Szeményi János köz- és váltóügyvéd június 28-án 55 éves korában Pécelen meghalt. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett a kerepesi temető halottas házából.

Özvegy palóci *Horváth* Jánosné, született *teleki Balogh* Luza június 28-án 78 éves korában Beregszászon meghalt.

— Felfüggesztett helyettes polgármester. Kun-Félegyháza város képviselőtestülete tegnap tartott rendes havi ülését *Szolnoki* Lajos helyettes polgármestert, akiről az elővizsgálat beigazolta, hogy hivatalos helyiségét néppárti kortestanyává tette s hivatalát e miatt elhanyagolta, továbbá, hogy hivatalos hatalmával visszaélte: állásától felfüggesztette. Bizetést egy harmadára redukálta és ellene fogymel vizsgálatot rendelt el.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébetkörút 17. szám.

Kioszkoszl szabadalmakat, finandiroz találmányokat és beajstromoz védjegyeket és mástrákat. Felvilágosítás díjtalan.

— **Az újtestamentum eredetije.** A *Le Journal* írja: „Egy *damaszkusi* mecsetben hat írott könyvet találtak. Egy kis formájú Koránnal kezdődik a sorozat s ugyancsak egy Koránnal végződik, amely ugyanolyan formájú, mint a kairói könyvtár példányai. Németországban azt remélik, hogy az újtestamentum eredetijét is meg fogják találni. A német császár maga írt egy ügynök Damaszkusba, s elrendelte, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozzanak az újtestamentum fellelkesítésén.

— **A legrégibb reáliskola.** Fényes jubileumi ünnepet ült *Poszony* városa abból az alkalomból, hogy az ottani kir. állami főreáliskola, mely valamikor a város volt: fennállása felszázados évfordulóját érte meg. Az ország legrégibb reáliskola ez, s a nagy jelentőségű ünnepre a fővédői tisztelet *Wlassics* Gyula kultuszminiszter vállalta el, aki *Pivchala* Imre kerületi főigazgatóval képviseltette magát. Az intézet a jubileum emlékére új díszes zászlót készíttetett, mely mint hazai műipar-termék valóságos remek. Nevezetes, hogy az iskola régi zászlóját még a német világban, katonai parádával szentelték föl, amikor az ünnepi beszédek mindegyike a szabadságharc ezeresős leveretését hangsúlyozta s az osztrák zsarnokságot dicsőítette! Annál lélekelőbb volt a mostani ünnep.

A tanuló ifjúság hosszu rendben, számos nemzeti zászlóval vonult a koronázó dómra, majd hosszu kocsisorban a város notabilitásai érkeztek. Leböck Kálmán, a zászlóánya, tizenkét koszorú lánygyal állta körül az oltárt. Megjelentek: *Brody* Tivadar polgármester, *Féris* György a jogakadémia igazgatója, *Polikeit* Károly a főgimnázium igazgatója, a pozsonyi tanintézetek tanárai, továbbá dr. *Boszky* Endre és dr. *Prém* József Budapestről, mint a főreáliskola egykori tanárai. A misét báró *Horeczky* címzetes püspök nagy segédlettel végezte s ezt az új zászló felszentelése követte lelkes alkalmi beszéd kíséretében. Délben az összes vendégek s a tanulóifjúság a város híres kiránduló helyén, a Vaskutasca vendéglőjében gyűlt össze, ahol fényes lakoma volt. Itt az első felkészítőt *Pivchala* Imre főigazgató a királyra mondta. *Féris* György a zászlóányát éllette, *Polikeit* Károly igazgató a jubileumi főreáliskola tanári karát s igazgatóját *Antolik* Károlyt köszöntötte fel, aki viszont a vendégeket éllette. Beszéltek még *Boszky* Endre, *Prém* József, *Wagner* Lajos és a jelenlévő ügyes rendezői *Gölkner* Károly és *Dalotti* Odón tanárok. Délután hangverseny s utána táncmulatság fejezte be a szép ünnepet.

— **A beiratások első napja.** A középiskolai beiratásoknak ma volt az első napja. A gimnáziumok előtt mindenfelé nagy volt a csoportosulás s egyes gimnáziumokban hamarosan betelt a létszám; a reáliskolákban azonban kevés volt a jelentkező. A részletes adatok a következők:

Az I. kerületi állami gimnáziumban ma csak III. és IV. osztályos tanulókat írtak be. Holnap írják az I. és II. osztályos, holnapután az V.—VIII. osztályos tanulókat.

A IV. kerületi *Kegeyrendi* gimnáziumban előjegyeztek hatvan első osztályos tanuló. Minthogy csak egy első osztály van itt, emellettva ebben az iskolában első osztályos tanuló beírni már nem lehet.

Az V. kerületi *Markó-utcai* gimnáziumban beírtak 105 tanuló, hely van még 15 tanuló számára.

Az V. kerületi *Markó-utcai* reáliskolában beírtak 108 első osztályos tanuló. Hely van még 12 tanuló számára.

A VI. kerületi *Bulyovszky-utcai* reáliskolába beírtak 42 első osztályos tanuló. Hely van még 138 első osztályos tanuló számára.

A VII. kerületi *Barcsay-utcai* gimnáziumban július 2-ikán lesz az első osztályos tanulók fűvétele. Itt 202 tanuló van helye.

A IV. kerületi *Redánoda-utcai* reáliskolába beírtak 88 első osztályos tanuló. Hely van még 82 tanuló számára. A többi osztályokba beírtak 215 tanuló.

A VIII. kerületi *Szergo-utcai* reáliskolába beírtak 28 első osztályos tanuló. Helye van még 152 első osztályosnak.

— **Üdvözlés.** A *Budapesti Újságírók Egyesülete* vásárhelyi *Wodjéner* Arthur, abból az alkalomból, hogy királyi tanácsossá nevezték ki, meleghangu levélben üdvözölte.

— **Házasság.** Gróf *Sapáry* Sándor százados legközelebb oltár elő vezetői Lengyel-Kravánban donnorsmarcki *Henekei* Hugó grófnak leányát, *Lujzát*. Gróf *Ciirák* Jeanno esküvője *Pejacsevics* Arthur gróffal július 11-én lesz Budapestén.

Dr. *Lukács* György, Békés vármegye főispánja eljegyezte *Perényi* Mádoly bárónót, néhai báró *Perényi* Péter országgyűlési képviselő leányát.

Sauer Jakab pancsovai törvénytudósi hivatalnok eljegyezte *Trébien* Margit kassai lányt.

Fürst H. Armin siklósi kereskedő június 26-án eljegyezte *Schwartz* Jolán kassai lányt, *Schwartz* Salamon épületfa-kereskedő leányát Paksról.

Schloss Misa Budapestről eljegyezte *Schlesinger* Berta kassai lányt, *Schlesinger* Jakab kétyi (esztergommegei) földbírtokos leányát.

Várnai Jenő, a kassai Nemzeti Színház tagja, e hó 8-ikán vezető oltár elő *Márkus* Klóttól kassai szesznyót, a Népszínház tagját Budapestén.

— **Mindenütt.** A sikkasztás második természetlővé váltik annak, aki egyszer belekezdett. Erre mutat dr. *Török* Anrélnak, a sikkasztó aradi ügyvédnek a példája is, aki megszökött Európából és most — mint a Clevelandban megjelenő *Szabadság* újságja — Amerikában is sikkasztott. Mikor *Török* Clevelandban megjelent, azt állította, hogy csak azért jött Amerikába, mert egy ügyfele, egy árva leány számára milliomos örökséget kell átvennie. Később állítólag annyira megtetszett neki Amerika, hogy elhatározta, hogy hazasem megy, hanem ott nyit banküzletet. Egyes felleléseivel annyira bizalmat tudott kelteni maga iránt, hogy a kereskedők nagy hitelt nyújtottak neki, ügyfeleit pedig körülbelül 3500 dollár erejéig károsította meg. A *Szabadság* szerkesztője elejétől fogva gyanusnak találta *Török* viselkedését, de hiába táviratozott mindenfelé, múltjáról nem tudott felvilágosítást kapni. *Török* e közben meg is nősült és elvette *Osámföldi* Károly ottani polgár özvegyét. Múlt hónap vége felé Clevelandre is ránt és nagy csomó adósság hátrahagyása után megszökött. A károsultak többnyire magyar emberek, akiknek megtakarított filléreit sikkasztotta el.

— **Mennyi pénz kell a kiállításhoz?** Egy francia ember kiszámította, hogy ha valaki a párisi kiállítás minden nevezetességét meg akarja nézni, az 1840 frankjába kerül. Kissé furcsa, hogy a franciák ilyen elriasztó összegeket kürtölnek világgá s hogy a lapok ezt kiadják.

— **A zuglói családi dráma.** A Zuglóban tegnap történt családi dráma áldozatai még érintetlenül fekszenek a törvénytudó orvostani intézet bonctermeiben. Valószínűleg csak holnap boncolják fel őket. A kis, másfél éves leányka, szőke hajában kék selyemszalaggal, piros ruháskában fekszik a halott-ágyán, mintha aludnék. Bal halántékán látszik az óriási seb, amely azt mutatja, hogy édesapja közvetlen közelről sűrűt rá a gyilkoló fegyvert. *Szedoglavics* Etel fekete ruhában, fehér férfi-szabású vasalt fodros blúzban, *Csikváry* Antal szintén fekete ruhában, fehér selyem nyakkendővel fekszik. Az asszonynak is, a férfinak is jobb halántékán van a lövés, amely a halántékon óriási sebet szakított. Sokan jártak kint ma az intézetben, de a halottakat megtekinteni nem engedték.

— **Cigányok Párisban.** Sok magyar cigánybando hazaga mostanság a ropogós cédrás Párisban, ahol már régóta kedvelik a barna flukat. *Ripó* Jánoson kívül, aki itt hódította meg a volt *Chimay* hőrognót, még sok más cigány pompás szerelmi karriert futott meg. A párisi világkiállítás területén a legelőkelőbb vendéglők egyikében a győri cigánybando *Vörös* Elek primás vezetése alatt koncertelt a nemzetközi elegáns társaság nagy gyönyörűségére. Nemcsak a magyar nótát huzza pompásan, hanem a bécsi kerengőt és a külföldi nótákat is. *Frigyes* főherceg, aki neje *Isabella* főhercegnő és a két legidősebb leánya társaságában hallgatta a zenekar produkcióit, külön magyart nótát kért maga számára. Szép ajándék és meleg díszet járt ki érte a bandának.

— **Iskolatársak találkozója.** A VIII. kerületi *Józsefvárosi főreáliskola* disztriktben tegnap délelőtti tíz óra tájékozóra jelentek meg az intézőknek azok a volt növendékei, akik 1890-ben tettek le az érettségi vizsgálatot. A régi iskolatársak résztvettek az évzáró ünnepségen, amelynek során *Felsmann* József, az intézet érdemes igazgatója szép ünnepi beszédben üdvözölte őket, az összetartás eszméjét méltatva. Az intézet sok száz növendéke lelkesen megijezte a volt iskolatársakat, akik délután a városligeti Széchenyi-szigeten gyűltek össze s a nap legnagyobb részét együtt töltötték. Este barátságos lakomát tartottak a Terézvárosi Kaszinó éttermében, ahol hálás szeretettel vették körül egykori főnököket, *Patthy* Károlyt, az előkelő izlésű, kiváló Eöthegaray-fordítót. A lakomán, amelyen a hajdani iskolatársak feleségül voltak jelen, a társaság újabb tíz esztendősi találkozóra kötelezte magát s a megújított baráti szerződésbe belevonták azokat is, akik elháríthatatlan akadályok miatt nem jöhettek el a bizalmas ünnepségre.

— **Leszakadt menzeset.** A múlt éjjel dr. *Balogh* Tihamra a jeles úr, és neje komoly veszedelemben forogtak. Thonet-udvari lakásuk házszobájában a mennyezet vakolatának nagy része éjjel után iszonyu robajjal lezuhant s összezsugor a alatta levő tárgyakat. Szerencsére az ágyak felett nem volt le a vakolat s ennek köszönhető, hogy az álmukból felriadt lakóknak az ijedségen kívül nem történt egyéb bajuk. Dr. *Balogh* az esetről még a délelőtti folyamán jelentést tett az V. kerületi előjáróságnak, mely a kellő intézkedéseket azonnal megtette.

— **A kormányozható léghajó.** Egy friedrichshaveni távirat szerint gróf *Zeppelin* léghajója ma sem szállt föl. A léghajó megöltését már tegnap befejezték, de a felszállás egyéb előkészületei sokkal több időt vettek igénybe, mint eleinte gondolták és mire minden rendbe jött, beköszöntött az est, úgy hogy az érdekes kísérlet megint holnapra kellett halasztani. Gróf *Zeppelin* és a többi léghajós, aki a próbaut alkalmából most a bodentavi kis helységben időzik, azt hiszik, hogy holnap vasárnap már a kora reggeli órákban felszállhat „a kormányozható léghajó”, ha ugyan addigra szétfoszlanak a zivatar közeledtét jelentő sötét fellegek. A Boden tavon most rendkívül élénk az élet és első pillanatra azt hinné az ember, hogy egy nagy kikötő az. Vagy tizenöt nagyobb gőzös szeli hullámaint és sok kis bárka és csónak lesi a kormányozható léghajó próbautját.

— **A gépgyári sztrájkolók ügye.** A máv. gépgyári sztrájkolók munkásainak vezetői tegnapelőtt küldöttségileg felkeresték *Pichler* Győző országgyűlési képviselőt s felkérték, hogy érdekükben járjon közbe a pénzügyminiszternél s eszközöljön ki számukra egy audienciát. *Pichler* ennek folytán ma délelőtti felkereste a pénzügyminisztert, akinek behatóan elmondotta a sztrájkolók kívánásait. A miniszter az információ után nyomban intézkedett, hogy *Vary* főbányatanácsos, mint meghatalmazott miniszteri biztos érintkezésbe lépjen a sztrájkolókkal és a gyár igazgatójával. A főbányatanácsos *Pichler* képviselővel együtt az audiencia után felkereste az igazgatót, akivel hosszasan konferáltak a sztrájk ügyéről. *Pichler* képviselő a pénzügyminiszterrel való beszélgetése folyamán ismertette a sztrájkolók követeléseit. Erre a miniszter kijelentette, hogy a munkásoknak a gyári szabályrendelet betartására vonatkozó kérelmét kész teljesíteni. Az akkord-díjak tekintetében is hajlandó a munkások óhajta szerint intézkedni. Végül még tudatta a miniszter, hogy a munkásokat a jövő héten szerdán vagy csütörtökön fogja fogadni. Az ügyek illetlen fordulása a sztrájkolók között nagy örömet kellett s testületileg köszönték meg *Pichler* képviselőnek fáradozásait, amelyek előreláthatólag a békés megegyezésre fognak vezetni.

— **Megszökött ügyvéd.** *Orosz* hárszról telegrafálják, hogy *Hász* Soma odaválto ügyvéd nagyösszegű váltók hamisítása után megszökött. Utolsó levelét egy hét előtt Frankfurtból írta.

— **A szerelem vége.** *Ó-Becseről* táviratozzák, hogy ott üngyikössé lett egy szép leány. *Lóbi* Jakab vagyonos polgárnak tizenhétéves *Ilka* nevű leánya belészeretett egy postásistba, akit azonban *Ó-Becseről* nemrég elhelyeztek. A leány szülei különben is ellenkeztek az ismeretséget s mikor megtudták, hogy a leány a postásisttal a fávból is levelez, szemrehányásokat tettek neki. Ezért keseredett el annyira a szép leány, hogy stüchinnel megmérgezte magát. A mérég gyorsan hatott, a szerencsétlen lányha nyomban meghalt.

— **Halálugrás.** A nagy nyomorúság elől menekült ma egy szerencsétlen ember a halálba. *Brabetz* Mihálynak hívják, Rozsnyon született és 40 éves volt a boldogtalan, aki ma hajnalban leugrott a Kálmán-utca 22. számú ház második emeletéről. Két évvel ezelőtt jött a fővárosba Szentendréről, ahol a postánál volt alkalmazva. A budapesti főpostára helyezték át és itt kezdődött a szerencsétlenség. Egy éjjel, amint hazafelé ment, több részeg ember megtámadta és *Brabetz*, hogy védekezze ellenük, elűtötte revolverét, de nem találta támadóit. A törvényt szék fel is mentette, de a postától fegyelmű uton elbocsátották. Azóta családijával, nevelés és egy leánykájával a legnagyobb nyomorban színylődött. Dr. Szendrői ügyvédnél, a Kálmán-utca 22. számú házban takarításért lakást kapott a kis család, de élelemre nem igen került, mert *Brabetz* csak nagyon keveset keresett a Fehér keresztyénegyletnél, ahol tagok gyűjtésével foglalkozott. Az utóbbi időben a szerencsétlen ember végképp elkeseredett, mert sehogy sem tudott tisztességes álláshoz jutni. Elkeseredésében ivásra adta magát és az utóbbi időben sokszor csak reggel felé fordított haza. Ma reggel is három óra volt, mikor hazatért, de alig látszott meg rajta az éjjelezés és fejelegével, akivel jó egyetértésben élt beszélgetett is szomorú sorsukról. Egyszer csak úgy fél 4 óra tájban, kiment a folyosóra és átvetette magát a korlátón. Felesége és a hásmesternő a nagy zuhanásra kirohantak, de már akkor *Brabetz* nagy vértócsában vergődött az udvar közepén. Az előhívott mentők konstátálták, hogy megprezedit a koponyáját; agyarázkódást szenvedett s így aligha marad életben. Esméletlenül vitték be a Rókus-kórházba, ahol egész délelőtt nem tért magához. Feleségét, aki melibeteg és nagybeteg kis leányát a legnagyobb nyomorban hagyta hátra a szerencsétlen ember. Az árva maradt család most a jó emberek irgalmára van szorulva.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percnyire Payerbahtól. Balneozs. Találmány: Dr. Konrad Gyönyörű, napos, szőlőtől órtai fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyász. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — VIII. világtáji. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. — Prospektusai és ártálatok szolgálatában. —

— Hol tölti a nyarat? E kérdésre es idén nem nehéz válaszolni s a hét görög búlos sem adhatott volna jobb tanácsot. Vegyük *Fuchs* H. váltóházánál — Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1. — (kizárólag csak a cégnél kapható) Cook Tamás és fia világhírű cég-féle utazási jegyet, melyvel bárki kényelmesen II. osztályú gyorsvonattal utazhat a párisi világiállásra. Párisban tíznapi kitűnő ellátás első-rangu szállodában, szabad bemenet a kiállítás területére, felszállás az Eiffel toronyra s. stb. Visszafelé Svájc, vagy Tirol bármely tetszés szerinti pontján három hétig lehet tartózkodni. A világiállás megtékedésének és a kitűnő nyaralásnak ily szerencsés egyesítése csupán 330 koronába kerül. Bővebb felvilágosítást a prospektus nyújt, melyet *Fuchs* H. váltóháza bárkinék bérmentve készséggel küld.

— Ramzes mint beszórt hal. A következő kitűnő történetet mondta el *Morgan*, a gizehi egyptológiai múzeum igazgatója egy francia újságíróknak: — Nemrégiben történt, hogy egy kutatásom alkalmával felfedeztem egy *Ramzes* mumiáját. Magamhoz vettem és a vasuti állomásra siettem vele. Természetes, hogy a sokat éró régiséget nem akartam a csomagzállító kosiba tenni, hogy a vasuti hordárak ládákát dobáljanak rá és tönkre tegyék. Hogy tehát biztonságban tudjam, vettem neki egy *elsőosztályú vasuti jegyet* s magam mellé illeszttem a kupéban. Képzeld el, mekkorát nézett volna a kitűnő Fáraó, ha háromszor éves álom után egyszerre csak egy elsőosztályú vasuti kupéban ébredt volna föl! De ezzel még nincs elég kimerítő *Ramzes* uti kalandjai. A kairói vámnál újabb megaláztatás várt rá.

— Mi az ott? — kérdezte a finné a tisztelőt legcsekélyebb jele nélkül, s a Fáraóra mutatott.

— Mumia — felelt.

— Fizessen vámot.

— Ó fizeszen, szegény?

— Nem, ön.

— De hisz tudomásom szerint a mumia nem esik vám alá!

— Majd megnézzük...

S ezzel az egész fináncszemélyzet nekiesett a vámtárlat tartalmazó hatalmas kötetnek. Hiába! A *mumia*, mint vám alá eső árut sehol sem találták. Erre nem gondolt a tarifa csinálója.

— Tudja mit — szólalt meg végre a finné — hogy ne legyen annyi ballódás, fizeszen érte három piastert és vigye át a vámon, *mint beszórt halat!*

És *Ramzes* ezután mint beszórt hal vonult be Kairóba, ami legkevesebb sem nevezhető ünnepélyes bevonnásnak.

— Budapest—Berlin. A kereskedelmi miniszter a német birodalmi postahivattal egyetértéssel elhatározza, hogy a budapest—berlini távbeszélő forgalomban az eddigi reggeli 7 órától esti tíz óráig tartó szolgálat helyett, ez év július 1-től kezdve állandó éjjeli-nappali szolgálat rendeztesse be. A budapest—berlini helyközi távbeszélő tehát július 1-étől kezdve az eddigi tarifa és módzatok alkalmazása mellett éjjel is a közönség rendelkezésére áll.

— Az építési krach áldozata. *Salgó* Miksát, az ügylikösszi lett építést ma bonolták föl a törvényességi orvosi intézet orvosai. A halottat boncolás után koporsóba tették, s délután kiviték az újpesti István-ut 9. szám alatt lévő házba, ahonnan holnap, vasárnap délután 3 órakor temetik.

— Rendőri hírek. *Öz. Szabó* Istvánné 80 éves magánzóma ma délután Rakospalotán az Iskola-utca 10. sz. alatt lévő lakásán felakasztotta magát és mire észrevették meghalt. — Az angyal-félszigeti udvarán ma este fél kilgyuladt egy szénbánya és teljesen elégett. A kár 5—600 forint. Ma délután egy fiatal ember a Margitbórdán a Dunába vetette magát és nyomtalanul eltűnt a habok között. Az életont egy csomó irományt nagyot hátra a hidon, melyből azt következtetik, hogy az illető *Ladyák* Pál 24 éves cipészlegény, hogy mi készítette az ügylikösszagra, nem tudni.

— Little Tich, az igaz. Tavaly nagy szenzációt keltett egy professzor siak, aki a legfeleletlenebb humoralitással mutatta a közönséget. Little Tichnek hívták. Amikor Ós-Budaváran produkálta magát, az a hír terjedt el róla, hogy ő nem a valódi Little Tich, mert az Párisban az Olympia-színházban játszik. Paris a maga Little Tichet vallotta az igaznak, Budapest pedig szintén a magát. Végre is ráfogták a párisira, hogy az Little Tich, emez pedig Little Tich. A párisiról azt mondták, hogy az nemcsak angol, de franciául is énekel, amire az Ós-budavári még németül is játszott. A nagy gordini csomó akkor oldódott meg, amikor kislútt, hogy *két* Little Tich van. Ós-Budavára az idén szerződött a másik Little Tichet és a közönség fogja oldónteni, melyik az igazibb a kettő között.

— A király által az állatkertnek aándékozott zsiami elefánt szombaton éjjel érkezett Budapestre és vasárnap már látható lesz az állatkertben.

— Az arcbőr szépsége. A hölgyek sok keserű tapasztalatot szereztek már a különféle kozmetikus szerek használatánál. Az orvosok sokáig azon az állásponton voltak, hogy az arcbőr szépségének a megóvását semmiféle szerrel sem lehet elérni. Ez az orvosi vélemény most már persze elavult, amióta *Schaffer* Róza asszony elkészítette kozmetikus szereit. Azóta semmi gondot sem okoz a hölgyeknek, hogy mivel őrizzék meg az arcbőr fiatalágát és üdőségét. A *Ravissante-praeperatum*, az *Eau*, a *Crème*, a *Schaffer-féle Foudre*, továbbá a *Savon ravissante* és a *haifestó*

hinoir, mind a test üdőségét és egészségét óvja meg, szinte konzerválja a fiatalágot. (A teljes készítményről egyébként bővebbet lásd a hirdetések között.)

— A Telefon Hírmondó vasárnapi programja. A *beszélő* újra ma délutól 11 órától 12-ig rendszeres felolvasást tart. Délután 4 órától este 11-ig felolvatta katonai és cigányzenével szórakoztató a hallgató közönséget. A délutáni és esti zenék megkezdését riadójele előzi meg.

(x) Ha *Szent* a haja, használja *Zoltán Hair-re-generátort*, mely a haj eredeti színét adja vissza. Ár 2 kor. *Zoltán* gyógytárában, Bpest, N.-korona-utca 28.

(x) *Linhart* Vilmos festő műtermében készülnek Aroképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell s. stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és színpadok köicsőbe kaphatók.

(x) Emke-gyűjtő a legjobb!

Magyarosodás akadályokkal.

Budapest, június 30.

Az erdélyi oláhok oláhositják a közéjük ékelt gyenge magyarosodót. Nem gátolja őket ebben senki. Legkevesebb a magyar állam. Ellenben ime egy példa arra, hogy a magyar állam gátat emel ott, ahol magyarosodni és magyarosítani akarnak. A *nagy-zsidósági ortodox hitközség* esett meg, hogy hazafias felzárulással meg akarja honosítani templomában a magyar nyelv uralmát és nem bírja megvalósítani szándékát, mert nem engedi — a magyar állam. Ezek a hazafias ortodox zsidók még az 1898. év elején, tehát három esztendővel ezelőtt elhatározták, hogy a német nyelvű predikációkat templomukból egyszerűsmindekorra kiltitják és helyette a magyar nyelvű hitközségokat léptetik életbe. Hogy ez állandó maradjon, a hitközség alapszabályait ilyen értelemben megváltoztatták és jóváhagyás végett a vallásügyi miniszterhez terjesztették fel.

A minisztérium az alapszabályoknak a fegyelmi jog gyakorlására vonatkozó szakaszait kifogásolva, kiigazítás végett visszaadta. A hitközség a miniszter által kívánt módosításokat megette, s az alapszabályokat jóváhagyás végett még 1898. augusztus havában visszatértesztette, de többszörös sürgetése dacára ez ideig a jóváhagyás még nem érkezett. Ugyanezzel a hitközséggel most legújában megint a következő dolog történt meg. A hitközség elnöksége elhatározta, hogy a hívek régen óhajtott kivánságot megvalósítva, a szombat délelőtti ájtatosság alkalmával a királyért és a hazáért való könyörést ezután kizárólag magyar nyelven végezzék. Az elnökség utasítása ellenére az egyik kántor ezt az imát magyar helyett ismét héber nyelven mondta el. Az elnökség ezért felelősségre vonta a kántort, aki az elnökség parancsának teljesítését kerekén megtagadta, amiért az elnökség állásától elmozdította. A mult szombaton a másik előimádkozó szintén héber nyelven mondta el az imát, jóllehet az elnökségi ülésen megígérte a magyar könyörést. Erre a hitközségi választmány a renitens előimádkozót hatheti felmondással szintén elbocsátotta. Ez azonban nem vára be a hat hetet, faképnél hagyta a hitközséget, amely most nemcsak kántor, hanem egyuttal metsző nélkül maradt, mert a kántor egyuttal metsző is volt. Mikor pedig a hitközség a szökevény helyettesítéséről akart gondoskodni, akkor a rabbi kijelentette, hogy akárkit hoznak is helyébe, ő a szertartásos funkciók elvégzését senkinek másnak meg nem engedi. Ugyanez a pap makacsul ellenáll a hitközség magyarosító szándékának azzal is, hogy tilalom ellenére többször németül prédikál és persze ebben nem lehet megakadályozni, mert a hitközség új alapszabályai nincsenek jóváhagyva. A hitközségi előljáróság mindannyiszor jelentést tett a minisztériumnak és sürgette az alapszabályok jóváhagyását, de hasztalan.

Ilyen körülmények közt azután nem csoda, ha a hitközség vezető férfiai, szerkesztőségünk-höz írt levelükben így fakadnak ki:

Nem mi vagyunk az okai, de pirulunk a szegényérzet miatt, hogy magyarosodásunk előbbrevitele nem sikerült ily hosszú idő alatt. Annak a magyar hazának, aki bennünket és vallásunkat, többi gyermekével és felekezeteivel egyenjogúvá tett, aki szeretettel ölelt keblére és fogadott el édes gyermekei gyanánt, köteles hálánkat azzal sem mulathatuk meg ez ideig, hogy a német nyelv helyett édes magyar hazánk nyelvét, a mi anyanyelvünket vihezzük be templomunk szentélyébe és azon egyimánkat, melyet szeretett hazánk, királyunk és nemzetünk jóvoltáért küldünk az eget urához, — ezt az egy imát sem végezhettük magyar anyanyelvünkön. Szegyeljük ezt, pirulunk miatta, de tudjuk, hogy a magyar közvélemény, minden hazafiasan érző magyar be fogja látni, hogy elmaradásunknak nem mi vagyunk az okai. Azok az ortodox zsidó papok és ezek felettes hatósága a közvetítő bizottság,

hik hazafias törekvésünk érvényesülését megakadályozták és hazafiatlan szemérmelenséggel ennek ellene törtek, azok viselik a felelősséget az okokért, melyeket ezen nyílt közleményünkben elpanaszoltunk. Eszedünk avégett, hogy a fenntöröl a vallásügyi kormányzat is szerezzen tudomást, késedelme által okozott mulasztását tegye jóvá alapszabályaink jóváhagyása és szentesítése által és ha hazafias kötelességet teljesít akkor, amikor a nemzetiségi agitációkat megrendszabályozza, — nyuljon bele abba a darázs-fészekbe is. Ne tölje, hogy a közvetítő bizottság és annak helyettesi, ortodox papjaink büntetlenül akadályozhassák meg azt, hogy magyar anyanyelvünket templomunkba és szertartásunkba bevihessük.

Mi ezennel továbbitjuk a hazafias nagyzsósányi zsidó hitközség kérelmét *Wlassics* Gyula váltás- és közoktatásügyi miniszter urhoz, akinek hazafias energiája minden kétségben feitt áll. És meg is mondjuk mindjárt, hogy mi a legegyszerűbb orvoslása ennek a botrányos sérelemnek. A kultuszminiszter urnak van egy tanácsosa, *Gömör* Oszkár ur, akinek hazafiai lelkiismeretét hosszú évek óta egész sora terhelte az ehhez hasonló csunya bűnöknek és mulasztásoknak. Ő az, aki a zsidó ügyeket a minisztériumban elintézi és ő az ortodox közvetítő bizottság hazafiatlan fondorkodásainak készséges segítője, hatalmas szövetségese. *Wlassics* Gyula miniszter urat felkérjük, hogy ennek a tanácsos urnak a kezéből vegye ki a zsidó ügyek intézését és egyszerbe vége lesz annak a legfőbb akadálynak, amely a még meg nem magyarosodott zsidóság magyarosodásának útját állja.

I. Wagner Richardné.

(Hogyan született a trilógia?)

Budapest, június 30.

Wahnfried halottjának dícsősege teljes erővel ragyogja be *Wagner* Richard özvegyét, *Cosima* asszonyt, aki a bayreuthi trónuson öve diadalmassal emeli jogarát a *Wagner*-hívók nagy községe felett.

És megelégedezett a világ a mester első feleségéről, a bájos *Planer* Mináról, *Wagner* első feleségéről, aki férjét nagy szenvedések közepette lelkiileg fenntartotta és istápolta, a biztos fegyház elől megmentette és legnagyobb alkotásaihoz az első inspirációt adta. És ez nagy igazságtalanság.

Oppenheim Adolf, a Münchenben élő ismert publicista hiteles forrásokból nagyon érdekes, eddigéig ismeretlen adatokat gyűjtött *Wagner* első feleségének életéről, amelyek többek között *Lohengrin* és a *trilógia* keletkezésére is világosságot vetnek.

Oppenheim cikke így szól:

München, június 26.

Amikor a *magdeburgi* színház első karmestere volt, tehát 1834-ben, nagy öröme telt *Wagner* Richardnak az igazgatóságához előadás végett benyújtott darabok előadásában és megbírálatában. És ezt nem *Reichmann* igazgató szép szemérettel tette a mester, hanem azért, hogy a benyújtott darabokban imádott menyasszonya: *Demoiselle Mina Planer*, a *magdeburgi* színház első hősnője számára szerepek után kutasson. Így lett *Wagner*-ból önkéntes dramaturg.

Különös volt ennek az asszonynak a szerelme. *Wagner* Mina — és ezt mindannyian vallották, akik a házaspárt közelről ismerték — valóságos örangyala volt a nagy komponistának. Mikor *Wagner* *Magdeburgban* vele megismerkedett, csak neki élt és senki se tudta a szertelen vad zsenit inkább kormányozni, mint az a kedves, gyönyörű leány, aki ösztönösen viszonzta szerelmét. Ez a szerelem sarkalta *Wagner*t, hogy alkosson, — hogy fényes ekszisztenciát biztosíthasson feleségének, aki házirod és takszerekeség dolgában is mentője volt urának. Mert *Planer* kisasszony a komédiás életből hozományképpen hozta a házasságba a nélkülözni tudás erényét — és inkább szenvedett ő maga, semhogy túrt volna, hogy *Richardja* valamiben hiányt szenvedjen.

Még csak sejtienie se volt szabad, hogy háza körül a gond leselkedik, mert ez zavarhatná — a munkában.

A munka! Ebben a szóban rejtőzködött — fájdalom — a csirája házasséleti diszharmóniájának. A feleség férje alkotást egyszerű munkának tekintette. *Wagner* Richard komponált és ebből élt, — éppen úgy, mint a hogy a sarki varga cipőkészítésből tartja fenn magát és családját.

Sokszor érezte magát ugyan *Wagner* a praktikus asszony mellett boldogtalannak, de azért mégis szívesen mondott le a házi bajokról és a hátköznap gondokról.

— Nem is váltunk volna el soha — mondta később keserűen az elhagyott asszony, — hogy ha férjem nem megy *Párisba* száműzetésbe és ha a

nagy *Liszt* Ferenc abbának nem lett volna olyan sok leánya!

Wagner Richárd sokat járt *Fárisban* *Olivier* Blondine szalonjába, ahol a nagyvilági léba hölgyek között csakhamar gúnytárgya volt a zeneköltő házassága.

— Ah én tudtam erről, — írta *Mina* asszony egy barátjának, — és ekkor még inkább elhidegültünk egymástól. Kiszórt a tudata annak, hogy a férjem fölehallatára nevetnek rajtam...

Ebben az időben keresett föl *Wagner* először olyan asszonyokat, akik őt inkább értették meg. *Olivier* Blondine házában és *Liszt* meg családja társaságában érezte csak jól magát, — a felesége pedig egészen visszavonult a dolgozószobából a háztartás gondjai közé. A szegény asszonynak sehogyse fért a fejébe, hogy a saeninek olyan nőre van szüksége, aki a muzsa és a világ között közvetíti a dolgait.

— Istenem, — suttogta a szegény asszony, — hiszen mi ugy szeretünk egymást és annyira boldogok voltunk szerelmünkben. *Richard* először nekem olvasta föl a munkáit, és ha nem is értettem meg mindjárt, hát türelmesen várta és megmagyarázott nekem mindent. És először is nekem játszotta el a kompozíciót, — és úgy értett, ha nekem tetszettek...

Egyik levelében pedig a következő érdekes részt találjuk:

Richard egyszer egy régi mesekönyvet hozott számomra, amely *Lorenz* és *Parsival* meséit tartalmazta. Amikor este a szüzből hazajött, azt mondtam neki:

— *Lohengrin* lovag históriáját operaszövegnek találták ki... — Erre a nyakamra borult és így szólt:

— Igazad van, édesem, — csakugyan arra való! — És napokon át foglalkoztam ezzel a tárggyal, míg egyszer *Richard* a kész szcenáriót tette asztalomra ezekkel a szavakkal:

— Itt van a te operád: *Garin le Lohengrin*! *Richard* tudniillik eleinte ezt a címet akarta adni művének. Nyolc óra alatt készült el a szcenáriummal. Akkor szívemből sokat kellett nevetnem, mert *Richard* több szállóigét, amely házukban és házas életünkben divott, fölvetett a szcenáriumba. Így például az: *Engem soh'se kérdezz!*... *Lohengrin* egyik vezermotívuma lett.

Ez a mondat tudniillik *Richard* szavajárása volt. Ha olyasmiről kérdezősködtem, amire nem akart felvilágosítást adni, minden lehetséges és lehetetlen hangnemben énekelte, dudolta, füttyölte, trombitálta el a mondatot, amely később oly végtelenségig vált Brabanti Elzára és Lohegrure. Valahányszor, mint minden asszony, aki szereti az urát, féltékenykedtem az ő ismeretlen múltja miatt, kukliprédikációkat tartott nekem:

— *Mina*, megesküdtél, hogy soha se fogsz kérdezni...

Házasságkötésünk előtt való napon *Richard* hirtelen vidámsággal felém fordult:

— Hallod, *Mina*, — szemrehányásoktól szabad házasságot óhajtok, azért most egyezséget akarok veled kötni. Sohase kérdezz engem, hogy... Hiszen tudod! Gondolhatod, hogy nem a gyerekasztalról jövök hozzád... Tehát *engem soh'se kérdezz!*

Neveltünk, amikor csökkalt pecsételtük meg egyezségünket, — és ismét neveltünk, amikor *Richard* az operának ezt a helyét nekem fölolvasta. *Lohengrin*nek ezt a részét komponálta meg először is, — és addig csinált rajta változtatásokat, míg nekem is tetézett. És ezután, valahányszor neki kellemetlen kérdéssel fordultam hozzá, énekelte:

— *Engem soh'se kérdezz!*

Akkor még boldogok voltunk.

Férj és feleség a második párisi tartózkodás alkalmával hidegülték el egészen egymástól, amikor *Wagner* először jutott *Liszt* Ferenc családi körébe. A szerető asszony nem látta be a szükségét annak, hogy előre törekvő férjének szabadság dolgában engedelményeket adjon. Mindennap új gyötrelmet és csalódást hozott. Aztán még gyermek se volt a háznál, aki magára terelte volna az elhanyagolt hitves anyai szeretetét. De azért mindenki az asszonyban látta a jobb és a szenvedő félt, csupán *Liszt* családi körében szánakoztak „a szegény, boldogtalan *Wagner* Richardon.”

Akkor már késszen volt a *trilógia* szövege, a melynek keletkezése szintén a magdeburgi szerelmes napokhoz fűződik.

Demoiselle Mina Flaner jutalomjátékának ideje közelgott. *Wagner* és kedvese görosösen kerestek alkalmas darabot és ekkor jutott kezükbe *Raupach*: *Niebuungen-hort* című drámája.

— Ez jó lesz, — mondta a színész — *Brühla* szerepe tetszik nekem.

— Rettenetes egy nyelvezet! — dühöngött *Wagner* és tépte haját.

— Csinálj különbet! kőtekedett vele *Mina*.

Nyolc napig föl se emlitette többé a dolgot *Wagner*, de kerülté rendes keresmai kompániáját, este korán elbuosuzott menyasszonyától és hazament — dolgozni.

A kilencedik napon sugárzó arccal állított be menyasszonyához, kezében a kéziratral:

— Itt van a te *Niebuungenhortod*, — és a *Raupach*val most el a tűzbe!

Wagner fölolvasta művét, de mentől tovább olvasott, annál inkább kitűnt, hogy a műnek mint drámának alig lehet sikere. Amit *Mina* öszintén ki is mondott.

Ingerülten és sértődötten ugrott fel a költő és a kályhába akarta dobni a kéziratot.

— Oh nem! — szólt menyasszonya és kivette kezéből a munkát. Ezt elteszem. Ha majd egyszer zenét akarsz komponálni erre a gyönyörű szövegre, kérjed tőlem vissza.

Két év múlva *Wagner* visszakérte a szöveget. Őszi est volt és a mesier a szongorához ült:

Die Liebe leckt den Lenz,
in unserm Busen
barg sie sich tief,
nun lecht sie selig dem Licht.

Alig hogy elhangzottak ez első akkordok, *Wagner* hirtelen felugrott és kishitűen mondá:

— *Beethoven* zenéje legyen abban az emberben, aki est a szöveget megkomponálni meri...

Az asszony oda ment az emberéhez, megoskoltta, biztatta. Kívül öreg este lett.

És bekövekezett az az éjszaka, amikor *Wagner* nagy művébe belefogott.

Kellemes nyaralás.

Előkészületek.

I.

Midőn a fecskék visszajönnek
S a tél száz baja messze tűnt,
Gondoskodik az ég, hogy újra
Megkeserítse életünk.

Kezddőnek a tanácskozások:
Hol táborozunk nyáron át,
Hogy leljük meg legbiztosabban
Az üdülés dicső honát.

Mert hajh! nagyon nehéz a kérdés,
És súlyos rá a felelet:
Nőmnek, nekem és a gyerekeknek
Hogyan kerítsünk jó helyet.

Nőm szórakozni vágy a nyáron,
Én lelkem nyugalmat kíván
S a gyerek — ó jaj! — meg né fázson
A nedves hűvösség mián!

Én hogyi levegőt sovárgok,
Nőm óhaja kies lapály,
Lánykámnak jót tesz a fővenypart
— S tárcámban szörnyű az apály!

E sok szempontot egyesíteni
Most legszentebb feladatom,
Ézért előbb az ismerősök
Bőles tanácsát meghallgatom.

Mindenki hangosan dicséri
Tavali nyaraló helyét:
„Mily ocsó! Remek a vidék!
Ó őt kilóval megtelek!”

„Tehát” felelem neki „együtt
Hizunk kilókat az idén?”
„Nem, nem!” bebegi nagy zavarral
„E nyáron ő — lefogyni mén!”

II.

Prospektusok és hirdetések,
Ti anizkártyák csábjai,

Legyetek tévelygő agyannak
Megbízható istápjai.

A kétélyek sivatagában
Vigyogtok lángoszlop gyanánt:
Mutassátok meg végre nekem
A boldog nyári Kanánát!

Tanulmányozlak éjjel-nappal,
Mint tudós salabakterét,
Mindeu fürdőnek, nyaralónak
Fürkészem a karakterét.

Itt a lakás jó, ott az étel,
Itt rossz a víz s az este hűs —
Végig bolyonglak száz keszervvel,
Mint tengerét Odisszeusz.

De bár postára s ilyenekre
Kiadtam már egy kis vagyonot,
Hol citrom s minden más virulina,
Meg nem találhatám a hont.

S hogy mégis egyet kiszemeltem
Valahogy nagy — figyelmezőn;
Kisül, ugyanott fog nyaralni
Legkonokabb hitelezőm!

III.

Eh mit a hosszú téloázás!
A vakosai tán megsegít,
S kegyes valóra váltja majd egy
Szegény családó terveit.

Előre! Utra! Csomagoljunk!
Megállunk az első helyen,
Hol a természet szüzi bája
Tó, erdő, pázsit megjelen. —

S vasutra ültünk. Elhelyeztem
Asszonyt, dadát és gyereket,
Tíz bőrönd s doboz közt szorongva
Élveztem aztán meleget.

Közben korom, por szállt szemembe,
Nőm majd hogy el nem olvada,
A gyerek bőgött mintha nyúznak,
S majd hogy lemaradt s dada:

Csuda-e, hogy bünbak gyanánt a
Kalauzt szidom mint a kölest
De még kevésbé — hisz magyar volt —
Hogy nem volt visszavágni rest.

Belevegült a szép vitába
A többi feldühödtt utas —
No, gondolám notibeülvé,
Lesz itt azonnal nemulass.

De épp e peroben cölhoz értünk,
Le kelle szállnunk hirtelen,
S ott száradtak a tarka címek
Ártatlan mártireltekem.

S még az eső se moshatá le,
Mely most — épp jókor — megeredt —
Légy üdvöz írja száz sebemnek
Rovpart, oáz: Polgárfüred!

Lenkel Henrik

A Gutenberg-ünnepről.

Mainz, június 29.

Éppen aznap érkeztem a Gensfleisch János szülővárosába, a lobogó diszben, ünnepi köntösben pompázó Mainzba, amikor fényes, nagy ünnepségek keretében ülték meg a germánok nagy fiuk születésének ötszázadik évfordulóját.

Ennek a meghatató és lelketemelő ünnepségnak a részleteit olvastak már önök bizonyára a távirati tudósításokból, én tehát csak ennek a gyönyörű Rajna-menti városnak a külső képeről számolok be egy-néhány vonással.

A Budecker, amelynek hinni kell, azt mondja, hogy a Gutenberg szülővárosának 30.000 lakója van. Ez a szám szinte hihetetlenül csekélynek tűnik fel, ha végigjárja az ember Mainz főutcait, ha látja az impozáns épületeknek szakadatlan sorát, az eleven, pezsgő életet, a középületeknek hatalmas arányait s a város bámulatos kiterjedését. Ha összevetjük a mi nagyobb vidéki városaink képével, amelyeknek szinte van annyi lakójuk: Szegeddel, Debrecennel, Szabadkával, ugyszólván falvak képét kapjuk egy nagy és hatalmas világvárossal szemben. Természetes, hogy ez az összevetés most nem egészen igazságos: a rajnavölgyi német város most ünnepi köntösben di-

Mirtus-crème

bőrfinomító, széplítő, üdítő. Zsírtalan és ártalmatlan arc- és kéz-crème, eltávolít minden bőrhíbat, széplít, májfoltot, bőrhámot, pattanást, bőrkátrát, Kis tégely 50 kr., nagy 1 frt. 3 kiállítású kiállítás. Hozzá számon 40 kr. Mirtus-poudre 50 kr.

Készíti és szétküldi az „Apostol” gyógyszerár. Budapest, VIII. József-körút 64/n. sz. Haros-utca közelében.

szelgett a Németország minden részéből idesereglett a kíváncsiak és az ünneplők serege.

És hogy tud ez az aránylag kicsi város ünnepeit Mennyi büszkeséggel, milyen önzéssel s a külső fény alatt milyen őszinte bensőséggel. A legutolsó parasztsuhanc is hangosan hivatkozik vele, hogy egy városban születte Gutenberggel s a hordár, aki a vasúti kocsióbi kiemelte a podgyászsomat, azonnal a lelkekre kötötte, hogy nézzem meg az ünnepeket, mert ilyen még nem volt: a kocsi, ha negyedórányi kerülőt is kell tennie, még sem hajt el a szállodába a nélkül, hogy a Gutenberg szobra előtt el ne haladna, ott pedig megfordul a bakján és szemléli az utason a hatást. Az egyszerű, sőtét éreszobor most szintén nagy pompával van körülveve; félkör alakú, hatalmas méretű oszlopsor övezi, az oszlopokat összekötő drapériákon pedig óriási betűkkel díszleg a város büszkesége:

— *Unerm Gutenberg.*

A szoborral szemközt, a szabad téren szintén nagy, görögstíliú oszlopsornok épült, gyönyörű baldachinnal, alatt lényességű díszítésekkel. Ez volt az ünnepek alar a heessen nagyheroeg helye, a körülötte lévő tribünökön pedig a küldöttségek s az előkelő vendégek foglaltak helyet.

Németország valamennyi egyeteme képviseltette magát rektorával s ifjuságának küldötteivel. A heidelbergi, berlini, bonni, liposei, a darmstadti technikai főiskola, az állami és városi méltóságok: az ünnepi beszédet Köster, a liposei egyetem tudós és nagynevű professzora tartotta; a leghirvebb művészek és művésznők vettek részt az ünnepi koncerten, a historiai felvonulás pedig, amelyben a typographia fejlődése volt élő alakokkal illusztrálva, mély benyomást keltett és nagy gyönyörűséget szerzett mindenkinek. Nincs ház, amelyről nem egy, de száz lobogó ne lógna; a legutolsó külvárosi kunyhó éppen úgy mint a hatalmas háromemeletes paloták tetőtől-talpig el vannak takarva a díszítőanyag tarkaságával, úgy, hogy nincs ház, amelyiknek a falából bár csak egy teyernyi is látszanék. Minden ablakban a Gutenberg szobra, vagy arcképe pompázik ékes drapériák és lelkesítő feliratok között, a házak kapuin is emelvények és kisebb baldachinok vannak röglőnzve, középen a könyvnyomtatás feltalálójának kicsi mellszobrával. S a Rajna menti városok és a folyón közlekedő hajók szintén részt vesznek az ünnepekből, a hatalmas lobogók szinte elveszik az utas kilátását.

Megragadón szép és fölemelő az a lelkesedés, amelylyel nagy és kicsiny, koldus és gazdag egyformán ünnepli a szegény Gensfleisch János emlékét, aki végigküzdötte a nyomoruságnak egész Golgotháját, akinek sanyarúságán jötevő kéz sohasem enyhített s aki mégis egyik legnagyobb jötevője lön az egész emberiségnek.

A szegény könyvnyomtató szobra ott áll Mainz főterén, annak a nagyszerű székesegyháznak a közvellen szomszédságában, mely a német földek egyik leghatalmasabb és legérdekesebb műtörténeti emléke s a Rajna partjának a legrégebb román építési dómja. S ennek a grandiózus évszázados emlékeknek nem kell szegyenkeznie a szegény szomszédság miatt, mert az a szép, egyszerű, sőtét szobor az emberiség felvilágosodottságának egyik legnevezetesebb monumentuma, akit ábrázol pedig, az a Mózes-arcu, komoly tekintetű öreg tudós, a szegény Gensfleisch Gutenberg János az emberi szellem dicsőséges osatáinak egyik legdicsősebb hősé marad mindenkoron.

1460-ban jelent meg a "Catholikon", az első nyomtatott könyv 378 oldalon s nem egészen egy félszázaddal később, 1507-ben már nyomtatójának szobrot emelt Ivo Wittig, a mainzi egyetem rektora, a Hof am Gutenbergben. A szobornak a felírása pedig hangzik ekképpen:

IO. GUTENBERGENSES MORTUUSIS, QUI PRIMO ORNEM LITTERAS ARTE IMPRIMENDI INVENTI, HAC ARTE DE ORNE TOTO ORNE MERTENTI TIO WITIGENS NOC SALUM PRO MORIBUS POSUIT MDVII.

A hajó fedélzetéről, amelyen a gyönyörűség, annyiszor s oly szépen megénekelte Rajnán indulok lefelé Kölnig, még egyszer visszatérek erre a rozkosz szomszék, barátságos, szép városra. A szegény Gensfleisch János szülővárosára. A lelke emelkedik a látványosság nagyszerűségétől s a szívem elszorul, ha arra gondolok, hogy mi hogy szoktuk nagyjainkat ünnepeit. Zászlódix van nálunk is, meg éjlen kiállítás, abban nincs panasz, de hol az a lélek mélyből fakadó bensőség, az a méltóság, az a sallang nélküli pompa, amely est a világra szóló ünnepeit fenségessé, vonzóvá és igazán nagyjelentőségűvé tette? Ugy tetszett nekem, mintha itt ebben a kicsiny városkában egyszerűbb léttem volna az országos német

németet a maga félelmetes erejével, büszke önzéssel, értékével és helyzetének teljes tudatával és mindenekfölött imponáló intelligenciájával.

Dr. Janovics Jenő.

Furni, furni!

Van itt Budapesten egy szarencsölden kut, amelyről sokszor esik szó. Ez a sertésközvágóhid kútja. Lefurtak száz méter víz, kétszázig, nem jött víz, Lefurtak százötvenig, nem jött víz, kétszázig, nem jött víz, kétszázötvenig, n. j. v. Ekkor úgy kezdtek gondolkozni a városi tanács atyái, hogy ha már kut, hát furjunk tovább, ha addig élünk is — és még tovább furunk. Most már 300 méter mély a kut és még mindig n. j. v. Mint mondtak erre a bizottságban? Erre a bizottságban azt mondták, hogy mégis kell furni. Furni kell, mert a tanács elrendelte s a tanács bizonyára tudja, hogy mit csinál.

Ezek után a jövőre vonatkozólag bátor vagyok a következő híreket előlegezni.

1903-ban.

A sertésközvágóhid kútja. — Mint értesülünk, a fővárosi tanács mai ülésén a kultúrát vezető mérnök bejelentette, hogy kilýnkadt Amerikában. Mint mondja, az ottani állapotok igen érdekesek, de figyelmezteti a magyar kivándorlókat, hogy ne menjenek ki, mert kevés a munkabér. Bryan még mindig pályázik az elnöki állásra s pártja erősebb, mint valaha. A mérnök urat zajosan megéljenzették, s elhatározták, hogy a kutat tovább kell furni.

1904-ben.

A sertésközvágóhid kútja. — Ohioból (Amerika) írják lapunknak, hogy a budapesti sertésközvágóhid kútjának furási munkálatai serényen haladnak előre. A mérnökök nagy álványokat emeltek, hogy a megkezdett irányban tovább furhassanak. Az egyik mérnök el is küldte lapunknak a kultúrasi tervet:

Mintán a földgömb már át van furva, Amerikában fölfelé folytatják a lyukat, úgy, hogy a furót fölfelé viszik a levegőben. A mérnök nem nagyon bizik a sikerben, de mivel a tanács elrendelte a furást, tovább folytatja.

1910-ben.

A sertésközvágóhid kútja. — Amerikából írják, hogy a közvágóhídi kut furását léghajón folytatják fölfelé.

1950-ben.

A sertésközvágóhid kútja. — Az egész világ bámulattal olvassa a híreket, amelyek arról szólnak, hogy a közvágóhídi kut mérnöke már a Mars bolygót is átfurta, s most közeledik a Véga csillagzat alfájához. Mint a mérnök szellemesen megjegyezte, a furásnak a Végánál sem lesz vége.

És így tovább.

—o—

FŐVÁROS.

(*) A főpolgármester szabadságán. Márkus József főpolgármester holnap, július elsején kezdi meg nyári szabadságidejét és egyelőre négy hétre Karlsbadba utazik.

(*) Csomegy-utca. A mérnöki hivatal oly előterjesztést tett, hogy a Nádor-utca és a Szalay-utca között a Lipót-kürtig terjedő részt nevezik el Csomegy-utcának. A közéleti bizottság ma foglalkozott e kegyeletos kívánsággal.

Morlai Imre sokkal helyesebbnek tartja, ha egy utvonat az egész hosszúságában egy nevet visel, mert ellenkezőleg zavarok és tévedések támadnak. Hivatkozik e tekintetben a Föld-utóra, amely tulajdonképp négy nevet visel; a Duna felőli része: Föld-utóra, a második szakasza: József-tér, a harmadik része: Erzsébet-tér s a körül felé eső utolsó szakasza: Marokkó-utca. Ez a vegyes elnevezés már számos panaszra adott okot s éppen azért jó lesz, ha a hasonló hibától a Nádor-utca elnevezésénél tartózkodunk. De meg a kegyelet és hazafiai érzés is azt követeli, hogy az utca neve maradjon meg a régi, mert az a nagy József nádorról, Magyarország őszinte barátjáról neveztek el.

A bizottság, Morlai főbiztosításának igazat adva, egyhangulag kimondotta, hogy semmi okot sem lát arra, hogy az utcának jelzett része más nevet kapjon.

(*) Budapest — Párisban. A párisi kiállítás nagybizottság ma délután Halmos János polgármester elnöke alatt ülést tartott, amelyen Almásy Géza tanácsjegyző jelentést tett a nagybizottság által annak idején kiküldött végrehajtott bizottságnak befejezett tevékenységéről. Jelentése szerint az összes tárgyakra 48,280 forint volt előirányozva, de csak 29,515 forintba kerültek; a megakarítás tehát 18,775 forint. A bizottság örömet fejezte ki azon, hogy a kiállított tárgyakat oly csinosan csoportosították és kiegészítést fejezte ki Almásy Géának, aki a kiállítás összeállításával a legtöbbet fáradozott. Hozzájárult a bizottság ahhoz is, hogy a tanulmányutakra megszavazott 20,000 korona felérésben a főváros főtisztviselőinek, felérésben pedig 600—800 koronányi ösztöndíjjal tanácsjegyzőknök, fogalmazóknak, orvosoknak, mérnököknek, állatorvosoknak adassék.

(*) Az utkaparók sorsa. A fővárosi tanács ötletességéhez szó sem fér. Minden napra jut néhány pompás ötlet és azt hiszem, hogy a tanács, ha egyszer arra szánja magát, hogy a főváros igazgatása helyett operettokat írjon, nagy sikereket fog elérni ezen a téren. Egyelőre a tanács csak mint téma szerepel. Legutóbb a tanács az utkaparók sorsáról intézkedett. Így nevezte el ugyanis hivatalosan az utcásoprókat. Utcat kaparni ugyan még senkinek látott a fővárosban, csak söpörni, de az utkaparó elnevezés az, hogy úgy mondják — zengetősebb. És emellett ötletes is. A tanács azt rendelte, hogy ezután az utkaparókat az egyes kerületekben működő utmesterek fogadják fel olyan feltétellel, hogy őket tetszés szerint bármikor elbocsáthassák. Ez a rendelkezés élnék világot vet a tanács működésének egész rendszerére. Ami nem baj. De az már sehogysem illő, hogy az utmestereknek tetszésük legyen. Sőt néhéz elképzelni is, hogy milyen az utmester tetszése. Különösen most, amikor az előjárások jelentése szerint az tűnik ki, hogy több kerületben egyáltalán nincsen utmester. A tanácsnak tehát van utkaparója, de nincsen utmestere. Ezeknek a tetszősük, de őik maguk nem léteznek. Az utkaparókat fel kell fogadni, de nincsen, aki megtegyje. Utak vannak, de nem lesz kaparójuk. Szóval a tanácsnak csak utja és tetszése marad. Bár igaz volna. (Fonk.)

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Buosuztató a Vigszínházban. A Vigszínházban is ma volt az utolsó előadás ebben a szezonban. Nagy és díszes közönség töltötte meg a színházat, amely buosuztató hangulatában zajosan megtapsolta Fedák Sári játékát és táncait, nemkülönben Szepelcsényi Linka művészi énekét. De kijutott a tapsból bőven a többi szereplőnek is. Délelőtt a színház tagjai elbucsuztatták a színházunk elszertződött három tagját Váradi Albert ügyelőt, Munkási Mariskát és Boross Ferikét. Váradynak egy ezüst szivartárcát, a két kisasszonynak pedig bokrétaát adtak, Boross Ferike ezenkívül egy eselőkönyvet is kapott, amelyben mindazok írtak neki bizonyítványt, akiknél szolgált. Az utolsó bizonyítvány szerint egészségesen bucsutatót el.

** A budai színház vendége. Változatos és érdekes műsort állított össze Makó igazgató a jövő hétre. Hétfőn Erdélyi Marietta 25 éves jubileumára Lumpácusi és a három jó madár című énekes bohózat kerül színre, melynek hangverseny jelenetében fővárosi művésznők és művészek közreműködnek. Kedden kezdi meg Vizvári Gyula és Vizvári Mariska vendég szereplését a budai színházban, első este Sandermann vigjátéka a Pillangócsata kerül színre, melyben Vizvári Gyula Winkelmann szerepét, Vizvári Mariska pedig Rózsika szerepét fogja játszani. Szerdán Francillon kerül színre, melyben a művésznő a címszerepet játszza. Szombaton és vasárnap este Bojár Teruska és Szirmai Imre lépnek fel Budán Márkus József Kuklakasszony című énekes bohózatában Jogyok Vizvári Gyula és Vizvári Mariska fellépteire hétfőtől, Bojár Teruska és Szirmai Imre fellépteire pedig esütörtöntől fogva előre válthatók a színház pénztáránál, továbbá Lohr Irma virágkereskedésében (Budán, II., Fő-utca 1. szám) és Patek Kortész Luiza szivartárszójában (Bécsi-utca és Kristóf-tér sarkán).

** A Gymnase új igazgatója. A párisi Gymnase színház igazgatót változtatott. Emil Chaubert, a színház eddigi igazgatója helyébe Alphonse Frank lépett. Chaubert a jövőben kizárólag külföldön vendég szereplő program társulatok vezetésével fog foglalkozni.

** Premier Aradon. Leszkay színtársulata tegnapelőtt bemutatta Ordonneau nálunk még ismeretlen operettjét: A cseppárgókat. A darabnak, amelyet Makai Emil fordított, nagy sikere volt, amelynek javarésze Rédei Szidit illeti. A fiatal művésznő bájosan játszotta szerepét és izlées finomsággal énekelte. Ragyogó koloratúrája pedig elragadta a közönséget, amely minden dalát megismételte. Nagyon jók voltak még: Gathy, Fenyery, Felső Rózi, Andorfi, Boda és Érkövy. A darabban betét is volt. Két kéréskarművész is produkálta magát. A publikum Leszkaynak azt az ötletet, a nyarra való tekintettel szintén jól fogadta és megtapsolta. A közönség különben a nyári szezonban is megérdemelt pártfogásban részesíti a kitímően szervezeti társulatot.

„Berlini színház Budapest. A berlini *Secession-Bühne* tagjai hétfőn kezdek meg budapesti vendégszereplésüket a Somossy-ortomban. Első előadásul, amelynek övédelme a magyarországi hírlap-írók nyugdíjintézeje javára fordították, *Halbanak Jung* című darabja kerül színpadra.

„A jövő hét az Urániában. Az Urániában a jövő héten állandóan Paris 1900-ban, a világ-kiállítás látványos darabja lesz műsoron, melynek eddigi előadásai is állandóan zseftől ház elől voltak le. A darab képszerzőtől különben a legközelebb bővítik, mivel a kiállítás területeiről számos új felvétel érkezett. Holnapra új mozaikfényképeket is varnak s így a darab napról-napra bővül és módosul. A színház igazgatósága tekintettel Salamon Ödön e darabjának nagy sikerére, elhatározta, hogy a kapuzárás napját július 1-ről elhalasztja.

„Színházi műsor. Fővárosi nyári színház: Vasárnap délután: *Kornévillei hercegek*. Este: Komáromi Marika bucsufellegével (harmadszor). *Cécilia víadása*. — Hétfőn: Erdélyi Marietta 25 éves jubileumára: *Lumpaciús és a három jó madár*. — Kedden: Vizvári Gyula és Vizvári Marika teltelével: *Pillangócsata*. — Szerdán: Vizvári Marika teltelével: *Francillon*. — Csütörtökön: (hatszadszor) *Cyrano de Bergerac*. — Pénteken: (hatszodszedszer) *Cyrano de Bergerac*. — Szombaton: Bojár Teruska és Szirmai Imre teltelével: *Kukta kisasszony*. — Vasárnap délután: *Sarga csikó*. Este: Bojár Teruska és Szirmai Imre teltelével *Kukta kisasszony*.

A záporpróba.

(Jegyzetek az utolsó előadásról.)

Budapest, június 30.

Igy bucsuzkodás idején közelebb van a színpad a nézőtérhez, mint egyébkor. Különösen a Budapestben, ahol a kaszinók, az utcának, a kavéházak, az egyetemnek és a gimnáziumnak a színház a legkedveltebb témája. Persze a kérdések kérdése az, hogy mi is van a színtalpak mögött. Nos, erről esztendőelő-esztendőre egyszer nyilvános előadást tart a Népszínház, bemutatván a záporpróbát, vagy — miként az elmébb urak nevezik — a pörögtyűzes esőt. Az illúzióknak ez a nyilvános meggyilkolása — képletes beszéd ez kérem, mert roppant bájos, intim a dolog — ma történt meg a Népszínházban. A nagy esemény, amelyet az előadást követő negyedórára jöszöl a színpad, előrevetette az árnyékát. A közönség, jó sokan voltunk, pajzán jókedvében élvezte a *Lili* édes, bájos történetét és en grosban rendezte a kisebb-nagyobb ovációkat. A tüntető ünneplésből kijutott mindenkinek. A szereplőknek is, a nézőknek is, a tűzoltóknak is, a jegyzésedőknek is. Csupa tűz volt az utolsó est, méltó előzménye a próbazáporpróbának.

A legintimebb ünneplés *Raskó Gézá*nak és *Raskóné Edivós* Stefánának szült. A harmadik felvonásban jelenik meg *Raskó, René* szerepét játszva. Nem is a szerep kedvéért jutott ki neki az ovációból. A délelőtti szereplését jutalmazta meg a közönség spontán lelkesedése. Délelőtti pedig a Mátyásomplomban szerepelt *Raskó Géza* és *Edivós Stefánia*. Egy boldog csalognak jászották el az előjátékot az ottl előtt. És az esküvő szent napjának az estjén a színpadra hívta a kötelessége a boldog terjet, a boldog (és szép) feleség a színészpáholvból nézte a férje urát. Amint színpadra lépett *Raskó*, egyszerre kitért a taps, percekig tartott a publikum kedves gratulációja és a fiatal pár, — a férj a színpadon, a feleség a páholybán — törötte a boldogság könnyeit.

Szerdahelyi kivágott egy rögtönzést, gratulált a férjnek. — *Kury Klára* pedig, mikor az instrukciók azt parancsoltak, hogy átöljele Renét, ölelés közben folyton René meynasszóna felé kaesingatott... Bájos, megható intimitás volt ez az ováció, az életnek meg a komédianak a kacérokodása olyan nagyon beleillett a *Lili* hangulatába.

Sép volt a *Kury Klára* bucsuja. Taps, ujrázás, virágos, vasajtó: ezek az est hangulatának a fokmérői. De nem csak a primadonnától bucsuzott el a közönség, a színész urakat is megtisztelte. *Szirmai* tapsal fogadták, akár csak egy szubrettet. *Németh József* Saint-Hypotheset játszotta, őt is tapsolták.

A harmadik felvonás után, *Lili* győzelme után, kezdődött csak az igazi mulatság. Főhúzták a függönyt és a színház érdemes szolgáló debüturoztak, a szakember komolyságával szétszedték a színpadot. Eltűntek a színtalpak. A nagy sivárságban pedig megjelentek a színház benső emberei meg a tűzoltók. Miközben pedig a záport a kellő iblethez juttatták, a nézőtér ünnepeit.

Ünnepelet pedig legelőször *Hegyi Arankát*, aki a záporra megjelent a páholybán. Virágot hajtítottak a páholyába és egyszerre kitért az éljénzés. *Hegyi Aranka* elrejtőzött az eljének elől. Sebaj, ott állt *Forcsolt Kálmán* az igazgatói páholybán. Megéjenezték őt, aztán *Raskónét, Solymost, Fáy Bélát, Faludé Miklóst*, a tűzoltókat

és a színházbéli szomszédok egymást. Mert a zápor előtt sok barátság köttetett. Vakáció előtt roppant kedvesek voltak egymáshoz az emberek.

Elkezdett trombitálni, trombitálni... — a tűzoltó, megereot a zápor, öt perc alatt lehűltötte a levegőt és öt perc múlva bezárták a Népszínházat.

(K-u.)

A jövő évi termés.

Budapest, június 30.

Most, hogy a budapesti színházak nyári pihenőjükre tértek, a legérdekesebb színházi kérdések egyike mindenesetre az, vajjon milyen lesz a jövő évi hazai drámai termés? Azok után a hírek után, amelyek ebben a tekintetben a kulisszák közül már eddig is kiszivárogtak, a legszebb reményesség biztat arra nézve, hogy színházaink jövő évi műsorán egyes színpadokon a hazai szerzők méltóképpen lesznek képviselvek. Minden színház igyekszik legalább a hazai drámai termelésből magának biztosítani azt, amihez hozzá juthat.

Hogy a szokásnál fogva első sorban a *Nemzeti Színházról* beszéljünk, a jövő évadban előreláthatólag műsorra kerülő újdonságok közül felémeltük a következőket: *Palóczy* Lajos akadémiai díjjal koszorúzott tragédiája, a *Rómái rabcsoldák*; *Laczkó* Andornak *A testvérek* című színműve; *Gabonyi* Árpádnak egy vígjátéka; *Makai* Emilnek egy kérszülőben levő versos darabja; *Szomaházy* Istvánnak és *Beöthy* Lászlónak, az előbbinek egy novellája után készült vígjátéka; végül *Rátkay* Lászlónak és *Gárdonyi* Gézának egy-egy népszínműve. A *Vígyszínház* jövő évi remélhető eredeti újdonságai közt egy *Dóczy* és egy *Hercegg*-féle darab szerepel. *Murai* Károlynak *Szeremi házasság* című vígjátéka; *Guthi* Soma és *Rákosi* Viktornek *A papagály* című boházata; *Favall* Bertalannak *A klerikus* című vígjátéka.

A *Népszínház* a következő eredeti újdonságokra számíthat: *Kády* Gyula és *Szab* Tivadar *Czinka Fanna* című énekes darabja; *Beöthy* László és *Huska* Jenő *Budapest szépe* című operettje; *Márkus* József és *Szabados* Bélának egy új operettje; *Gerő* Károlynak egy fővárosi énekes életképe, amelynek főszerepe *Blaha* Lujzának van szánva; *Schwimmer* Aurélnak *Fifine* című operettje; *ifj. Bokor* Józsefnek *Napfoglyatkozás* című operettje; *Hegyi* Bélának *Szemérvér* című operettje; végül *Fejér* Jenő és *Béldi* Izornak *Katalin* című operettje.

A *Magyar Színház* eredeti darabjai közt lesznek: *Vérő* Györgynek egy új operettje; *Hevesi* Sándor és *Barna* László *Mandragora* című operettje; *ifj. Bokor* Józsefnek *Harc a műlőkért* című fővárosi életképe; *Rajna* Ferencnek *A pesti úta* című életképe; *Pásztor* Árpád és *Mader* Raoulnek *A primadonna* című operettje s valószínűleg még *Márkus* József és *Szabados* Bélának *Kis katonák* című énekes boházata.

Mint ezekből tehát látható a jövő évi színpadi termés elég bőségesnek ígérkezik.

A Népszínház jubileuma.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 30.

A jövő évad egyik kiemelkedő színművészeti eseménye kétségkívül az a forduló lesz, amelyen a *Népszínház* fennállásának negyedszázadát fogja betölteni. Ismeretes, hogy a *Népszínház* mostani regiméhez ezt a nevezetes fordulót ehhez a művészi eseményhez méltóan akarja megünnepelni arra, hogy a jubiléus ünnepség programját megállapítsa.

Nem érdektelen tehát megismerni azokat a vezérelveket, amelyeket a *Népszínház* igazgatója e program megállapításánál követni szándékozik. Lapunk egy dolgozóotársának alkalma volt a *Népszínház* jubiléus ünnepségeiről *Forcsolt* Kálmán igazgatóval beszélni, akinek nezeit a következőkben ismerteljük.

Forcsolt abból az alapelemből indul ki, hogy a *Népszínház* a lefolyt negyedszázad alatt ugy kulturális, mint a főváros megmagyarosítása körül olyan jelentékeny szerepet vitt, hogy a színház jubiléus ünnepségeit, hogy méltó legyen a színház jelentőségéhez, mulhatatlanul országos jellegűvé kell tenni.

— Ha az illetékes körök részéről ebben a törekvésben támogatást tapasztalok, — mondta a *Népszínház* igazgatója, — akkor ezt az országos jellegét meg is fogom adni a jubileumnak.

Forcsolt Kálmán a *Népszínház* jubiléus ünnepségét három estére tervezi. Az első estén — a *Szeremi házasság* kivételével, amely ünnepi előadásra nem alkalmas, — azokat az apró darabokat adnak elő, amelyekkel huszonöt évvel ennek előtte a *Népszínház* megnyitották. A második estén a legnagyobb sikert aratott eredeti operett s a harmadikon a legnagyobb sikerű népszínmű kerülne színpadra. Ez a harmadik este lenne a voltaképpeni jubiléus

estéje a színháznak, amelyre a színház igazgatósága meghívna az udvart, a kormányt, a főrendiház és a képviselőház tagjait, a fővárosi törvényhatóságot és a vidéki lörvényhatóságok fejeit.

A három jubiléus előadásban részt vennének mindazok a jelentesebb művészi erők, amelyek a lefolyt negyedszázad alatt a *Népszínház* színpadán tagyogtatták telettségüket.

Végül a népszínmű bizottság, amely a magarésztéről szintén részt kér magának a színház jubileumának a megünneplésében, meg fogja iratni a *Népszínház* huszonöt éves történetét. Ezt a művet, amelyet a magyar irodalom neves színházi írói fogják megírni, *Fedor* Oszkár, a *Népszínház* titkára fogja szerkeszteni.

A jubiléus ünnepségek természetesen, azon a fordulón estén kezdődnek meg, amelyen a *Népszínház* negyedszázadát ünnélt a király jelenlétében megnyitották.

EGYESÜLETEK.

— Uj elnök. A budapesti függetlenségi pártjának kör ügyvezető elnökévé dr. *Váraday* Károly ügyvédet választotta meg. Dr. Molnar Jenő országgyűlési képviselő tizenegy szavazatot kapott.

— A Gyermekbarát Egyesület) ma tartotta évi közgyűlést, *Berecz* Antal elnöklete alatt. Az egyesület a múlt évben 3035 szegény iskolás gyermekről gondoskodott, kiknek 145,442 adag meleg ebédet adott, 27,553 korona költséggel. Az egyesület támogatói közül *Weisz* Ödön titkár első sorban említ fel jelentésében a királyt, aki 2000 koronával gyarapította az egyet látványon. A székes főváros 4000 korona, a Pesti hazai első takarékpénztár 200 korona, a Központi takarékpénztár 100 korona, *Cselei* Herceg Péter neje emlékére 200 korona, *Glück* Frigyes 100 korona és a *Pester Lloyd* 1329 korona gyűléssel járult a kisdasok fedezéséhez: *Üzveg* Grötscher Iréné és *Üzveg* Sontagh Arpádé 400 koronát adományoztak az alapító gyarapítására. A pénztáros jelentése szerint az egyesület vagyona 39,283 korona 11 fillér.

SPORT.

„Alag. Nagyon szép napja lesz holnap Alagnak, talán élénkebb valamennyinél, mely eddig az urlovasok pályáján lezajlott. A program szokatlanul eleven; még a gát- és akadályversenyeknek is jut annyi nevezés, amennyi rendes körülmények közt a legérdekesebb sikversenynek is alig jut. A nyári akadályverseny egyenesen szenzációis lesz, legalább 8 steepler méri benne össze az erejét. A sikversenyek közül a Park handicap ígérkezik a legérdekesebbnek, teherelosztása olyan sikerült, hogy nem kevesebb, mint 16 loct fogadták el benne a terhet. Ez a legnagyobb dícsérete *Magyar* Elek handicapspernek, akitől Alagon állandóan olyan jó handikapeket lát a közönség, amelyekben a nagy pályákon nincs sokszor része. A legjobb lovak a *Lelény*-díjban fognak futni: *Isalco*, *Pascha* s alkalmasint egymás közt is intézik el a verseny sorsát. A tipegét ill adjuk:

- I. *Finom* — *Beidonna*.
- II. *Wundermadl* — *Des Grievau*.
- III. *Mare* — *Bölgö*.
- IV. *Wagner* — *Diák*.
- V. *Bizay* — *Revenant*.
- VI. *Pascha* — *Isalco*.

„Karlshadi löversenyek. Holnap nyílik meg az első nagy szabású karlsbadi meeting, példátlan érdekfűdése közt a sportsmaneknek. Százhusz ló várja a kilenc napos meetinget, melynek programja tele szebbnél-szebb versenyszámokkal, s a versenylovak részvételenek arányában sportsmanek is olyan nagy tömegben vannak Karlshadban, mint kevés verseny pályán. A hoinapi nap főszáma a 10.000 koronás donitz-gáivereny, melyre egész sorát neveztek a jó három éveseknek. A programon szerepel *Higany*, *Cinquevallo*, *Marchioness*, *Sherman*, *Martignan*, stb. Mivel nagyobb istállók több lóval vannak képviselve, nem tudni a startolókat, de valószínű, hogy az a ló nyer, amelyet vagy *Wheeler*, vagy *Williamson* lovagol. A lovak közül *Sherman*, *Cinquevallo* és *Higany* a legjobb. A 4000 koronás *Westend*-steeplechase *Puritaner*, *Driver* és *Gondolat* közt dől el. A hoinapi nap típei a következők:

- I. *Elegel* — *Beliora*.
- II. *Péchi*-istálló — *Bátor*.
- III. *Wheeler* lov. — *Williamson* lov.
- IV. *Bet-úger* — *Cinquevallo*.
- V. *Puritaner* — *Driver*.
- VI. *Cheer-up* — *Bombardier*.

„A karlsbadi és alagi löversenyek a *Telefon* Hírdonőjének. A löversenysport iránt érdeklődők, kik elfogadástok miatt nem jöhetnek meg a turf-on, a versenyek eredményéről a *Telefon* Hírdonőjé révén értesülhetnek a leggyorsabban, meri a *beszélő* újság már a délutáni folyamán ad tudósítást ugy az alagi, mint a karlsbadi versenyek eredményéről. A felolvasás kezdetére az érdeklődők figyelmét háromszoros riadóval hívja fel.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ Az új királyi ügyész eskütétele. Dr. Patáky Gyula, a most kinevezett budapesti királyi ügyész ma délután két órakor tette le ügyézi hivatalos eskütételt Zsitvay Leo törvényszéki elnök kezébe.

§§ Nyári szünet a törvényszékeken. A nyári szünetek megkezdődtek már a büntetőtörvényszékeken is. A mai nappal Oldás András, Cseke Kálmán törvényszéki bírák, továbbá dr. Selley Barnabás és dr. Patáky Gyula királyi ügyészek kezdték meg szabadságidejüket.

§§ Sajtópr. A múlt évben néhány lap azt írta, hogy az alsó-kubini vasútépítkezési munkálatok elvállalkozói közül Fovs Lajos és Klaus Reinhardt eltűntek, miután a vállalat pénzéből 15.000 forintot megtartottak maguknak. Klaus Reinhardt erre pörbe fogta azokat a lapokat, amelyek hasábjain a közlemény megjelent. A vizsgálat során kiderült, hogy az inkriminált közleményt a Független Híradó bocsátotta világra. Ezért aztán György Józsefet felelőségre vonták, aki szavalatára, hogy neki Dittler József alsó-kubini bírósági díjok köztétele a közleményt. György és Dittler vád alá helyezte a törvényszék rágalmozás és becsületcsinálás vétségéért. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék. A tárgyaláson a magánpanaszot dr. Baránsky Gyula ügyvéd képviselte, vádlottakat dr. Gal Jenő és dr. Steiner Bela védte. A vádlottak kérelmére a bíróság elrendelte a bizonyítást s a tanúk az inkriminált közlemény tartalmát megsejtették, mire a törvényszék fölmentette a vádlottakat.

Nyiltér.

Vérgyógyászat (Hämopathia). Új, kipróbált gyógyszer. Kimaradhatatlan siker asztma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, ég-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés, korai valóság és elmezavar ellen. Ezenkívül még száz teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legdrágább bajoknál. E gyógyszer feltalálóját és egyedül képviselőjét Dr. Kovács J. orvosudator rendel a penta utca 18. sz. alatt.

KRISTÁLY Szt.-Lukácsfürdői hegyiforrás ÁSVANYVIZ.

Rohísi FÖRÁKTÁR Budapest. Rohísi Ásványvíz mint gyógyszer felülmúlhatatlan hatású gyomor- és bélhurutnál, az izsaszervek hurutjainál, máj- és lép-bajoknál, de különösen változásnál. A Tempei forrás borral vegyülve kitűnő üdítő ital. A HÍVÁS IRTÁS ellenében az ártalom elkerülése végett használtatik.

THE MUTUAL NEW-YORKI ÉLET-BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG Alapított 1842-ben. Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek. Változatlan díjtételek utánfizetési kötelezettség nélkül. Kivonat az 1899. dec. 31-én lezárt mérlegből. Összes vagyon 1899. végén 1,562,961,334-80. Tehermentes nyereségny tartások (felelet) 248,458,902-64. A biztosítottak között 1899-re felosztandó nyeresmények 11,295,336-79. Összes bevétel 1899-ben 305,129,933-73. Összes kifizetések kötvényfelajánásoknak 1899-ben 136,627,132-38. Érvényben lévő biztosítások 5,454,223,894-51. Legszabadelvűbb kötvény-feltétel. Díjtáblázatokkal és felvilágosítással szolgál a MAGYARORSZÁGI VEZÉRIGAZGATÓSÁG: Budapest, IV., Károly-körút 26. Tekintélyes képviselők alkalmazást nyerne.

Szt. Lukácsfürdő Nagy hőmérsékletű, mélyen 320 méter nagyságú termálvizek forrásainak vizsgálatára és gyógyítására szolgáló intézmény. BUDAPESTEN.

Ugy a budapesti, mint a bécsi egyetemen orvosainak és az orvosok legtekintélyesebbjeinek bizonyítványára szerint a természetes ásványvíz- és fűtő-italok között igen előkelő helyet foglal el a VÉGHLESI VERA-FORRÁS

közvetlen trácht szikla hasadékból fakadó kellemes ízű vize, mely különösen sápkór és vészegénység esetében, Bright kóros szívbetegek és diabetikus betegeknek, továbbá légzőszervek, gyomor és idült hurutos megbetegedésnél rendkívül kitűnő hatással bír.

Budapesti megrendelések ÉDESKUTY LAJOS ásványvíz nagykereskedő cs. és kir. udvari szállító által Erzsébet-tér 3. sz. Vidéki megrendelések direct Végnyelről eszközöztetnek. A véglesi VERA-FORRÁS kezelősége: VÉGHLES, u. p. Zólyom-megye.

Bánki Ignác, volt 1848/49-iki honvédfőorvos, mint az elhunyt édesatyja, egy a maga, valamint a testvérek: Haász Zsigmondné szül. Bánki Antonia, férje és gyermekeivel, Bánki Gyula nyug. kir. főmérnök, neje és gyermekeivel, Bánki Ödön műegyetemi ny. r. tanár, nejevel és gyermekeivel, Dr. Bartha Gyuláné szül. Bánki Vilma, férje és gyermekeivel, végül Bánki Géza m. a. v. hajós kapitány, neje és gyermekeivel és az összes rokonság nyelében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja forrón szeretett fia, a legjobb testvér, sógor, nagybátyja és rokon

Bánki József M. A. V. főmérnök, az arany érd. kereszt tulajdonosa, a kereskedelemi m. kir. miniszter ur berlini gazdasági szakosztályának főnöke, 27-én hajnali 4/3 órakor, életének 43-ik évében rövid szenvedés után Drezdában bekövetkezett gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványait Budapestre szállítatták, júly 6-án délután 2-án délután 3/4 órakor fogtak a kerepesi új melletti temető háttérében az az ágost. evang. hitvallás szerinti szertartás megáldani és a farkasréti temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Budapest 1900. évi július hó 29-én. Béke poraira, áldás emlékére!

Nyiltkozott. A Szt. Lukácsfürdő forrása kellemes ízű fűtő ital (egy tisztán, mint borral vegyítve), tapasztalatom szerint mindazon esetekben, melyeknek szenvedésű vizek javára vannak, a szervezetre jótékonyan is hat. Dr. Bokor Gyula gyakorló orvos, a "Budapest" fővárosi jótékony. egyet. főorvosa. VII. Kőrösi-utca 48.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmát, sem alakját nem felelő a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Róma, június 30. A szenátus 84 szavazattal 3 ellenében elfogadta az egyhavi költségvetési provizóriumot.

Az osztrák tartománygyűlések.

Bécs, június 30. Az öszre az összes tartománygyűléseket egybe fogják hívni a költségvetés tárgyalása végett. Több tartománygyűlés — köztük az alsó-ausztriai is — csak el van napolva és így nagyon könnyen újra felvehetik működésüket. A tartománygyűlések egybehívása annak a jele, hogy a kormányban nincs keltetés arra, hogy a Reichsrathot az öszig munkaképesé tegye.

A francia flotta.

Páris, június 30. A képviselőház ma a flotta szaporítására vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalta és a 6 páncélos hajó és 5 páncélos cirkáló hajó építésére vonatkozó első szakaszt elfogadta. Torpedó és tenger alatt járó naszádok építésére a képviselőház a Pelleton által indítványozott és a kormány által elfogadott javaslatához képest 118 millió franknyi hitelt engedélyezett, holott a javaslat csupán 68 milliónyi összeget irányzott elő. Azután a 2. szakaszt, amely az 1908-ig felépítendő új hadihajók építéséről szól és ezzel együtt az egész javaslatot elfogadta a ház.

Román nagylelkűség.

Bukarest, június 30. Az Agence Roumaine jelentti: A lapok jó forrásból határozottan megáfölgják a külföldi lapoknak a romániai állítólagos zsidó-üldözésekről szóló híreit. Nem fordult elő egy esete sem a zsidók üldözésének vagy a rossz bánásmódnak, sem pedig ilyféle panaszt nem tettek. A hatóságok az izraelita kivándorlókat, kiknek száma különben nem nagy, sohasem követelték sommiféle írást, amelyben az illetők kőborlóknak valának magukat. Hogy bizonyos szerény pénzüsszeg birtokának kimutatását kívánták, ez csak az illetők saját érdekében történt, hogy utazásukat rendeltetési helyükig folytathassák. Sőt a

román hatóságok hajlandók arra is, hogy a kivándorlóknak ingyenes utazást ajánljanak fel Rotterdamig az állami hajókon.

Sipidő pöre.

Brüsszel, június 30. Az állami ügyészség most hozza nyilvánosságra a Sipidő és társai ellen, a walesi herceg ellen elkövetett merénylet miatt emelt vádra vonatkozó vádlévelet. A per hétfőn délelőtt kezdődik a brabanti esküdtszék előtt. A vádlóval e merényletet anarkhista természetűnek jellemzi. Az államügyész négy ember ellen emelt vádat és 40 tanu kihallgatását kéri. A tárgyalás egy hétig fog tartani. Az angol kormány külön képviselőket küldött ki, akik a tárgyaláson jelen lesznek.

A polnai bűnpörhöz.

Bécs, június 30. A Badikabny Lity című lap annak idején kiadta Baxa ismert rőpirátát, amely Masaryk tanárnak a polnai ügyre vonatkozó rőpirátára jelent meg válaszul. A lap szerkesztője, Sokol ellen büntető eljárást indítottak elkövetett iratok közlése és egy bíróság befolyásolása miatt. A február 14-iken megtartott végtrgyaláson a prágai tartományi törvényszék Sokol fölmentelte az utóbbi vétség alól, de — bár eskölvi — pénzbürségre ítélte az elkövetett iratok közlése miatt. Az államügyész semmisségi panaszt adott be. A semmisség ma a főügyész indítványára magáévé tette a semmisségi panaszt és Sokol a bíróság befolyásolásának vétsége miatt egy bűnyáppal szigorított egy heti elzárásra ítélte.

Özgazdasági táviratok.

Bécs, június 30. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az amerikai piac vezetése alatt a múlt hét utolsó napjaiban erős hausse volt, de később ha csak mérsékelten is, reakció állt be. Az Egyesült Államokban ingadozni kezdtek az árfolyamok. Az a nézet, hogy a vetésekről elterjedt riasztó hírek, melyek a hausseera alkalmat szolgálták, indokolatlanok, minden látszat szerint helyesek és ebből kiindulva az európai piacok irányá lanyhulni kezdett, annál inkább, mert az új aratásról szóló hírek majdnem kivétel nélkül kedvezők és az időjárás is kedvez az aratásnak.

Az itteni tőzsdén a lefolyt hét első napjaiban szilárd volt az irány, sordától kezdve azonban visszacsúszás állt be, melyet a szép idő és gyengébb külföld okozott.

Buza öszre 7.98, rozs öszre 7.18 és 9.17 koronára, tengeri július—augusztusra 5.51 koronára, tengeri szeptember—októberre 5.94 koronára és roppe auguszt—szeptemberre 13.35—13.45 koronára szállít le. A május—júniusi határidő teljesen le van bonyolítva.

Eladatott: 1700 mm. 73 1/2 kilós 6-becei buza 7.80 K. 3 hónapra Győrött, 1500 mm. 79 kilós 7.80 K. Mezőtúron, 800 mm. 88 kilós ipolysági 7.70 K. Bécsben, 76 kilós déliavutai 7.80 K., 81 kilós Pöstényben 7.80 K., 79 kilós 7.75 K. Tornán, 76 kilós 6.85 K. Ipolyságon, 77 kilós 7.80 K. Znaimban.

Rozs: 6.60 K. Nagy-Szombatban, 5.50 K. Dobrecenben, 6.95—7.— Balassa-Gyarmaton. Tengeri és zab 5 fillérral olcsóbb volt. Magyar tengeri 6.—6.05 K., szerb tengeri 5.99—5.95, magyar zab 5.40—6.— K.

Liszt ára ismét 30 fillérral emelkedett. Korpa változatlan volt.

New York, június 30. (Terménytőzsdé.) (Zárulat) Gyapot: New Yorkban helyben 10.—, (10.—) júliusra 9.58 (9.98), szeptemberre 8.67. (8.98), New-Orleansban helyben 9.1/2 (9.1/2), — Petróleum Stand white New Yorkban 7.85. (7.85), Stand white Philadelphianban 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — Zsír: Western steam 7.15 (7.10). Rohe és Brothers 7.35. (7.25). — Tengeri irányzata állandó. Juniusra —, (—). Jul era 47.1/4. (48.—), Szeptemberre 48.1/2. (48.1/2). — Buzs irányzata állandó. Píros ösz helyben 87.1/2. (89.1/2), Juniusra —, (—). Juliusra 87.—, (88.—). Szeptemberre 86.1/2. (87.1/2), Decembebre 86.1/2. (87.1/2) Gabona szállítási díja Liverpoolba 2.1/2 (2.1/2). — Kávó: fair Rio 7. sz. 8.1/4. (8.1/4), Juliusra 7.30. (7.25). Szeptemberre 7.40. (7.40). — Liszt: Spring Wheat clears 3.15. (3.15). — Cukor: 4.1/2. (4.1/2). — Öm: 31.75 (31.75). — Réz: 16.25. (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 30. (Terménytőzsdé.) (Zárulat). Buzsa irányzata tartott. — Juniusra 80.1/2. (81.1/2), Juliusra 80.1/2. (81.1/2). — Tengeri irányzata állandó. Juliusra 42.1/4. (42.1/4). — Zsír: Juniusra 6.77. (6.87). Juliusra 6.77. (6.87). — Szalonna short clear 7.45. (7.40). — Szalonna: Februárra —, (—), júniusra 12.52. (12.82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

MÓKA BÁCISI MÉSÉI.

Nyurga Pista.

Volt egyszer egy legény, annak Nyurga Pista volt a neve. Azért hitták így, mivel olyan hosszú volt, mint a menyeyi latorja, de akkora erő lakott benne, mint egy csorda bivalyban.

Nyurga Pistát sokat csufolták a faluban, azért olyan hírhorgas volt. Utoljára megunt a dolgot és azt mondta:

— Tudom Istenem, nem csufoltok, ha majd visszajövök köztetek, mert úgy tudjátok meg, most elmegyek világágra szerencsét próbálni.

Volt még egy pár garasa, azt zsebre vágta, volt egy görhes gebeje, arra fölült s elnyargalt. Nevetett, aki osok látta, mert amint a lovon ült, a lába egész a földig leért.

No de azért csak ment, mendegélt hetedhét ország ellen, félig a ló vitte, félig ő vitte a lovat s utóljára odaért egy reneteg erdőbe. Alighogy ideért, lerogyott alatta a görhes gebe, kimúlt szegény párja a világból.

Hej, nagy bánatnak adta erre magát Nyurga Pista. Mit csináljon ló nélkül ebben a reneteg erdőben?

Busul, busul, egyszerre csak két holló röplé eljébe s azt kérdezik:

— Mit busulsz, Nyurga Pista?

— Hogyne busulnék, mikor kidőlt a lovam a lólam?

— Soh' se busulj, inkább add nekünk a lovadat, hadd egyék meg. Menj tovább ezer lépést, majd találsz te magadnak külön lovat, ha jó szíved van.

— Csak egytök meg a lovamot, azt mondta Nyurga Pista, iszen én úgy se venném már semmi hasznát.

Avval ott hagyta a varjukat, indult tovább szépen gyalogosan. Megy vagy ezer lépést, hát mi nyibog ott előtte a földön? Egy szegény ló. Megnézi, hát a bal hátsó lábába egy hosszú, hosszú nyíl van fúródva.

Megesett Nyurga Pistának a szíve a szegény lovon és kihuzta a lábából a nyilvesszőt. Abban a szempillantásban talpra ugrott a ló, megrázkódott és olyan gyönyörű aranyszörű paripa lett belőle, hogy párját sehol se lehetett találni.

Csodálkozott Nyurga Pista, de még jobban csodálkozott, amikor megszólalt a paripa:

— Köszönöm, Nyurga Pista, hogy ezt tetted velem. Otszáz esztendeje, hogy belém léte a Kutyafejű vitéz a nyilat s azóta egyre itt kinlódok. Most már új föl rám, aztán elviszlek, ahová akarod.

— Ejnye, azt mondja Nyurga Pista, hát ki az a Kutyafejű vitéz, mert eddig soha még hírt se hallottam?

— Oh, az a legerősebb teremtes a föld keletén, mindenkit megöl, aki csak az útjába

akad. Híres vitéznek voltam én is a paripája, de azt is kipusztította a világból.

— No, már nekem mindegy, akármilyen erős az a Kutyafejű vitéz, azért mégis csak oda akarok menni.

— Jól van, azt mondja a paripa, odaviszlek, de aztán magadra vess, ha valami bajod esik. Új föl rám s menjünk.

Fölült Nyurga Pista, — de bézzeg ennél már nem ért ám a lába a földre, — aztán mentek mint a forgószél, még annál is sebesebben, egyszerre csak azt mondja Nyurga Pista:

— Ejnye, micsoda fényesség ez a földön? Álljunk meg, édes lovam.

Megállt a táltos s a fényesség egy fényes kardot vett föl a földről.

— Hej, azt mondja a táltos, ez volt az én régi gazdám kardja, csak kősd föl, még szükséged lehet rá.

Főkötötte Nyurga Pista, aztán mentek tovább. Mentek, mentek, sebesen mint a forgószél, de még annál is sebesebben, egyszerre csak oda kap Nyurga Pista a szemébe.

— Jaj, azt mondja, mindjárt megvakulok! Mi ez a nagy fényesség itt előttem?

— Ez bizony a Kutyafejű vitéznek a kastélya.

Megnézte Jancsi, hát véges végig csupa gyémántból volt építve s kakaslábon forgott szünetelen.

— Hej, hogy megyünk be ide?

Még ezt ki se mondta Nyurga Pista, a táltos paripa neki rugott a forgó kastélynak és egyszerre megállt.

— No most édes gazdám, szállj le rólam s nyulj a bal fülembe.

Belenyit Pista, hát mit huzott ki belőle? Olyan aranyos, gyémántos ruhát, hogy még királyinak sincs külön. Hamar felöltözött, aztán ráfújt a táltos és erre olyan szép legény lett belőle, hogy hetedhét országban se volt párja.

— Édes gazdám, azt mondta a táltos, most éppen nincs itthon a Kutyafejű vitéz. Menj föl a kastélyba. Az első szobában van egy kád víz, a második szobában egy kád bor, a harmadikban egy kád égő parázs, mindegyikben furdj meg s ha eddig is erős voltál, azután még bétezerszer erősebb léssz. Ha megfurdtál, menj végig a szobákban.

Bement Nyurga Pista a gyémánt kastélyba s majd elvette a szeme világot a nagy fényesség, amint az első szobába bement. Hamar megfurdott a kád vízben, aztán a második szobában a borban, a harmadikban az égő parázsban.

Mikor ez megvolt, végig sétált a többi szobában. Sétált, sétált, nem talált egy lelket sem, végig sétált már hétszáz szobán, de sehol még csak egy eleven legyet se látott.

— Uram s én Istenem, — gondolta magában, — hát senki sincs itten?

Avval benyitott a hétszázegyedik szobába. Hát amint benyit, mit lát ottan? Egy gyönyörű,

de gyönyörű királyleányt. Nap ragyogott a jobb vállán, hold a bal vállán, fényes csillag a homloka közepén. Megérült a királyleány, mikor Nyurga Pistát látta, de mindjárt meg is dobott és azt mondta:

— Jaj, hogy kerülsz teide? Tudod-e, kiknek a kastélyába jöttél? Ha itt kap a Kutyafejű vitéz, ezer halállal halsz meg. Szaladj vissza, a merre jöttél.

De iszen, azt mondja Nyurga Pista, nem azért jöttem én ide, hogy elszaladjak, hanem hogy lássam, milyen is hát az a Kutyafejű vitéz, aztán meg azért, hogy tégedet magammal vigyelek.

Amint ezt mondta, rémitő nagy bungással egy háromszáz mázsás buzogány röplé be az ablakon.

— Jaj, azt mondja a királyleány, nemsokára itt lesz a Kutyafejű vitéz! Mindig így szokta haza dobni a buzogányát, mikor már csak hetven mérföldre van innen.

— Én meg így szoktam neki visszadobni ni! — azt mondta Nyurga Pista.

Avval fölkapta a háromszáz mázsás buzogányt, megforgatta mint valami hitvány pelyhet és dobta vissza, amerről a Kutyafejű vitéz dobta. Röplé a buzogány, röplé és éppen a Kutyafejű mellének vágódott, hogy majd lefordult a lováról.

Tyűh, — azt mondja a Kutyafejű vitéz, — de melibe legyintett valaki a buzogányommal. Ki lehet az, te nyomorult lovam, hogy a kutyák egyék meg a májadat!

— Senki egyéb, hanem Nyurga Pista, az van ott a királykisasszonyért.

Megharagudott erre a Kutyafejű vitéz, megsarkantyuzta a lovát, egy jót rá is vágott és egy pár szempillantás alatt otthon teremt a kastélyban. Nyurga Pista éppen akkor vezette le a királyleányt az udvarra, hogy majd elmegy vele a táltos paripáján.

De iszen nem vied el a királyleányt, Nyurga Pista! Most meghalsz, ha ezert lelked is van. Gyere ki velem birkózni az ezüst szűrére.

Jól van, lementek az ezüst szűrére. Pista is felült a lovára, úgy viaskodtak. Viaskodtak, viaskodtak három nap meg három éjjel, egyikén se fogott a másik kardja.

— Ez nem ér semmit, azt mondja a Kutyafejű, birkózzunk amugy.

Avval leszálalt a lovukról. A Kutyafejű vitéz megkapta Nyurga Pistát és derékig vágta bele az ezüst földbe. Kiugrott Pista, megkapta a Kutyafejűt és térdig vágta bele. Kiugrott a Kutyafejű is, megkapta és derékig vágta bele. Törődött is ezzel Pista! Megiut csak kiugrott, meg akarta kapni a Kutyafejűt, de egyszerre olyan melege lett, úgy megszomjult, hogy majd meghalt, elfogyott minden ereje.

— No, azt mondja a Kutyafejű, most véged van, megöllek.

Abban a szempillantásban két holló röplé

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Irtá: GABRIELE D'ANNUNZIO

(84)

Edipusz szobrát bizonyára abból az anyagból gyurta, amelyből a nap mithosza keletkezett. A Prometheusé bizonyára abból az ós-közetből való, amelylyel az árja pásztör egykoron tüzet esiholt Azsia fensíkjaiban. A Földnek szelleme hatotta át ezeket a teremteteket.

— Rejts el, rejts el engem, ne kérdezzél semmit, hadd hallgassak! — kérte őt Stelio. Nem palástolta zavarát. Összetorlódt gondolatait nem bírta megfékezni.

Az asszony szíve félénken dobogott.

— Miért? Mit cselekedtél?

— Szenvedek.

— Mitől?

— Gyötör az aggodalom. Az a baj, amelyet te is ismersz.

Az asszony átölelte őt. A költő érezte, mint remeg a kétségűl.

— Enyém vagy-e még? Az enyém? — kérdezte az asszony elfojtott hangon.

— A tied. Mindörökké.

Szörnyű rettegés vett erőt az asszonyon, valahányzor távozni látta a párját, valahányzor látta, hogy visszatér. Vajjon amaz ösmeretlen menyasszony felé megy-e most? Vajjon nem bucsuzni jön-e éppen, hogy mindörökké itthagya?

A karjaival megölelte, a kedvesnek, a testvérnék, az anyának szeretetével, az egész emberiség szeretetével.

— Mit tehetek érted? Mit tehetek érted? Oh beszélj!

Folyton-folyvást gyötörő szükségét érezte annak, hogy adjon neki valamit, hogy szolgálja őt, hogy engedelmeskedjék valamely parancsának, hogy veszedelembé rohanjon érte, hogy küzdjön valami nagy jóért, amint aztán neki följajánlhatna.

— Mit adhatok neked?

A férfi egy kicsit elmosolyodott s erőt vett fáradtságán.

— Mit akarsz? Óh tudom, tudom.

A férfi mosolygott, gyöngén, szelíden. Hagyta, hogy gyógyítsa őt ez a hang, ezek az illatos kezek.

— Mindent. Ugy-e mindent? Te mindent akarsz, nemde?

A férfi elmosolyodott, mély melankóliával, mint egy beteg gyermek, amelynek egyik játszótársa a legszebb játékszerekről mesél.

— Oh, ha hatalmamban volna! De senki ezen a földön nem adhat neked semmit, ami értékes volna, édes párom! A te költészetedért, a te zenédért pedig mindent követelhetek. Emlékszem arra a költeményre, amely így kezdődik:

— Én voltam Pán isten.

A költő lehajította fejét a hüseges szívre, aki telisteli volt minden szépséggel.

— Én voltam Pán isten!

— Láttad ma a te tengeredet? Láttad a vihart?

A költő nem válaszolt, csak a fejével intett.

— Nagy volt a vihar? Te egy napon elmondatd nekem, hogy az őseid közt sok volt a tengerjáró hajós. Visszagondoltál-e házadra, amely ott áll a tengerpart bukáján? Nem vágyakozol-e vissza ama eszillag fővénre? Nem akarsz-e visszamenni, oda le? Sokat dolgoztál odalenn, erős munkát végeztél. Az a ház Istentől megadott egy hely. Az édesanyád veled volt, amikor ott dolgoztál. Hallottad, mint lépked hal-

tan a szomeződ szobákban.

A költő gyöngéden magához ölelte. A szavai elhatottak a szívéhez s megnyitották lelkét.

— A hűdös is veled volt ott? Egyszer megmondta az ő nevét. Nem felejtettem el, így hívják: Sofia. Tudom, hogy hasonlít hozzád. Szeretném egyszer a szavát hallani... Egyszer dicsérted a szép kezét. Szépek, ugy-e? Te egyszer elmondatt, hogy ha fájdalom bánítja, akkor fájnak a kezei, mintha „ezek volna a lelkének gyökerei.” Így mondatd akkor.

A költő hallgatta, majdnem boldogan. Minő módon akadt rá ez az asszonyi lélek erre a balzsamra? Minő titkos forrásból merítette ezeknek az emlékeknek folyamatos zenéjét?

— Sofia nem fog megtudni soha semmit arról, hogy minő jót cselekedett a szegény kóborló asszonygyal. En keveset tudok róla, de tudom, hogy arcban hasonlít hozzád s így aztán el is képzeltem őt magamnak. Most is szinte látom. Messzi országokban, odalenn, távol járván idegen, zordon népek között, amikor szinte elveszettek gondoltam magamat, nem egyszer jelent meg nekem, jött, hogy társaságomban legyen. Megjelent hirtelenül, a nélkül, hogy hívtam vagy vártam volna.

Majdnem boldogan hallgatta őt a költő...

Stelio egy idő óta a Gradenigo palota kertjén át szokott barátinjéhez menni. Foscarina ajtót nyitott a szomszéd falon. A palotába pedig nemrégiben Lady Myrta költözött. Ugyanazokba a szobákba, melyeket hajdan Jozefin császárné fia, Olaszország akkori alkirálya lakott. A szobákat régi hangszerek díszítették, de valamennyiről lepattant már a hur. A kertben pedig pompás kutyák kergetőztek.

Semmi sem hatott oly édesen és oly szomorúan Stelióra, mint ez a séta amaz asszonyhoz, aki oly izgatottan várta az órák lepergését.

(Folytatás következik.)

Pista felé. Éppen az a kettő volt, akinek a lovát adta oda.

— Jaj, azt mondja, ne öl meg meg, várj, míg egy szót szólok ennek a két hollónak.

— Nem bánom én, ha akár egész verset mondsz is nekik.

— Oh édes hollóim, azt mondta Pista, locsantsatok rám egy kis vizet, mert mindjárt ki-pusztít az a Kutyafejű a világból!

— Oh édes Nyurga Pista, iszon éppen azért jöttünk.

Azzal rálocsoltak egy kis vizet, mindjárt nem volt melege Nyurga Pistának, elmúlt a szomjúsága s ha azelőtt is erős volt, most még hetvenhétiszerte erősebb lett. Megkapta a Kutyafejűt és úgy odateremtette az ezüst székére, hogy egész nyakig süppedt bele.

Bezeg nem tudott innen a Kutyafejű vitéz többet kiugrani. De ha tudott volna, se ért volna rá, mert Nyurga Pista föfogta a kardját és egy csapásra úgy lenyisszantotta a Kutyafejűnek a fejét, mint a parancsolat.

Hej, de megörült erre a királykisasszony. Nyakába borult Nyurga Pistának, megölelte, megcsókolta és azt mondta:

— Te az enyém, én a tied, ásó-kapa se válaszson el bennünket egymástól. Én a Fehér király lánnya vagyok és ez a Kutyafejű vitéz úgy rabolt el az édesapámtól. Gyerünk hozzá.

A királylány fölült az aranyoszlopra, Nyurga Pista a Kutyafejűnek a lovára, — ez a másik táltosnak a testvére volt és elnyargaltak.

Nemsokára odaérték a Fehér királyhoz. No volt öröm, mikor a Fehér király meglátta a lányát. Mindjárt neki adta Nyurga Pistának a fele királyságot és megvolt a hetedhét országra szóló lakodalom.

A lakodalom után egy hónapra azt mondta Nyurga Pista a feleségének:

— Elmegyek egy kicsit, megnézem a szülőföldemet.

Vett maga mellé ezer katonát, tíz nagy szekér pénzt és elment a falujába. Mikor megláták, hogy valami nagy király jön, mind elejbe mentek nagy alázattal és a kegyes gráciájába ajánlották magukat.

— Hát aztán tudják-e, hogy ki vagyok én? Bizon senki se tudta.

— No hát, én vagyok a Nyurga Pista. Megfogadtam, hogy addig nem jövök haza, míg nagy ur nem lesz belőlem. Látják keetek, most király vagyok és ezt a tíz szekér pénzt hoztam keeteknek, hogy holtig megemlegessék Nyurga Pistát.

Volt öröm. Mind azt kiáltották:

— Eljen Nyurga Pista, a mi fölséges királyunk.

Talán még most is kiáltozzák, ha el nem hagyták.

KÜLÖNFÉLÉK.

Itt járok...

Itt járok a nagy éjszakában,
A hánat útján ballagok,
Most érzem: éjnek éjjele ez,
Hogy egymagam, hogy így vagyok.

Itt sompolygok, a fejem kábult,
A megült, kedves ház előtt,
Itt nézem set a kis ablakot,
Ahol annyiszor láttam őt.

Itt sóhajtok, ne hallja senki,
Csak egy magamba, esőnösen
És sóhajok közt elmúlt idők
Fényét, emléket keressen.

Oly bús vagyok és oly boldognak
Hiszek e peroban mátkokat,
Irgyem nőzek mindenkire,
Aki mellettem elhalad.

Az éj elém hoz sok tántorgó,
Sok korhelykedő, jó fűt
És fohászokodom: én istenem,
Be jó, aki mulatni tud!

Én nem tudok; a torokom száraz,
Valami lidérc fojtogat
És rám borít a zord éjszaka
Titokzatos, mély árnyakat.

És félek a nagy éjszakában
És érzem: nincs oly bús magány,
Mint bolyongani tört lélekkel
A csillagtalan éjszakán.

Fabula János.

— Paul Verlaine szobra. Mégis meglesz a legősi legősibb életű francia költőnek a szobra Párisban. A szentáns tudvalevőleg berzenkedett az ellen, hogy a Luxemburg valamely arany helyén kapjon helyet a költő szobra. A szentáns néhány epigrammáért nevezte, amelyet a költő ellene elkövetett. Most

azonban Edmond Lepelletier, az egyik újonnan megválasztott közsegélytanácsos, a költőnek fiatalkori barátja, engedélyt szerez Páris városától, hogy a szobrot a batignollesi polgármesteri hivatalnál szemben állítsa fel egy aranyas helyen, ahová annak a városrésznek az asszonyai a gyermekeiket viszik hűsölésre.

— Berlin özvegyei. 1897. január elején Berlinben a statisztikai évkönyv szerint 80,995 özvegy asszony volt, míg özvegy ember csak 17,083. Ugy hogy száz özvegy emberre ötszázkilenc özvegy asszony jutott. Az 1897-ik év során az özvegy asszonyok száma 1735-tel szaporodott, az özvegy embereké azonban csak kétszázötvenhárommal. 1898. január elején 88,730 özvegy asszony és 17,296 özvegy ember élt Berlinben. Száz özvegy emberre tehát ötszázötvenhárom özvegy asszony jutott. 1888. január elején az arány volt 100 : 486. Azóta az aránytalanság egyre nő. Az özvegy asszonyok száma újabb esetekkel erősen gyarapodik, míg újabb férjhezmenések által csak nagyon gyengén apad. Azonkívül a Berlinbe költöző özvegy asszonyok száma az eltávozókkal szemben nagy, míg az özvegy emberek bevándorlása és elköltözése között a különbség jelentéktelen. 1897-ben például az özvegynek száma 5164-gyel szaporodott és újabb férjhezmenettel 1027-tel csökkent. Az özvegy emberek száma ellenben 3029-cel növekedett és újra házasság után 1849-cel csökkent.

— Régi gyászjelentések. Idők múltán mindennek a formája és a hangja megváltozik. Ezt bizonyítja az alább következő két régi gyászjelentés, amelyet a Pannonia című lap tesz közzé:

I.

Tekintetes Nagy Asszonyom!

Tetszett az Élet és Halál Ujának, az én néhai Kedves jó Hites Társamat, Méltóságos Radváni Radványosy Rozália Asszonyt, a múlt Holnapnak 27-ik Napján, déli 11^{1/2} órakor, Életének 61-ik, Hazaságunknak 44-ia Estendejében, régiőt tartott szünetes után, nekem és Gyermekiemnek elfelethetelen keserűségünkre, igen esedős Halál által, e' mulandóságok, az örökké való boldog Eltérre kiszóllani.

A' mi ő benne romlandó vala, az itt levő Temető Boltomban, tegnapi Nap behelyeztettem.

Melly gyászos esetem tudomásával, az Istenben elnyugodtat, magammal és gyermekeimmel együtt igen beises Uri és szives atyafi emlékezetébe ajánlván, szomorodott szívvel vagyok
Atció 4. Jullii 1803.

A Tekintetes Nagy Asszonynak
engedelmes atyafi szolgálja
B. Prónay László s. k.

Cím:

Tekintetes Nemes és Nemzetes Graduri Horváth Stanties Borbála Asszonynak, Néhai Tek. Berzeviczei Berzeviczy Sándor Úr Özvegyének, nagy jó Asszonynak.

Kakas Lomnicz.

II.

Méltóságos Enyvtkei és Széplaki Báró Mesko Anna szüszegató lájldalommal és mély elkezeredéssel jelenti, hogy szeretett Férje, néhai Tekintetes Nemes Nemze és Vitézlő, Berzeviczei Berzeviczy Jenos Úr, több Nemes Varmegyének érdemes Tábla Birája, életének 61-ik Estendejében, reménytelen szélütés által, Nemes Csongrad Varmegye Szentens nevű helységében, e' folyó Hónap 6-ik napán reggeli 4 órakor e' mulandó Világból, az örökké mulandó Valóságra tesedesen áltásköltözvén, Leikét Teremtőjének visszaadta legyen, kinek lelketlen hiedeg Tetemet, ugyanott Szentesen, e' folyó Hónap 7-ik napján, diszes halotti szertartással eltakarítottak. A halotti szent Misék pedig Eperjesen, a görög-katholikus Káptalan Templomában ezen hónap 18-án, Berzeviczén 28-án, Demethén 1 Augustusban tartandak.

Köln Eperjes Julius Hónap 15-ik napján 1825. Estendőben.

— A tom. Ez egy elmúlt szokás a híres debreceni kollégium életéből, amelyet a *Debreceni Hirlap* érdekesen elevenít fel tárcájában. A régi időkben februárban és júliusban végeztek a vizsgák. A nagy diákok töltek a hónap második felének elején, míg a kisebbek csak a hónap végén szabadultak. Régi szokás volt az a debreceni szülőknel, hogy elemi iskolába járó gyermekeiket vizsgák napján elhalmozták a tanító mindenféle földi javakkal. A vizsga nap egész kis népvándorlás volt az illető tanító szobájában. Kosarakban, szalvétákban hordták az ételt és italt és estére csak egy görnyedettek a konviktus asztalai a sok jótól, amilyeneket a tisztas asztalok csakis ilyen kivételes alkalommal oipehettek. Volt ott sonka, kolbász, hideg pecsenye, ropogósan sült szárnyas, malac s a finom debreceni béles mellett ott volt a fánusit kalács, a fonatos, az almás és turós rétes. Perze a debreceni szülők tudták, hogy a „diák mesterember” soha sem áll hadi lábán a borítallal, gondoskodtak hát róla, hogy a sok jóféle ételre ne vizet igyék a diák. Akkoriban még nem volt se flokszera, se szőlőpenész, jégverés is ritkán fordult elő, volt bőven vinkó, mez volt hegyi bor

is. Termelte az Érmellék s olcsón is jóhoz lehetett jutni. A mennyiben pedig egy nap két vizsga is volt, hát két tanító trította egyszerre a „tom”-ot, amelyre be volt invitálva a sok diák. A mulatság kora estendőn megkezdődött. Volt is puszítás, kiki elkézelhet. A debreceni diáknak nem volt gyomor-baja: bevette az a vasat is. Dal és adoma közt vígan folytak a tomok, amelyek rendszeren elartottak egy hétig. Ezek voltak az aranyos esték! De bizony kimentek már a divatból. Ma már legfőlebb egy pár forintot küldenek a tanító urnak, de bizony az csak vékonyan csorog. Elmúlt a régi jó világ, amikor volt kereset s a debreceni ember soha se sajnálta a fia tanítójától se a vereshasn bankót, se a jó ételt.

— Szellő nyomás. A szibériai vasutakon kedégyesen folyik hivatalos részről a szipolozás. Egy eset, amelyet a Vosztoszkni Vjesztnik közöl, nagyon csúsztan lelemez a helyzetet. Egy kereskedő Irkuokból Omskba egy kocsyi gyümölcsöt küldött. A szállítmány neki százhetven rubelibe került, hanem „ke-negetésre” még további százhusz rubelt kellett kiadnia. Ettől a „kegetéstől” egyetlen kereskedő sem menekülhet meg, aki valamit szállít. A jelen esetben szereplő kereskedő megérkezett gyümölcsével az állomásra, ahol egy hivatalnok azzal a kellemes hírről lepte meg, hogy a megfelelő vagyon „beteg”, javítani kell külden a gyárba.

— Meddig tart a javítása? — kérdezte aggyó, dalmasan a kereskedő.

— Legalább egy hétig.

A kereskedő most már megjéjt, nagyon értelhető okokból. Végre is a legderekabb gyümölcs is tönkre megy egy hét alatt, s külföldben is neki megállapított terminusra szólott a szerződése. Tehát elővett tizenöt rubelt és a hivatalnok kezébe csuszította. Hanem a legközlelebbi állomáson a vagyon megint „megbetegedett” s a kereskedőnek újra fizetnie kellett. Így ment ez addig, amíg a gyümölcs meg nem érkezett rendeltetése helyére. A kereskedők ehhez az eljárásához már hozzászórtak, s hogy a rendkívüli költségeket behozzák, az árucikkeket magasabbra tartják. A levét a dolognak természetesen a fogyasztó issza meg.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, június 30.

Gabonázlet. (Goldmann és Engel jelentése a *Budapesti Napló* részére. Az időjárás az elmúlt héten a lehető legkedvezőbb volt, ami kevés eső volt, az még arra is jó volt, hogy nem engedte, hogy a lég-lulóságosan felmelegedjék s így a gabonát az esetleges megszorulástól megmentette. A rozs aratását — habár még nem általánosan megkezdtek, míg a buza a jövő héten kerül kasza és sarló elé. Ha az idő rosszra nem fordul, buzában jó közepes termésünk lesz. A külföldön az időjárás szintén kielégítő.

A külföldi piacokon a multheti erős hausseot alapos lanyhaság követte. A különböző piacokat most is Amerika irányította; ott a hét elején az árak lefelé törekedtek, de később az igen nagy lebonyolítások és eladások folytán, mely eladások éppen a sokat panaszkodott északnyugati államokból jöttek, — az árfolyamok nagyobb esést szenvedtek. A *Brad-streets* becsülése szerint a látható buzakészletek az elmúlt héten 691,000 bushellel gyarapodtak. Angliában, hol a betéti szükséglet igen nagy, az irányszat eleinte szintén szilárd volt, de később itt is érvenyre kellett az általános irányszatát jutnia. — A francia piacok ezzel ellenkezőleg eleinte lanyhák voltak, míg később az így keletkezett áresés a szilárdabb irányszat következtében is pótlódott. A német piacok mindentben olyanok voltak, mint az angol.

Nálunk az irányszat általában lanyha volt, mi mellett a kereslet nem volt kielégítő s így az árak vesztettek múlt heti nivójukból.

Az üzleti hét hét részletei a következők:

Buzában az üzlet a hét elején még kedvezően alakult, amennyiben a malmok cirka 10 fillérrel több árak mellett batran vettek, később azonban a határ-időüzletben beallott áresés a malmok vételekedvét elvette úgy, hogy egyáltalán távollartották magukat az üzletől, az árutalajdonosok kezdiék árjukat sürögősen kínálni, ami még inkább nyomastóbba tette a hangulatot. Végeredményben az e heti áresés cirka 30 trtot tesz ki 170,000 mm. forgalom mellett, a hozatal ugyanannyi.

Rozsért a hét elején szintén teljes multheti árakat fizettek, később azonban e cikk is elnyalt, úgy hogy rozsa 20 fillérrel olcsóbb árak mellett később aig lenetett vevőt kapni. Budapesti paritásra 6.40—6.50 koronát, helyben 6.55—6.65 koronát fizeltek 3 hátra. Nyiri árban kevés üzlet volt és Dabrac

cen-Nyiregyháza távolságában 6.—6.10 koronát fizettek.

Árpád (takarmány- és hántolási oszlopra) elég bőven kínálak, mivel szemben a kereslet nem volt megfelelő és így az árak a múlt héttel szemben körülbelül 10 fillért vesztettek. Jéggyártás minőség szerint helyben és helybeli távolságra 5.90-6.— K. készpénz mellett, tisztavidéki új szokványú gőzi szállításra 5.65 K., bácskai azonnal szállítandó, pedig 5.40-5.60 K.-t jegyez 50 kilogrammonként.

Zabot szintén jól kínálak, de erre sem volt elég vevő. Jéggyártás kereskedelmi áruért — körülbelül 4000 mm. forgalom mellett — 5.20-5.35 K. prima, valamint urasági áruért 5.45-5.60 K. helyben, készpénz mellett.

Tengeriben igen kevés volt a forgalom; jegyez hajójában: 5.50-5.60 K., kocsiban: 5.60-5.65 K.

Olajmagvak: Káposztarepce (5-árú) az üzlet teljesen szűntel, augusztusi szállításra előbb 12.50-12.25 K., később 12.95-13.05 K. ár mellett volt csokély forgalom.

Új bányai repce budapesti paritásában 12 korona 45 filléren kelt el; román aprószerű áruból azonnali szállításra jelentékeny mennyiségeket kínálnak a 13.—korona, de egyelőre vevő nélkül.

Hétfélések: Babban az elmúlt héten sem volt üzlet s így jegyzéseink: aprószerű Gyöngyösön 8.—korona, Pélegynáza 8.—korona, gömbölyű, Mohács 7.—korona, Baja-Zombor 7.—korona, korona, barna, Kalocsán 7.—korona, tarka, N.-Károlyban 5.—korona csak névlegesek. Bükköny 7-7¼ korona, kendermag 10.—korona, mubarnag 7-7.50 koronát jegyez budapesti paritásra 50 kilogrammonként.

Határidőszület. Az üzletben most már határozottan megállászik, hogy az aratás megkezdődött, legelőbb az ilyen időtől majdnem matematikailag pontosan megállani szokott nagy árváltozások ezt igazolják. De hogy az árváltozások most nagyobbak mint máskor az természetes is, mert a kiltások minden tenyérnyi helyen különbözők s így a vidék is különböző jelentést ad, amely jelentéseket a tőzsdének több-kevesebb respectálma kell, mi mellett a külföldi jelentéseknek is óriási horderejük. Így történt, hogy e héten az állandóan kitűnő idő következtében a vetések jól fejlődővén tulajdonlag kedvező jelentések érkeztek, melyek következtében az árak rohamosan estek.

A heti üzlet részletei a következők: Októberi buza 8 K. 31 f., 8 K. 13 f., 8 K. 18 f., 8 K. 10 f., 8 K. 24 f., 8 K. 20 f., 7 K. 95 f., 7 K. 96 f., 7 K. 92 f., 7 K. 95 f., 7 K. 86 f., 7 K. 74 f. után 7 K. 78 f. és 7 K. 74 f. zárul.

Ross októberre 7 K. — f., 6 K. 92 f., 7 K. — f., 6 K. 80 f., 6 K. 84 f., 6 K. 82 f., 6 K. 86 f., 6 K. 73 f., 6 K. 75 f. után 6 K. 72 f. és 6 K. 73 f. zárul.

Tengeri májusra 5 K. 66 f., 5 K. 62 f., 5 K. 65 f., 5 K. 59 f., 5 K. 61 f., 6 K. 62 f. után 5 K. 58-59 f. zárul.

A report augusztusra 5-8 fillér. Tengeri májusra 4 K. 94 f., 4 K. 90 f., 4 K. 93 f., 4 K. 85 f., 4 K. 89 f., 4 K. 84 f. után 4 K. 82-83 f. zárul.

Zab októberre 5 K. 26 f., 5 K. 20 f., 5 K. 23 f., 5 K. 18 f., 5 K. 21 f., 5 K. 17 f. után 5 K. 14-16 f. zárul.

Káposztarepce augusztusra román jelentésekre szilárdan indult, de később ellanyhult, 12 K. 55 f., 13 K. — f. után 12 K. 95 f. 13 K. 05 f. zárul.

Ipar és kereskedelem.

Közgyűlések. A Magyar Folyam- és Tengerhajtó Részvénytársaság tegnap 30-ikán tartotta ötödik rendes évi közgyűlést Ribáry Sándor elnöklötte alatt. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, megadta az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentést, elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy az 1899-ik évi osztalék 1 f. 60 krral állapítsák meg és uból megválasztotta az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság tagjait.

Az elért eredmény az előző évhez képest nagy visszaesést mutat, amely első sorban Románia és Bulgária rossz gabonatermésére vezetendő vissza, a minék következtében ez országoknak főképp Németországba irányuló kivitele majdnem teljesen megszűnt, úgy hogy a társaság tetemes mennyiségű és hosszu vonalra szótó szállítmányoktól esett el.

A hajózási vállalatok ily viszonyok között csakis a közép Dunán kereshettek járműveik számára foglalkozást és e fogalmi területen nagymértű hajókinálattal fejlődött ki, amely az elszállításra kinálkozó mennyiségeket jól meghaladva, a fuvardíjtelek tetemes csökkenését eredményezte.

A teljesítés ismertetésére kiemeljük az évi jelentésből, hogy a társaság parkja az elmúlt évben 16,623 indikált lóerővel bírő 42 gőzszékből és 120,223 tonna hordképességű 250 darab uszályhajóból, valamint 75 darab pontonból, illetve állomási hajóból állott. Hajójának értéke 8,179,996 forint. A gőzszékek 5083 menetet tettek 90,509 óra alatt és az ut hossza 869,379 kilométer volt. A személykilométerek száma 26,913,526. A tonnakilométereké pedig 231,570,623 volt. A társaság gőzszései ezenkívül 553 idegen uszályt vontattak, amivel a magánhajózásnak tetek szolgálót. A szállított személyek száma 425,150, az aruk sulya 6,212,903 q. A társaság tartaléka — 5 millió forint alapítókéval szemben — 1,754,049 forint 52 krajcárt tesznek. Az ötödik szolvénnyat mátol fogva a társaság pénztára, valamint a Magyar Általános Hitelbank váltja be.

A Nemzeti Baleset-Biztosító-Részvénytársaság jun. 30-án tartotta meg hetedik rendes évi közgyűlést Jendzsi Zeigmond elnöklötte alatt. A felolvasott évi jelentés konstataja, hogy az elmúlt üzletévben a díj- és illetékbevételek az összes ágazatokban ismét jelentékenyen emelkedtek, amennyiből a balesetbiztosítási

ágazatban 1,637,630-21 korona, a tűzvizontbiztosítási ágazatban 629,991-03 korona, az életbiztosítási ágazatban 377,382-67 korona és a népbiztosítási ágazatban 805,797-20 korona, vagyis összesen 2,999,801-01 korona bevételt értek el a múlt évi 2,875,701-45 koronával szemben. A díjtartalék a balesetbiztosítási ágazatban 315,770 koronát tesz, míg a tűzvizontbiztosítási ágazatban 251,698-41 korona, az érvényben lévő életbiztosítások után 313,148-46 korona, és a népbiztosítási ágazatban 193,499-24 korona, összesen tehát 1,074,014-11 korona helyeztetett tartalékba. A kifizetett kérdésekre a vizontbiztosítási rész lovónása után a négy ágazatban 838,306-82 kor., míg kártartalékokra 265,609-79 kor. fordították. A későbbi években lejáró díjkötelezőtára állománya 1899 december hó 31-én 11,024,603-75 koronára emelkedett. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság együttes indítványa, hogy az 1899. évi 44,009-50 koronát tevő üzsznyereségből, illetve az alapszabályszerű lovónás után mutatkozó 43,775-87 korona nyereségből osztalékul minden részvény 7 számú szelvénye után 8 korona — 4 százalé, azaz összesen 40,000.—korona fizetessék ki, a közgyűlés által egyhangulag elfogadottat és elhatározottat, hogy a fennmaradó 3,775-87 koronából a tőketartalék rendkívüli dotációjára 3,186-95 korona fordítsassék és 588-92 korona maradvány az 1900. évrre vezetessék át.

A felmentés megadása után Ribáry József, dr. Havass Rezső, Mende Bódog és Róna Márk a felügyelő-bizottságba három évre újból egyhangulag bevalásztattak és végül elhatározták, hogy a 7. sz. szelvényt 1900. június 30-ától kezdve 8 koronával váltják be.

Az Általános gyermek- és népbiztosító-intézet mint szövetkezet folyó hó 30-án délután 4 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlést Beszenyey Ferenc országgyűlési képviselő elnökölése mellett. A közgyűlésnek előterjesztett igazgatósági jelentés szerint az intézet múlt évi üzletmenete teljesen kielégítőnek mondható, tekintve, hogy az intézet mindössze 16 hó óta működik s megalakulása óta a szervezkedési munka által nagy mértékben igénybe volt véve. A társulat biztositási állománya az 1899. év végén 1033 darab volt, 1,848,600 korona értékben. A mérleg szerint a tisztanyereség 1440 korona 80 fillér, amelyet új számlára visznék át. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette s a felmentényt minden irányban megadta, egyszersmind felhatalmazta az igazgatóságot, hogy 4000 darab, egyenként 200 koronáról szóló részjegynek kibocsátása által az alapítókét 1,000,000 koronára emelhesse fel. Végül Hubert Vilmos részvényes indítványára úgy az igazgatóságnak, mint dr. Farkas Gyula vezérigazgatónak ügybizgói és szak-szerű működéséről jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

A tőzsdedeádó. A hivatalos lap tegnapi száma közölteszi a pénzügyminiszternek az értékpapir-forgalmi adóról szóló 1900. évi XI. törvényeikk végrehajtása iránt kiadott utasítást.

A rendelet bevezetésében utal arra, hogy az értékpapir-forgalmi adó tárgyát az értékpapir-forgalomban felmerülő, a törvény 3. §-ában részletesen felsorolt ügyletek képezik és pedig tekintet nélkül arra, hogy ezek az ügyletek valamely értéktőzsdén vagy löszdén kívül kshetnek. Az adókötélenség megállapítása és az adónak kivétele és lerovása szempontjából alakilag azok az okiratok jelentenek mint a megadóztatás tárgyai, amelyeknek kiállításra a törvény rendelkezései alapján az adóalanyok kötelezességet képezni és ebben rejlik oka annak, hogy a törvény több helyütt adókötélés és adómentes okiratokat emlit, dacára annak, hogy 1. §-ában csakis az ügyletek adókötéléséget állapítja meg.

A törvény 1900. évi augusztus hó 1-én lép hatályba, és ekképp az ügyletek adókötélésége ugyan-ezen időben vevén kezdetét, az ezt megelőzőleg kötht ügyletek adómentesek még abban az esetben is, ha teljesítések vagy lebonyolításuk a törvény hatálybalépte után következnek be, az adómentesség érvényesítése céljából azonban a felek igazolni tartoznak, hogy a törvény hatálybalépte után teljesített vagy lebonyolított ügyletek megkötése 1900. évi augusztus hó 1-je előtt következett be.

E végből a leszámolásban résztvevők 1900. augusztus hó 1-je előtt leszámolásra kötht, de később lebonyolítandó összes ügyleteket legközelebb 1900. július 31-én a leszámitási irodának bejelenteni és a tényleges lebonyolításnál e bejelentésre hivatkozni tartoznak.

Az osztrák-magyar bank minden részvénye után az 1900-iki első feltrve (42 osztalék-szelvény) az alapszabályok értelmében járó huszonnalé koronát tevő osztalék 1. é. június 2-ától fogva az osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézeténél, valamint minden fiókjánál kifizetetik.

Az osztrák-magyar-bosznia-hercegovinai személforgalom számára folyó évi július 1-jétől kezdődő érvényvel hirdett új díjzabasz életbeléptetését bizonylatlan időre elhalasztották.

Kassa-oderbergi vasut. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg megengedte a kassa-oderbergi vasut-társaságnak, hogy a vasut emelkedő fogalmanak akadálytalan lebonyolítása céljából a magyar vonalon végzendő munkálataokra egy millió koronányi és az osztrák vonalon ezzel kapcsolatosan végrehajtandó munkákra 500,000 koronányi függő kölcsönt vehessen fel, ez utóbbi kölcsön felvétele természetesen az osztrák kormány engedélyétől tetéven függővé. A kölcsön feltételei megegyeznek a korábban engedélyezett függő kölcsőre nevezte megállapított feltételekkel.

Fizetésekképtelenségek. A bécsi Creditoren-Teréin a következő fizetésekképtelenségeket jelenti: Vaniozek Emilia kereskedőnő Prága, Kohn Ottókar divatárkereskedő Pribam, Helmich József kereskedő Horo-

witz, Rosenstein Mórió kereskedő Hosszfalva, Zago Giuseppe butorkereskedő Pola, Kalcsa Ferenc vegyaskereskedő Bécs, Altschul Mari B.-Leipa, Pokrok fogyasztási szövetkezet Brűx, Korn Jakab vaskereskedő Rozwadov, Denzler Emil kereskedő Serajevo, Spitz Ede és társa Bécs.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 40.—korona pénzben, 40.50 korona áruban, Bécsben a kontingentálit készáru 44.—korona pénzben, 44.40 korona áruban.

Budapesti sertés-fonnyvásár. A ferenovárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonnyvásár árjegyzése 1900. évi június 30. Készlet 946 darab. Elkészlet 347 darab. Összesen: 1293 darab. — Eladott 225 darab. Maradt 1068 darab. — Napj árak: 120-180 kgr. sulyban 80-87 koronáig, 220-280 kgr. sulyban 83-91 koronáig, 320-350 kgr. sulyban 84-91 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400-500 kilos 80-88—koronáig, Malac 82-86 korona 100 kilónkint. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonátőzsdé.

Budapest, június 30.

A buzaüzlet lanyha hangulattal nyit meg. Jó kínálat és mérsékelt kereslet mellett 10,000 méter-mázsa buza került forgalomba 20 fillérel olcsóbb áron, Zab és rozs 10 fillérel olcsóbb.

Eladottok:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 300 mm. 79-3 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79-8 k. 7 K. 77½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79-3 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., bükkönyös. 100 mm. 77-5 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 77-5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 76-5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 76-5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 40 f.

Pestmegyei vidéki: 200 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79-3 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78-3 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 50 f., 600 mm. 74 k. 7 K. 35 f., 800 mm. 72-8 k. 7 K. 35 f., 260 mm. 72-5 k. 7 K. 20 f., 150 mm. 72-5 k. 7 K. 15 f.

Bácskai: 100 mm. 75.5 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 75 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 45 f.

Bánsági: 1025 mm. 75 k. 7 K. 35 f. Hartai: 400 mm. 76-2 k. 7 K. 80 f., 2600 mm. 75-2 k. 7 K. 80 f.

Mind 3 hónapra.

Arpa: 100 mm. 6 K. 07 f. Ross: 200 mm. 6 K. 45 f. Zab: 200 mm. 6 K. 27½ f., 200 mm. 6 K. 72½ f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti aru- és értéktőzsdé szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség bektöltőrenkint és kilogrammonkint.

Table with columns: Buza, klósa, K-100, K-150, K-200, K-250, K-300, K-350, K-400. Rows include: Ussavidéki, sóbérmezei, pestvidéki, bánsági, bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, klósa, K-100, K-150. Rows include: Ross, Arpa, Zab, Tengeri, Hepece, Kócsa.

A határidőszület folyamán a következő kötelesek történtek:

Table with columns: Buza júniusára, Buza októberre, Ross júniusára, Ross októberre, Zab júniusára, Zab októberre, Tengeri májusra (1901.), Tengeri júniusára, Tengeri júliusára, Tengeri augusztusra, Hepece augusztusra.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén: Buza júniusára . . . . . pénz . . . . . áru Buza októberre . . . . . 7.78 . . . . . 7.74 . . . . . Ross júniusára . . . . .

Rozs októberre	6.72	6.78
Tengeri júliusra	5.89	5.60
Tengeri augusztusra	5.66	5.67
Tengeri májusra (1901.)	4.82	4.83
Zab júliusra	5.16	5.17
Zab októberre	5.17	5.18
Répece augusztusra	13.—	13.10

Délután fél 5 órákor zárult:

Buza júliusra	7.77	7.78
Buza októberre	7.77	7.78
Rozs májusra	6.77	6.78
Rozs októberre	6.77	6.78
Zab májusra	5.17	5.18
Zab októberre	5.17	5.18
Tengeri júliusra	5.60	5.61
Répece augusztusra	13.—	13.10

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde kezdetben gyenge magatartást tanúsított s az összes vasúti értékek hanyatlottak. A zárlatidezeket némileg javultak.

A helyi piacon csak Rímamurányiban volt üzlet, némileg magasabb árak mellett, a vasárak emelkedésének behatása alatt.

A déli tőzsde már ismét kedvező irányzatot tüntetett fel: az összes vezető értékek emelkedtek s szilárdan zárultak.

A helyi piac tartott volt mérsékelt forgalom feltűntetése mellett.

A valutapiac változatlan.

Az elváltás javult.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 724.25—726.—, Osztrák hitelrészvény 691.—692.50, Osztrák-Magyar államvasút 669.—671.50, Rímamurányi vasúti részvény 568.—568.50 korona.

A déli tőzsde: kedvezőtlen.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 728.—729.75, Osztrák hitelrészvény 691.—694.75, Osztrák-magyar államvasút 670.50—672.—, Rímamurányi vasúti részvény 568.25—569.—, Közüti vasút részvény 612.—614.— korona.

Forgalomba került: Salgótarjáni közszénbánya részvényárúlat 634.—635.—, Adria 480.—485.— korona árfolyammal.

Utózárszó. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 694.—, Magyar hitelrészvény 726.—, Lezárolt bank részvény 469.50, Rímamurányi vasúti 568.—, Osztrák-magyar államvasút 671.50, Közüti vasút 613.—, Villamos vasút 312.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzékbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányai — korona, közpese — korona, nagysemű — korona, Disznószir: budapesti 56.—56.50 korona, vidéki — korona, Táblaszalonna: légszárazított vidéki — korona, városi 4 darabos 47.—48.— korona, 3 darabos 53.—53.50 korona, füstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, Szilvaiz: szilvóniai — korona, szerbiai 18.—18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Előzetesen kedvezőlenebb Berlinre s itt is kedvezőlenebb a hangulat.

Déli tőzsden javultak az árfolyamok berlini kedvezőbb hírekre.

Zárlat meglehetősen szilárd, Londonra nagyon szilárd.

Bécs, június 30. (Magyar értékek sávjata.) 4% aranyjárdék 115.75, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 128.75, Magyar vasúti kölcsön ezüsten 89.—, Magyar keleti vasúti állami kötvény 117.50, Magyar lezárolt és pénzügytőzsi bank 480.—, Rímamurányi vasútrészvény 556.—, Magyar koronajárdék 91.05, 4%-os Magyar földterem. kötvény 90.40, Magyar hitelbank részvény 725.—, Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegye 158.—, Kassai-oderbergi vasúti részvény 355.—, Magyar kereskedelmi bank 23.40.

Bécs, június 30. (Osztrák értékek sávjata.) 4 2/3% papírjárdék 97.50, 4%-os osztrák aranyjárdék 115.90, 1896-iki sorsjegye 134.50, Osztrák hitelrészvény —, Angol-osztrák bank 280.—, Bécsi bankjegyzet 504.—, Osztrák-magyar bank 1741, Déli vasút 119.—, Dunagőzhajózási részvény 772.—, Dohányrészvény 290.50, Csehszéri és királyi arany 11.37, Német bankkötlet 118.32, 4 2/3% ezüst járdék 97.30, Osztrák koronajárdék 97.30, 1884-iki sorsjegye 105.—, Osztrák hitelintézeti részvény 694.50, Unionbank 509.—, Osztrák Länderbank 434.—, Osztrák-magyar államvasút

672.—, Elbavölgyi vasút 478.—, Alpesi bányarészvény 478.50, 20 frankos arany 19.29 Londoni váltóár 249.30, Bécsi Tramway Litt A. 810.—, Bécsi Tramway Litt B. 800.50, Lípót kohó 455.—, Az irányzat gyenge.

Bécs, június 30. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 693.50, Magyar hitelrészvény 726.—, Angol-Osztrák bank 280.—, Bécsi bank egyesület 505.—, Union bank 570.—, Länderbank 434.50, Osztrák-magyar államvasút részvény 671.75, Lombard 119.50, Elbavölgyi vasút 478.—, Északnyugati vasút részv. 463.—, Dohányrészvény 291.50, Rímamurányi vasúti 556.—, Alpesi bányarészvény 478.50, Májusi járdék 97.50, Magyar koronajárdék 91.05, Török sorsjegyek 111.—, Német birodalmi márká 118.56, Napoleon d'or 19.28 1/2.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, június 30. (Tőzsdei tudósítás.) Két, különben egészen jelentéktelen fluktuációval folyó kényeszer-eladte eleinte nyomta a bányák és kohó részvények kurzusait. Bankértékek közül Disconto Commandit és Deutsche Bank kissé emelkedtek. Később, állítólag a készpénz álló szelvényeladás miatt Laura- és Bohumi részvények tetemesen hanyatlottak. Középrészvények is kissé alacsonyabban állottak. Danksbaum részvények fedezőkre tetemesen javultak. Vasutak közül Northern Pacific és Kanada Pacific részvények New Yorkra gyengültek. Dortmund-grounaiki nyomottak. Prinz Heinrich vasút és osztrák államvasút javult. Az üzlet némi kedvetlenség mellett csekély forgalmu. A zárlat az egész vonalon szilárd volt, különösen hitelrészvények emelkedtek. Magánkezzelettel kamat 4 1/2%.

Berlin, június 30. (Zárlati.) 4 2/3% os papírjárdék 98.50, 4% osztrák aranyjárdék 97.50, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék 90.80, Osztrák-magyar államvasút 142.75, Kassai-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 84.15, Magyar vasúti beruházási kölcsön 100.60, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 180.10, Általános vállamosági Edison 230.50, Gelsenkirchen 193.10, Laurakohó 237.25, 4 2/3% ezüstjárdék 96.25, 4% magyar aranyjárdék 96.80, Osztrák hitelrészvény 216.25, Déli vasút 26.50, Károlyi Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.—, 4% új orosz kölcsön 97.10, Török dohányrészvény 151.—, Olasz járdék 94.30, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 152.25, Harpeni 198.75, Az irányzat szilárd.

Berlin, június 30. (A Budapesti Napló tudósítójának tévirsta.) Később, állítólag a készpénz álló szelvényeladás miatt Laura- és Bohumi részvények tetemesen hanyatlottak. Középrészvények is kissé alacsonyabban állottak. Danksbaum részvények fedezőkre tetemesen javultak. Vasutak közül Northern Pacific és Kanada Pacific részvények New Yorkra gyengültek. Dortmund-grounaiki nyomottak. Prinz Heinrich vasút és osztrák államvasút javult. Az üzlet némi kedvetlenség mellett csekély forgalmu. A zárlat az egész vonalon szilárd volt, különösen hitelrészvények emelkedtek. Magánkezzelettel kamat 4 1/2%.

Hamburg, június 30. (Zárlati.) 4 2/3% osztrák aranyjárdék 96.—, 1890. sorsjegye 135.—, Déli vasút 26.50, 4% osztrák aranyjárdék 97.—, Osztrák hitelrészvény 216.—, Osztrák-magyar államvasút 142.50, Olasz járdék 94.10, 4% magyar aranyjárdék 96.80, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 30. (Zárlati.) 4 2/3% papírjárdék 98.50, 4% osztrák aranyjárdék 97.30, Magyar koronajárdék 90.75, Osztrák-magyar bank 123.90, Déli vasút 26.90, Elbavölgyi vasút —, Londoni váltóár 204.12, Bécsi bankjegyzet 504.—, Villamos részvény 134.—, 3% os magyar aranyjárdék 96.25, Osztrák hitelrészvény 215.90, Osztrák-magyar államvasút 142.80, Északny. vasút —, Bécsi váltóár 84.16, Párisi váltóár 812.25, Unionbank —, Alpesi bányarészvény 240.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 30. (A Budapesti Napló tudósítójának tévirsta.) Árfolyamok ismeretlen. Később, állítólag a készpénz álló szelvényeladás miatt Laura- és Bohumi részvények tetemesen hanyatlottak. Középrészvények is kissé alacsonyabban állottak. Danksbaum részvények fedezőkre tetemesen javultak. Vasutak közül Northern Pacific és Kanada Pacific részvények New Yorkra gyengültek. Dortmund-grounaiki nyomottak. Prinz Heinrich vasút és osztrák államvasút javult. Az üzlet némi kedvetlenség mellett csekély forgalmu. A zárlat az egész vonalon szilárd volt, különösen hitelrészvények emelkedtek. Magánkezzelettel kamat 4 1/2%.

Páris, június 30. (Zárlati.) Osztrák-magyar államvasút 716.—, 4% osztrák aranyjárdék 96.75, Osztrák Länderbank 400.—, 3% francia járdék 100.35, Ottomaniabank 551.—, 3 1/2% francia járdék 102.55, Alpesi bány. részvény —, Déli vasút —, 4% magyar aranyjárdék 98.25, Párisi bankrészvény 1120, Olasz járdék 94.90, Francia 6% részv. járdék 99.90, Osztrák földhitelintézeti részvény —, Török dohányrészvény 312.—, Az irányzat lankos.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 30. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 90.—92 fillérig, Öreg közép (páronként 300—340 kilogrammig terjedő súlyban) — krajcárig, Fiala nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 95.—97 fillérig, Fiala közép (páronként 251—330 kilogrammig való súlyban) 95.—98 fillérig, Fiala könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 94.—96 fillérig, — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig, Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — krajcárig, — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig, — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 90.—92 fillérig, — Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 93—94 fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 91.—93 fillérig. Sertésárak száma: 1900. jun. hó 28. napján volt készlet 44590 darab, 1900. június hó 29. napján felhajtott 820 darab, 1900. évi június 29. napján elszállított 608 darab, 1900. június hó 30. napjára maradt készletben 44802 darab.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, es. és kir. udv. szállított B. dapest, VII. ker., Kerepesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört) sarak. Zenepalota. Megjelenti MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA, melynek segélyével a tilinkón tökéleteséggel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszeresmind 60 legeszebb magyar s más kedvelt darab. Ára 1 frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Vezérigazgató: Benke Gyula, VI. ker., Andrássy-ut 5.

Első Leánykiházasítási Egylet Budapestben, VI. ker., Teréz-kört 40—42. szám. Alapítva 1863. évben. Kifizetett nérszűtőköze 1892. december hó 31-ig 1,800,000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiházasítási biztosításokra 300 frttól 10,000 frttig.

Ügypirend.

Napló, Vasárnap, július 1. — Római katolikus: G. 4. Jézus szent szíve. — Protestáns: G. 3. Teobald. — Görög-ország: június 18.) A 3. Leona. — Zsidó: Thamus 4. — A nap két 3 óra 51 perccel — Nyuszik 7 óra 45 perccel. — A hold két 3 óra 35 perccel reggel. — Nyuszik 9 óra 45 perccel este.

A miniszternek nem fogadják. Királyi-udvarati a budai polgári lövöldében d. e. 8—12-ig, utána társaság. Este 6 órákor a díjak tünemények kiosztása. A magyar vörös kereszt egylet építési tanfolyamának megnyitása.

A földrosi kerékpár egyesület derby-versenye. Magyar tanítástól a svábhegyi reform. iskolában délelőtt 10 1/2 órákor.

A budapesti népszámláló ifjak ünnepe Kőbányán a „Régi sörház” helyiségekben. A Debreceni kör kirándulása Visegrádra. Hajón indulnak reggel 8 órákor.

Nemzeti múzeum. Állat- és ásványtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Országos Képtár és a külföldi népi iskolai szemléltető képek kiállítása az Akadémiában nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Egylemi futócskért az Üllői-uton, nyitva délelőtt 9—12 óráig. Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat Állandó háziája nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Teknőslévi iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig. Állandó művészi a városi ipari múzeumban nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépődíj nincs. Termékteljesítő gyűjtemények múzeuma (Múzeum-kört 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12 óráig.

Megyei múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig. Földtani múzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj nincs.

Az összes könyvtárak zárva vannak. Magyar Levelezési Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9—5 délután 2 óráig. Tuzaközös-ország és Kereskedelmi szabványtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása a Keleti miniatűr és kereskedelmi történeti gyűjtemény, továbbá a hazai ipari kiállítás (melyben az életrészletesség árusítások is eszközök) a városi ipari múzeumban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kereskedelmi) központi fizetvénytársaság Magyar kereskedelmi részvény, társaság) V. Váci-kört 22. szám alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, június 30.

Az atlanti depresszió északnyugaton tovább süllyesztette a légnyomást, a déli depresszió pedig kiterjeszkedett a Balkán-félszigetre. Spanyolország fölött maximum körvonalai mutatkoznak.

Az európai időjárás meleg és csupán a depressziók közvetlen környékén esős.

Hazánkban a tegnapi eső kiterjedt az ország nagyobb déli felére, de az északi részeket érintetlenül hagyta. Mennyiség egy helyeken 20, sőt 50 mm. fölé emelkedett. Zomborban és Drenkován zivatar is volt.

Küldetés: Meleg idő várható az ország déli részén zivataros esőkkel.

Saját gyártmányú — ía- és vasutort, rézgyárt. ruganyos acél-sodrony-ágybetétek, afrik- és löször-matracok, szalagarnitúrák, kerti butor és gyermekkoszok részletesre minden árfeletelés nélkül — gyári árkban — árcsökkentés mint bármely középkereskedelmi üzlet. Védett magánjelölésnek szolgálnak s a jüli előző beküldés ellenében. PÁPAI és NATHAN legértékesebb, legnagyobb és legizoláltabb speciális tiszos és szalmákban. BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-UT 2. SZ. (Fonciár-palota.) Gyár: VII. ker., Csenny-utca 7. szám.

„Henneberg-selyem“ — Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik — fekete, fehér és színes 46 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — egész ruhák s blousoknak való! — Mindenféle postabér- és vámmentesen, házhoz szállítva. Minták postafordulváltatás nélkül. Henneberg G., selyem-Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénztárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárlott összeg nyugtá-ványozva lesz. Amiképpen ezen bevásárlott áruk együtt a 10 franki összeget meghaladják vagy 10 frt értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságú művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGÚ HÚ FÉNYKÉPET

esetűn a kifejtéséért és a díszes papírkötéért (passe-partout) önköltségünket 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műtézete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és kétkoronás árnosztályunkról, valamint az összes áruokról kívánatra ingyen és bérmentve.

LEGUJABB JAVITOTT

szabadalmazott

tisztiszolga-táska

Jordis Ottó báró

27. gyalog ezredbeli cs. és kir. százados szerkesztése, az alulírt cég gyártotta és szabadalmaztatta a mellékelt rajz szerint, teljesen ki van próbálva.

Ez a szabadalmazott tisztiszolga-táska a nagy hadgyakorlaton súlyos megterhelés ellenére tökéletes sikerrel bevált. A legjobb marhabőrből készült és ára részletezve a következő:

A szabadalmazott tisztiszolga-táska 26.— kor., a hozzá való hátbörönd 11.— kor., a viselő készleték derékszájjal sasoscsattal 5.— kor., tehát teljesen 42.— kor., 5/6% engedmény 2.10 kor., marad tisztán 39.90 kor.

A táskából minta kívánatra bármikor megküldhető megtekintésre, hogy meg lehessen győződni a táskának minőségéről és szerkesztéséről.

Roletschek József

I. stájerországi löszerszám-, bőrügyára és tisztí lovaglószerzőm-gyáros GRÁCBAN.

BALATON-FÜRED,

gyógyfürdő s a Balaton metropolisa

Zala vármegyében. Posta és távirat helyben. Fürdőidény május 20-tól szeptember végéig.

Azon gyenge átlások és mellhetegek, kik B.Füred kedvező

klimáját előbb élvezni akarják, már május 18-tól itt minden kényelmet, meleg fürdők kivételével találhatnak. Tiszta ozondu-snyhe, egyenletes tóparti levegő: égvényes, sós, szénavas, vasas források: juhsavó-, tej-, szőlő-, massage-gyógyinód: szénavas meleg pezsgő és szénavas hideg fürdők, gőzfürdő, zuhanyok ba-laontavi hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek igen ajánlják: verszegényes, görvoly, gümőkör, osz, köszvény, legzöszervek hurutos bántalmat, rekedtség, verőköpös, gyomor és bélhurut, máj s lépverbőség, női bajok és idegbántalmaknál.

ELSŐRANGU FÜRDŐINTÉZET.

Hegyekől védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezés; gyógyterem, sétacsarnok, lombos, park, fenyves liget, tiszta, színelőadási, hetenkénti táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsarnokház. Elegáns lakásokat a Balaton partján épült Ipoly-udvarban, az Erzsébet- és Klotild udvarokban és a Grand Hotelben; csinos nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d'hôte: couvert 1 frt 60 kr. Szobák 40 krtól 5 frtg kaphatók. Június 15-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30 százalékkal, az étkezés a Grand Hotel éttermeiben 20 százalékkal olcsóbbak.

Vasúti állomáson Siófok és Veszprém; Siófoktól Füred gőzhajón 1 óra, Veszprémnél kocsi 1 és fél óra. Vasúti szezonjegyek 33 egyharmad százalékos kedvezményvel, menettúri jegyek — 3 napra — félárban kaphatók. A fürdőintézet rendelő főnöke Dr. HURAY ISTVÁN, kir. tan. Lakásmegrendelések — előleg beküldése mellett — LINGL VALERIAN fürdőigazgatóhoz intézendők Balaton-Füredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely nemcsak mint gyógy, hanem mint étrendi-víz is igen kedvelt, forratarosa EDESEUTY L. ásványvízszállító Budapesten. Ezenkívül kapható SZEMERÉY JÁNOSNÁL Veszprémen és LICHTNECKER ANTALNÁL Székesfehérváron.

Prospektusokkal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Gyümölcs- és szőlőbor készítő gépek.

Gyümölcs-, must- és szőlőbor sajtók,

folytonosan ható kettős „Herkules” emeltyű szerke-zettel és nyomor szabályzóval. A munkaképesség 20%-kal nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő- és gyümölcs-szűzők és bogyo-morzsolók.

Teljesen felszerelt szűretelő készülékek.

Szőlő- és gyümölcs-szűzők, asztali készülékek gyümölcs- és fű-zelék asszálásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szab. önműködő „Syphonia” gyümölcs- és szőlő-vevő permetezők, gyümölcs- és szállítónak jólállás mellett a legjobb kivitelben.

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

cs. kir. kiz. szabad. gazd. gépgyárak, vasöntő és gőzhámor. BECS. II. Taborsztrasse 71. Kitértve 400 arany, ezüst és bronz éremmel. Az országos gazdasági egyesület által Szegeden 1899. évben rendezett kiállítás alkalmával a nagy arany éremmel kitértve. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselők és viszontelárúsítók felvetetnek.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY

a Budapesten (II. ker. Kis-Rókus és Oszlop-utca között fekvő kinos-tári fatelep területén) építendő: 1. állami vegykerületi és rovarani állomás, 2. áll. teleptani, 3. állami vetőmagvizsgáló intézet felépítése körül felmerülő

föld, kőmives, elhelyező, Rabitz, kőfaragó márvány, vas, ács, eszerépfedő, szobrász, bádogos, cement-burkoló, aszfalt, padozati asztalos, lakatos, mázó, üveges, kárptos, szobafestő, kályhas, esslingeni redőnyponyva, vízvezeték, villamos világítási, villamos jelzők, villámhárítók, felirati tábla, Breynau rendszerű fűdém-munkák elkészítése ille-tőleg szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdettetik.

Az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb

július hó 10-én déli 12 óráig

a m. kir. földmívelésügyi miniszterium segédhivatali igazgatójánál (Budapest V. kerület Nádor-utca, földmívelésügyi miniszterium I. emelet 49. ajtó) nyújtandók be.

A beadott ajánlatok a m. kir. földmívelésügyi miniszterium kebe-lében július hó 10-én déli 12 órakor az első emeleti tanácssteremben nyilvánosan felbontatnak.

A munkákra vonatkozó általános feltételek és tervek Czigler Győző műegyetemi tanár és műépítésznél (Budapest, IV. kerület, Muzeum-körút 37. III. emelet) 8—12 óra között megtekinthetők, ugyanott fognak az ajánlati minták, a munkakivonatok a jelentkező vállalkozók-nak kiszolgáltattatni.

Budapesten, 1900. évi június hó 26-án.

M. kir. kísérleti állomások építési bizottsága.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

— Alapított 1825-ben. —

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fűrdő-utca 4.

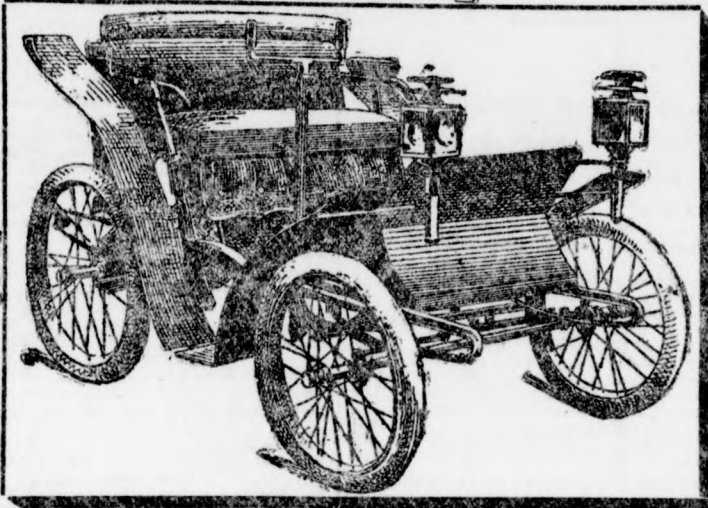
	Korona
Évi bevétel	29,750,000
Kiutalt nyereséményrészek	150,000,000
Vagya	230,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	175,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Késztelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények érvényben tartása díjfelzetek simulásztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Felkötlen fizetés öngyilkosság esetében egy év fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

"ESZKÜLAP"

AUTOMOBIL KOCSIK

a párisi Automobile-Union

gyártmánya.

A legszemélyibb automobil kocsik, a legtekélyesebb és legegyszerűbb gépezettel. Súlya 240 kiló. A kocsin két, szükség esetén még egy harmadik, gyermekülés is van. Acél csövekből, ruganyokból van fölépítve s kerekei kitűnő pneumatikon járnak. Óránkénti sebessége harminc-harmincöt kilométer és magaslatokra is fölvezethető.

A kocsik minden gépészeti ismeret nélkül is kezelhetők s egy órai gyakorlat után a gépkézeltés föltétlenül elsajátítható.

A párisi, londoni, berlini, lipcsei, lyoni, bayonnei kiállításokon nagy felhívást keltett s a legutóbb hamburgi kiállításon az első díjat nyerte.

Aranyérem! Diszoklevél! Érdemkereszt!

A Páris-Rouen közti 240 kilométeres versenyen ez az automobil kocsik érkezett be elsőnek. Menetideje: 7-20 perc. A Bordeaux-Périgeux-Bordeauxi 260 kilométeres uton második, Menetideje: 5-10 perc.

Bővebb felvilágosítást ár-fizetési, esetleg részletfizetésekre felől

a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában

VIII., József-körút 18. HARTMANN JÓZSEF urnál.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaiorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. strodorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyvesztőfolyásokat, leg súlyosabb húgyhólyagbajokat, bujakkóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbjait

Eigyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magümléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállt ideg és emek utókövetkezményeképp létező hátfőgömböket gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7-8 óráig Nőeknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltak; esetleg gyógyszerkezelés is gondoskodva lesz.

Zalognázi

ódműveket veszek. Eladó 13 lites ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, halálakat, stálicákat, grammja 3 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 fti 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 fti-ől kezdve, és vas-laszték mindennemű ezüst műötös tárgyakban, arany fűzőknek kö-löggövel, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 fti 40 krtól, tula remon-tor órák 6 fti. Grünberger Armin Béla örökösél Bud-apest, IV., Városház-tér 9., l. em. 23. Hársházár. Képes árjegyzékkel bér-mentvo és ingyen.

Részletfizetésre is.

Koronások tragédiája.

Regény 1 köt. Csorba Akostól. Előbb 2 korona, most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Nevelőnőket

francia, angol és német-honlakot, okl. magyar tanítóknak, minden nemzetiségű bonneoktatás és gyermekkertésznőket, társalgónőket a nyárra és 10kiszmeretesen ajánl és elhelyez

Szeghediné S. Lujza BUDAPEST, VI., Desseffy-utca 22.

Magyar kir. Államvasutak. Üzletvezetőség Debreczen. Pályázati hirdetés.

A m. kir. Államvasutak Debreczen állomásán 1901. évi március 1-én a vasúti vendéglő bérlete lejár, ugyanazon időponttól számítandó három évi idő-tartamra ezen vendéglő bérletére ezenem zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1. koronás bélyeggel és — ajánlat a m. kir. Államvasutak Debreczen állomásán levő vendéglő üzlet bérletére — felirattal ellátott, nemkülömben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1900. évi augusztus hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. Államvasutak debreczeni üzletvezetőségre titkári hivatalához posta útján, térít vérvényeij nyújtandók be; és ugyanazon időpontig hánatpénz fejében pedig 600 korona készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetés számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Tisza palota II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt) d. e. 8-12 és délután 2-4 óráig megtekinthetők, miért is az ajánlat-levőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedel-mükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. Államvasutak igazgatósága fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára — szabadon választhasson.

Megjegyeztetik, hogy a jelenleg ideiglenes épületben elhelyezett vendéglő helyiségek és a vendéglő lakása 1902. évi augusztus 1-től az új felvételi épü-letben lesznek elhelyezve.

Debreczen, 1900. évi június hó 12-én.

Utányomás nem díjazatik.

Az üzletvezetőség.

Tavaszi és nyári évad 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter hosszú szelvény, ele- gendő teljes férföltö-zetre (kabát, mellény és nadrág) ára csak 2,75, 3,70, 4,80 fti jó 6. — és 6,90 fti jobb 7,75 fti finom 8,65 fti legfinomabb 10. — fti legeslegfinomabb

Egy szelvényt szalonöltönyhöz 10. — ftiért, valamint fel-öltő-szövetet, turista-lodent, legfinomabb kamarnokot szá-llító gyári áron a legjobb hirtűvűnek és szőlőnek elismert posztó gyáraktól.

Stiegel-Imhof Brünnein.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszor-gálással közkeskedünk.

A magánvevőknek, aki a szövetek közevetlenül a fuati ógnál a gyár székelyben megrendel, előnyös leintézkényez.

Magyar királyi Államvasutak.

Vonatösszeköttetések

Budapest és a nevezetesebb hazai fürdők és gyógyhelyek között.

MAGYARÁZATOK:

Az indulási és érkezési idő a Német-római időre vonatkoznak.
Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 560 percig a percekkel jelző számjegyeknek aláhúása által van kifejtve.

A gyorsvonatok vastagon nyomtatott órászámokkal vannak jelölve.
Az expresszvonat vastagon nyomtatott óra és percz-számmal van jelölve.

© Csak május és szeptember hónapokban közlekedik.
× Csak június 1-étől szeptember 15-éig bezárólag közlekedik.

+ Csak június 1-étől augusztus 31-éig bezárólag közlekedik.
• Csak június 15-étől szeptember 15-éig bezárólag közlekedik.

Alap. (vasuti állomás Sárobgárd), Budapest-Kelenföldön át:
Budapest k. p. u. ind. 710 890 300 880 885
Sárobgárd ... érk. 850 1100 450 1150 1200

Barianglilet. (vasuti állomás Szepes-Béla).
a) Kassa-Poprád-Feikán át:
Budapest k. p. u. ind. 710 890 1040
Szepes-Béla ... érk. 804 1128 850

b) Zsolna-Poprád-Feikán át:
Budapest ny. p. u. ind. 908
Szepes-Béla ... érk. 504

Bártfa. (vasuti állomás Bártfa, Kassa Eperjesen át).
Budapest k. p. u. ind. 750 890 1040
Bártfa ... érk. 789 1027 1027

Báza. (vasuti állomás Medgyes).
a) Kolozsváron át:
Budapest k. p. u. ind. 880 548 918
Medgyes ... érk. 820 400 1000

b) Aradon át:
Budapest k. p. u. ind. 810 1090
Medgyes ... érk. 280 408

Bikszád. (vasuti állomás Téső, vagy Szinyér-Váralja).
a) Miskolc-Bátju-Királyházán át:
Budapest k. p. u. ind. 890 888
Téső ... érk. 988 481

b) Püspök-Ladányon át:
Budapest k. p. u. ind. 680 918 708 918
Téső ... érk. 420 988 808 888

c) Püspök-Ladány-Szalmár-Németin át:
Budapest k. p. u. ind. 918 708 918
Szinyér-Váralja ... érk. 914 812 812

Berszék. (vasuti állomás Szász-Régen).
a) Kolozsvár-Szekely-Kocsárdon át:
Budapest k. p. u. ind. 918
Szász-Régen ... érk. 1278

b) Arad-Szekely-Kocsárdon át:
Budapest k. p. u. ind. 910 218 1090
Szász-Régen ... érk. 619 619 714

Buziás. (vasuti állomás Buziás-fürdő), Temesvár-Józsefvároson át:
Budapest ny. p. u. ind. 818 880 280 70 10 9
Buziás ... érk. 414 1019 1019 1080 1080

Csiz. (vasuti állomás Buziás-fürdő).
a) Miskolcon át:
Budapest k. p. u. ind. 710 850 285
Csiz ... érk. 1248 449 854

b) Füleken át:
Budapest k. p. u. ind. 730 988 348 1110
Csiz ... érk. 1194 414 854 744

Csorbató. (vasuti állomás Csorbató).
(A csorba-csorbatói fogaskerektől vasut csak június 15-étől szeptember 15-éig bezárólag van nyitva).
a) Kassa-Csorbán át:
Budapest k. p. u. ind. 710 890 1040
Csorbátó ... érk. 500 1058 888

b) Ruttkán-Csorbán át:
Budapest k. p. u. ind. 730 530 1110
Csorbátó ... érk. 530 100 530

c) Zsolna-Csorbán át:
Budapest ny. p. u. ind. 790 988
Csorbátó ... érk. 530 100

Czémén. (vasuti állomás Eperjes).
Kassán át:
Budapest k. p. u. ind. 710 760 285 800 1040
Eperjes ... érk. 210 508 1028 808 808

Előpaták. (vasuti állomás Eperjes).
a) Kolozsváron át:
Budapest k. p. u. ind. 830 548 918
Földvár ... érk. 711 928 854

b) Aradon át:
Budapest k. p. u. ind. 810 218 1090
Földvár ... érk. 711 424 888

Feketehegy és Igó-Füred. (vasuti állomás Igó).
Kassán át:
Budapest k. p. u. ind. 710 680 238 800 1040
Igó ... érk. 317 644 1290 881 630

Gánóc. (vasuti állomás Gánóc).
Kassán át:
Budapest k. p. u. ind. 760 238 800
Gánóc ... érk. 782 1262 918

Gyeryándiget - Kabola-Pojána. (vasuti állomás Maramaros-Sziget, vagy Nagy-Booskó).
a) Miskolc-Bátju-Királyházán át:
Budapest k. p. u. ind. 860 858
Maramaros-Sziget ... érk. 1090 458
Nagy-Booskó ... érk. 1208 582

b) Püspök-Ladányon át:
Budapest k. p. u. ind. 690 918 708 918
Maramaros-Sziget ... érk. 436 1080 960 960
Nagy-Booskó ... érk. 532 1208 1102 1102

Harkány. (vasuti állomás Siklós-Vokány).
Uj-Dombváron át:
Budapest k. p. u. ind. 718 890 300 885
Siklós-Vokány ... érk. 1220 510 921 630

Herkulesfürdő. (vasuti állomás Herkules-fürdő).
Temesvár-Józsefvároson át:
Budapest ny. p. u. ind. 318 230 700 1010
Herkulesfürdő ... érk. 798 1228 708 108

Kovácsna. (vasuti állomás Kovácsna).
a) Kolozsvár-Brassón át:
Budapest k. p. u. ind. 830 918
Kovácsna ... érk. 1288 618

b) Arad-Brassón át:
Budapest k. p. u. ind. 218
Kovácsna ... érk. 808

Koritnyica. (vasuti állomás Rózsahegy).
a) Ruttkán át:
Budapest k. p. u. ind. 730 730 938 348 520 1110
Rózsahegy ... érk. 387 487 1221 1221 1020 487

b) Zsolnán át:
Budapest ny. p. u. ind. 730 730 938 908
Rózsahegy ... érk. 324 487 1212 1037

Lipik. (vasuti állomás Lipik).
Uj-Dombvár-Dugo seio-Banovnarugán át:
Budapest k. p. u. ind. 718 830
Lipik ... érk. 614 207

Lubó. (vasuti állomás Lubóin-Lubó-fürdő).
Kassa-Aboson át:
Budapest k. p. u. ind. 710 750 890 1040
Lubóin-Lubó-fürdő ... érk. 430 687 1050 1030

Lucsivna. (vasuti állomás Lucsivna-fürdő).
a) Kassán át:
Budapest k. p. u. ind. 710 750 890 1040
Lucsivna-fürdő ... érk. 489 829 630 720

b) Ruttkán át:
Budapest k. p. u. ind. 730 730 938 1110
Lucsivna-fürdő ... érk. 408 648 1247 488 618

c) Zsolnán át:
Budapest ny. p. u. ind. 730 730 938 908
Lucsivna-fürdő ... érk. 488 618 1238

Lucsik. (vasuti állomás Liptó-Teplia).
a) Ruttkán át:
Budapest k. p. u. ind. 730 730 938 1110
Liptó-Teplia ... érk. 337 492 1038 387 482

b) Zsolnán át:
Budapest ny. p. u. ind. 730 730 938 908
Liptó-Teplia ... érk. 388 482 1221 1038

Málnás. (vasuti állomás Málnás-fürdő).
a) Kolozsvár-Brassó-Sepsi-Szt.-Györgyön át:
Budapest k. p. u. ind. 830 918
Málnás-fürdő ... érk. 1248 638

b) Arad-Brassó-Sepsi-Szt.-Györgyön át:
Budapest k. p. u. ind. 810 218
Málnás-fürdő ... érk. 808 898

Marilavölgy. (vasuti állomás Oravicza).
Temesvár-Józsefváros-Jassonvón át:
Budapest ny. p. u. ind. 818 830 230 710 700 1010
Oravicza ... érk. 728 1228 1228 1120 1064 1120 1064

Parád. (vasuti állomás Parád).
a) Kál-Kápolnán át:
Budapest k. p. u. ind. 780 285
Parád ... érk. 1248 88

b) Kis-Terenén át:
Budapest k. p. u. ind. 938 101
Parád ... érk. 288 88

Pávefőfürdő. (vasuti állomás Maramaros-Sziget).
(a Miskolc-Bátju-Királyházán át):
Budapest k. p. u. ind. 850 860
Maramaros-Sziget ... érk. 1080 478

b) Püspök-Ladányon át:
Budapest k. p. u. ind. 690 918 708 918
Maramaros-Sziget ... érk. 436 1080 960 960

Pöstyén. (vasuti állomás Pöstyén).
Galántán át:
Budapest ny. p. u. ind. 100 730 938 966
Pöstyén ... érk. 438 121 412 438

Rajecz. (vasuti állomás Rajecz-fürdő).
a) Ruttkán-Zsolnán át:
Budapest k. p. u. ind. 730 938 530 1110
Rajecz-fürdő ... érk. 406 1012 958 438

b) Galánta-Zsolnán át:
Budapest ny. p. u. ind. 730 938 908
Rajecz-fürdő ... érk. 406 1012 958

Ránk-Herliány. (vasuti állomás Kassa).
Miskolcon át:
Budapest k. p. u. ind. 710 750 238 800 1040
Kassa ... érk. 102 380 858 558 458

Rozsnyó. (vasuti állomás Rozsnyó).
a) Miskolc-Bánréven át:
Budapest k. p. u. ind. 710 860 238 856 1040
Rozsnyó ... érk. 301 731 1181 744 744

b) Fülel-Bánréven át:
Budapest k. p. u. ind. 730 988 348
Rozsnyó ... érk. 301 731 1180

Stéaz. (vasuti állomás Metzencéf, vagy Szomolnokhuta).
a) Kassa-Szepsin át:
Budapest k. p. u. ind. 710 238 890 1040
Metzencéf ... érk. 428 1130 1010 1040

b) Kassa-Margitfalun át:
Budapest k. p. u. ind. 750 890 1040
Szomolnokhuta ... érk. 850 1138 828

Stubnya-fürdő. (vasuti állomás Stubnya-fürdő).
Hatvan-Zólyomon át:
Budapest k. p. u. ind. 730 938 348 530 1110
Stubnya-fürdő ... érk. 132 714 1010 587 1111

Szklénó. (vasuti állomás Geletnek-Szklénó).
a) Garam-Berzencén át:
Budapest k. p. u. ind. 730 938 530
Geletnek-Szklénó ... érk. 124 668 518

k) Párkány-Nánán át:
Budapest ny. p. u. ind. 618 730 218
Geletnek-Szklénó ... érk. 224 294 1018

Szliács. (vasuti állomás Szliács).
Zólyomon át:
Budapest k. p. u. ind. 730 938 348 530 1111
Szliács ... érk. 1222 527 887 449 900

Szobrács. (vasuti állomás Nagy-Mihály vagy Ungvár).
a) Miskolc-S.-A.-Ujhegyen át:
Budapest k. p. u. ind. 710 238 868
Nagy-Mihály ... érk. 328 1011 928

b) Miskolc-Csapon át:
Budapest k. p. u. ind. 710 850 238 858 1040
Ungvár ... érk. 347 729 1052 1188 1138

Szolyva-Hársfalva. (vasuti állomás Szolyva-Hársfalva).
Miskolc-Munkacsón át:
Budapest k. p. u. ind. 238 858
Szolyva-Hársfalva ... érk. 1212 110

Tarcsa-fürdő. (vasuti állomás Felső-Eör).
Győr-Szombathelyen át:
Budapest k. p. u. ind. 650 850 140 958
Felső-Eör ... érk. 548 540 928 840

Tátra-fürdők és pedig: Tátra-Füred, Alsó-Tátra-Füred és Uj-Tátra-Füred. (vasuti állomás Poprád-Feika).
a) Kassán át:
Budapest k. p. u. ind. 710 750 238 800 1040
Poprád-Feika ... érk. 384 800 100 630

b) Ruttkán át:
Budapest k. p. u. ind. 730 730 938 1110
Poprád-Feika ... érk. 518 792 1248 518 701

c) Zsolnán át:
Budapest ny. p. u. ind. 730 730 938 908
Poprád-Feika ... érk. 518 792 1248

Tátra-Lomnicz. (vasuti állomás Tátra-Lomnicz).
(A poprád-feikai-tátra-lomniczi vonal csak június 15-étől szeptember 17-éig bezárólag van nyitva).
a) Kassa-Poprád-Feikán át:
Budapest k. p. u. ind. 710 760 800 1040
Tátra-Lomnicz ... érk. 608 844 1038 740

b) Ruttkán-Poprád-Feikán át:
Budapest k. p. u. ind. 730 530 1110
Tátra-Lomnicz ... érk. 608 138 608

c) Zsolna-Poprád-Feikán át:
Budapest ny. p. u. ind. 730 730 938
Tátra-Lomnicz ... érk. 608 844 138

Tepliz. (vasuti állomás Tepla-Trencsén-Tepliz).
Galántán át:
Budapest ny. p. u. ind. 100 730 938 908
Tepla-Trencsén-Tepliz ... érk. 527 1238 608 608

Thurzó-Füred. (vasuti állomás Gölniczbánya).
Kassa-Margitfalun át:
Budapest k. p. u. ind. 750 890 1040
Gölniczbánya ... érk. 618 918 658

Tusnád. (vasuti állomás Tusnád-fürdő).
a) Kolozsvár-Brassó-Sepsi-Szt.-Györgyön át:
Budapest k. p. u. ind. 830 918
Tusnád-fürdő ... érk. 104 388

b) Arad-Brassó-Sepsi-Szt.-Györgyön át:
Budapest k. p. u. ind. 218
Tusnád-fürdő ... érk. 888

APRÓ HIRDETESEK.

KINÁLAT.

Haszonbérbe
add 1900. okt. 1-én Bihar-
megyében vasúti állomás
tövében 450 hold fekete
föld 30 holdnyi dohány-
termelési engedéllyel, bő-
vebb felvilágosítást ad
Dr. Fráter Béla ügyvéd
Budapest, IV. Granátos-
utca 8. 2998

Köszorn-utca
23. számú háromemeletes
új házban utcai két, há-
rom, négy szobás lakások
fürdővel és egy boltnevel-
ségi raktárral anguszti-
sú elsejre különösen ki-
adók. 6490

Legmagasabb
előlegek értékpapírokra
és sorsjegyekre. Másol
cizálógostott sorsjegyek
kivételnek és azokra ma-
gasabb kölcsön adnak,
vagy a napi árfolyam
szerinti megvételnek és
ugyanazon sorsjegyek cse-
kely havi részletfizetés
ellen visszavételük. Fleis-
sig Sándor bank és váltó-
üzlete Budapest, VII. ker.
Erzsébet-körút 2. szám.
(Kerepesi-út sarkán.)

Országos
minta rajztanodába
aki elő akar készülni, va-
lamint a kereskedelmi és
ipariskolába forduljon a
Kajz-és szepiromterem
hoz Károly-körút 26. III. em.
8. ajtó. Olcsó tandíj.
Külföldi módosítást idősze-
beknek is.

Biztos jöv.
Egy 500 koronát évi fény-
képnagyító készülék azon-
nan eladó. A vevő teljes
oktatásban is részesül.
Cím a kiadóban. 5945

Szőnyegdívany,
kredenc, ebédő asztal,
valódi bőrszék, szalon
garnitúra, minden árban
eladó. Új-utca 25. A
kártyás mesternél. 6489

Harisnyák
olcsón és szépen megköt-
tetnek, megfoltotnak.
Gépkötést Vas-utca 97.
2999

I rugganya
bélgyógyzó
doboz, párna és füstökkel
80 kr.

Kézi-nyomdák:
1. szám 80 betűvel 80 kr.
2. szám 130 betűvel 1.40 kr.
3. szám 190 betűvel 2.20 kr.
Minden kézi-nyomda egy
betűvel és egy órák ké-
tő füstökpárnával van
ellátva.

Kapható: Bismutok
lépez rugganya-bélgyógy-
zó és veséltérzt Budap-
est, Kerepesi-út 27. Ugy-
nézők kerestnek!

Előszoba-
szekrényt
butori, bolt, irodaberende-
zéseket olcsón és jól ké-
szít Ligeti asztalos VIII.
Német-ú. 11. 5000.

Jó, izletes ebéd-
köszöt keres fiatal ízr.
hivatálnok, új magános
urnőnéi vagy jobb esá-
ládnál, hol ebéd után ro-
vid ideig pihenhetne is.
Ajánlat „Házikoszt” cí-
men a kiadóhivatalka ké-
retik. 2982

Körszati tőzsze
a tulajdonos betegsége
miatt átadandó. Szükséges
tőke 30000 ft. Ugynekké
kiszárva. Cím a kiadóban.
2971

Pénzkölcsönöket
közvetítők bárkinék, utó-
díjazással, tetszés szerinti
törlesztéssel, betétkölcsönök
pesti házakra, vidéki föld-
birtokokra alacsony
kamattal, gyors
elintézés díszletűvel. So-
mogyi Imre Új-utca 22.
(Válászbélyeg). 3001

Fénykép-
nagyításoká hihetetlen
olcsó árért 50—60 centér
nagyágban a legkisebb
fénykép után vállalkok el.
Hűségért jótállok. Cím a
kiadóban. 2944

A kereskedelmi
szaktárgyak
tanításával kapcsolatos
mindenféle rendszert
gép és gyorsírási
tanfolyamon (Andrássy-ut
51. II. em.) a tanulók fel-
vételi mindennap eszkö-
vételekkel, d. e. 11—2-ig és
este 6—9-ig. Telefon 815.

Rözszeletp.
Valóságos földi paradí-
csom, fővárosokhoz közel,
rendkívül regényes és
egészseges vidék, gyönyör-
ű kiutással a Dunára és
Budapest vidékére, más-
felől a Kamara-erdő által
határolva, kitűnő ivóvíz-
zel, villamos közlekedés-
sel, vasúti és hajózási for-
galommal még 80 esztendő
házak és vilak építésre
rendkívül alkalmas, kitű-
nő talaj 300—800 □-
ölenként parcellázott telek
Kis-Tétényben, párját rit-
kító, kedvező feltételek
mellett eladó. A telek
több, mint 400 már fel-
épített villa között fekszik,
a telep vezetett víz-
vezetékkel, a budapestiek
által annyira kedvelt kirán-
duló hely, a budafoki
sörház közelében. A fizet-
és az első 40 frtos rész-
let után havi 6 forintnyi
vagy heti egy forintos rész-
letben törlesztendő. Egy-
egy □-l ára 2 frt 50 kr.
Bárki, még a legszegényebb
viszonyok közt lévők is,
saját otthonra lesznek szert,
tekintve a rendkívül ke-
zélyes fizetési módokat!
Bővebb értesítés, prospek-
tus a helyszínén való
kalkuláció iránti megke-
rdesésk Rauscher György
Istváresz úrhoz, IV. Duná-
utca 6. sz. (Klotild főber-
cogó-palota) intézendők.

Érzsébet-körút 23.
Árjegyzék vidékre ingyen
és bérmentve

Veszünk
zalógcedulákat
a legmagasabb árért. El-
adunk arany-, ezüst-ékszer-
árut a legolcsóbb áron. Régi
arany és ezüstöt becsere-
lek újra fagyással csak cse-
kely ráfizetés mellett. A
fővárosban évi lakással bíró
részletfizetésre is kap-
nak. Javítások is pontosan
eszközöltenek

Butor
kőszpénzért vagy
részlet-
fizetésre
legolcsóbban
FUCHS
BÓDOG-nál
BUDAPEST,
József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Találmányokra
szabadalmakat kil-
eszközöl úgy bel-
mint külföldön
Kalmár J.
munkák, hitel szabadalmi ügyvivő,
esztől:
Pompéry (Benedek L. és ten)
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-út 44. szám alatt
Szomben a Népszínházzal.

Századvégi
asszonyok.
Regény 1 kötet. Inokai Pál-
től. Előbb 2 kor. most 60
fillér. Megrendelhető a ki-
adóhivatalkán.

Hölgyeim!
Nem csodálom, ha a t.
hölgyek a sok hirdettelt
accrém és piperekkék-
ből nehezen választanak.
Ligyenek tovább is biza-
lommal és kísértések csak
egyszer meg én általam
készített cikkeket, az
eredmény biztos. Mille fleur
crème konyóval 50 kr.,
szappan 40 kr., poudre
bármily színbe 60 kr.,
kapható Török gyógyszer-
kittőnél közpásztva vörös
felrepedt kezek ellen
próbatégy 35 kr. Szőrtörő
biztos eredmény, próba-
tégy 60 kr. Homlok-kötőim
szenzációt keltenek, a re-
dőkét végképp kismityi.
darabja 1 frt 50 kr. Haj-
vizem páratlan! 1/2 óra
alatt bármily ősz hajnak
eredeti színet visszaadja,
sohase lehet lemosni, 2
üveg 3 frt (3 hónap ele-
gendő). Korpa és hajhul-
lás ellen 1 üveg 60 kr.
Számos elismerő levelek-
kel bizonyíthatom. Után-
vételt bárhol küldöm.
Mandí Ida, Budapest,
Botlián-utca 12. sz.

Közép-osztály.
Ferenc József-kabát 4 frt
Jaquet — — — — 3 frt
Frack — — — — 5 frt
Nadrág — — — — 2.50.
Rothberger Jakab,
Krisztóf-tér 2. I-es emelet

BUTOR
jó, szolid kivitelben,
előnyös
részletfizetésre.

Náthán Ignác
kártyos- és asztalos-
butor egyedüli főraktára
VII. ker.
Erzsébet-körút 23.

Veszünk
zalógcedulákat
a legmagasabb árért. El-
adunk arany-, ezüst-ékszer-
árut a legolcsóbb áron. Régi
arany és ezüstöt becsere-
lek újra fagyással csak cse-
kely ráfizetés mellett. A
fővárosban évi lakással bíró
részletfizetésre is kap-
nak. Javítások is pontosan
eszközöltenek

Fuchs és Társa
Budapest, Károly-körút 26.
Károlykaszárnya.

Butor
kőszpénzért vagy
részlet-
fizetésre
legolcsóbban
FUCHS
BÓDOG-nál
BUDAPEST,
József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Találmányokra
szabadalmakat kil-
eszközöl úgy bel-
mint külföldön
Kalmár J.
munkák, hitel szabadalmi ügyvivő,
esztől:
Pompéry (Benedek L. és ten)
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-út 44. szám alatt
Szomben a Népszínházzal.

Századvégi
asszonyok.
Regény 1 kötet. Inokai Pál-
től. Előbb 2 kor. most 60
fillér. Megrendelhető a ki-
adóhivatalkán.

Hölgyeim!
Nem csodálom, ha a t.
hölgyek a sok hirdettelt
accrém és piperekkék-
ből nehezen választanak.
Ligyenek tovább is biza-
lommal és kísértések csak
egyszer meg én általam
készített cikkeket, az
eredmény biztos. Mille fleur
crème konyóval 50 kr.,
szappan 40 kr., poudre
bármily színbe 60 kr.,
kapható Török gyógyszer-
kittőnél közpásztva vörös
felrepedt kezek ellen
próbatégy 35 kr. Szőrtörő
biztos eredmény, próba-
tégy 60 kr. Homlok-kötőim
szenzációt keltenek, a re-
dőkét végképp kismityi.
darabja 1 frt 50 kr. Haj-
vizem páratlan! 1/2 óra
alatt bármily ősz hajnak
eredeti színet visszaadja,
sohase lehet lemosni, 2
üveg 3 frt (3 hónap ele-
gendő). Korpa és hajhul-
lás ellen 1 üveg 60 kr.
Számos elismerő levelek-
kel bizonyíthatom. Után-
vételt bárhol küldöm.
Mandí Ida, Budapest,
Botlián-utca 12. sz.

Butor.
Háló, ebédő- és utazószobák,
szalonok, gyors kártyozott
butoroknál, teljesen vagy dar-
bonként olcsó árak mellett
részletfizetésre is szaktik

Osztrák-magyar bank.

Az Osztrák-magyar bank minden részvénye után az 1900-iki
első félévre (42. osztalék-szelvény) az alapszabályok értelmé-
ben járó

Haszonnyolc koronát

tevő osztalék f. év július 2-ától fogva az Osztrák-magyar bank
bécsi és budapesti főintézeténél, valamint minden fiókjá-
nál kifizetetik.

Budapest, 1900. évi június hó 28-án.

OSZTRAK-MAGYAR BANK.

Billinski
kormányzó.

Gold **Prager**
főtanácsos. vezérigazgató.

(Utányomat sem díjaztatik).

A világ legjobb fenyőmáza!

A ki azt
akarja,
hogy láb-
bélje
melyen fe-
kete fé-
nyes és
tartós ma-
radjon, vá-
sároljon
csak
Ferenclé-
pő-
fénymázat
vagy a
bőrkét csak
Ferenclé
természetes
bőrkremet.
A fénymáz
vadászgyo-
gyszer.

Mindenütt kapható.
Cs. és kir. szabad. gyár
Alapít. éve 1833.
Gyártó raktár:
Bécs, I. Schulterstrasse 21.

NEW-YORK

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
Alakult 1845-ben.

Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1899. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	1 milliárd 166 millió korona
Évi bevétel	258
1899-ben a biztosítottaknak kifizetett	109
1899-ben kifizett új fizetések összege	998
Tiszta fölösleg 1899. végén	204

Az 1899-ben a biztosítottaknak kifizetett nyeresémosztalékok összege
14 millió koronára ruggott.

A New-York a művelt világ összes országában bír fiókokkal.
A New-York kűtvénye megtámadhatatlan a kiállítás napjától fogva.

Referenciák Magyarországon:

Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körút 9—II., New-York palota.

Fontos sérvbajosoknak.

SENZACIÓSTALÁLMÁNY

Egy magyar találmány sem lett oly
általánosan ismert, mint a
Pollitzer Alak-főállás és, és kir. szab.
Eummió-erősítő. Ezen sérvtől elő-
nyös a lábú sérvtől (sejt) a követ-
kezők: 1. nem gyakorol köllemet
lábtelek. 2. Ugy éjjel, mint nappal
bőrhatás. 3. A polittól oly módon idu-
mulnak a sérves, hogy a sérvet
teljesen eltűnik és így a sérv kizárólag
lábtelek. 4. A biztonságos és főtá-
sával pedig a sérvtől lecsúszása meg-
van gátolva. Összevétel nem egy
bél- és külföldi orvos tekintélyes
el. Ezenáltal megát bizonysítja továbbá
ezen számos kőszöt és hányástá-
szat, mely a világ minden tájáról
(Német, orosz, francia, olasz, török-
ország, Amerika, india stb.) kőszöt
beszerték, a melyek a t. vörösláncok
mindenkor rendelkezésre állanak.
Célértsége mellett az árak mérés-
keltek.

Egyedüli ár 7 és 10 frt. Kétoldals
10 és 16 frt.

Gyermekeknek a felével olcsóbb.
Bendelésre a test bősége keré-
ket tartalmaznak, továbbá, hogy a sérv
jobb, bal, vagy mindkétoldals.

Nagy raktár továbbá valódi angol és
francia szőrlőgő sérv kötésekben, naszók,
kötőkötő, irritateur, mindennemű
mélékusok, zőrszerhasználya, hát-
egyenestáró, leghárna, ágybetét, havi-
bájtételek és minden a szakmába vágó
cikkeknek.

Egyedüli képviselőség valódi angol és
francia

Titkos betegségek szakorvosa

gyógyít, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyó-
gyulást óhajto szenvedőknek, 20 éves kőszöt és magán-
gyakorlati tapasztalatai által fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.
egyetem. orvostudor

gyógyít férfszűk és nőknél foglalkozást szexu-
álkult mindennemű bármily régi kőszöt

Nemi betegségeket
egymint hűgyesfolyást, hólyag- és vizelet-
bajokat, húgúros sebeket, syphilis,
önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmagasabb
bőrbetegségeket és szépséghibákat,
továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat
(Impotentia)
megleő biztos eredményre gyorsan a legújabb
módon.

Bendélő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-út 14. sz. I.e.
Bendelés: délelőtt 10—1-ig, délután 3—8-ig.
Külön váróterem. Külön be- és kijárás.
Levelekre rögtön válasz.

Magyar tanulók utazása

párisi világkiállításra.

Közoktatási m. kir. minisztérium által aján-
lott s a párisi világkiállítás magyar kormány-
biztosának főfelügyelősége alá rendelt tanúmányi
utazás.

Indul Budapestról 1900. július 19. Münchenben
(1 napi pihenés), Párisba (7 napi tartózkodás),
visszatérés Svájcban át (Zürichben 1 nap). Jegyek
lakást és teljes ellátást biztosítanak. Árak:
III. oszt. 115 frt 50 kr., II. oszt. 145 frt 50 kr.

Jelentkezések a tanintézetek igazgatóságá-
nál és Budapestben m. á. v. menetjegy író-
dájában (Hungaria szálloda.)

Indul Budapestról 1900. július 19. Münchenben
(1 napi pihenés), Párisba (7 napi tartózkodás),
visszatérés Svájcban át (Zürichben 1 nap). Jegyek
lakást és teljes ellátást biztosítanak. Árak:
III. oszt. 115 frt 50 kr., II. oszt. 145 frt 50 kr.

Jelentkezések a tanintézetek igazgatóságá-
nál és Budapestben m. á. v. menetjegy író-
dájában (Hungaria szálloda.)

Propper N. János,
v. kerület. akad. igazgató.

HEYDEN TAPANYAGA
(NÁHRSTOFF HEYDEN)

egy feltárt fényre,
mely az emésztési szervektől függet-
lenül kiválóan táplál

Előnyös erősítő és tápláló
gyógyeszközök, gyermekek, szoptató nők, várandósok, la-
szók és sokány egyének részére, valamint testi és szellemi
kimerültségnek.

Étvágygerjesztő.

Kapható gyógyszerárak és gyógyszer-üzletekben.
Heyden vegyészeti gyára Radebeul—Draze.

Vértisztító kúra.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy **Dr. Palócz** v. kórházi orvos, k. egys. ségtani tanár intézetében Budapest, VII., Kerepest-át 10.

a természetes gyógymóddal

(Schroth-, Kneipp- és Rikli szerint)

még (által Árdalikus) betegségeiben szenvedők is **biztos** gyógyulást **30** évek el. **KALÉN** fert- és női osztályok. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kimerülő válasz. Ugyanott kapható és megrendelhető „Népszerű orvosi tanácsadó“ II. kiadás. Írta: **Dr. Palócz**, Ars 1. korcs.

Idegerősítő kúra.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAP PAP PAP

1 ósoszajháld vaságy	ft	1 szőf szőnyeg egybeélt	ft
8 db kivethető matraccal	10.-	1 tengerifü matrác	5.-
1 db rouge paplan	1.80	1 Afrigü matrác	5.80
1 db rouge paplan brúna	2.80	1 lösztr matrác	18.-
1 db szűn oachmir paplan	2.80	1 rugalmas ágybetét	12.-
1 db alász oachmir paplan	4.90	1 nagy szoba szőnyeg	2.50
1 db alász selyem paplan	8.-	1 Púó szőnyeg 33 król feljebb	1.80
1 db fedősz alász selyem paplan	12.-	1 ablak tunis függöny	1.80
1 db jó vásson ágy lepedő	1.30	1 ablak Szagü 2 - 5.50	1.80
1 db jó paplan	2.-	1 osztergályozott függöny-taró	1.80
1 db fűző ágy pótköré	1.80	1 ablak csiphe függöny	3.60
1 db gyűző ágy pótköré	4.90	1 bútor ággyártás	2.80
1 db jó löpököré	1.70	1 gyapjú ágy- és 1 asztal-tetítő	11.-
1 db szegült löpököré	4.60		
1 levarrót eszmásmék	2.90		

WALLA JÓZSEF

Mozaik és Cement-árúgyára

BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 13. sz.

Action. Exoten. Werthpp. Obligat.

öst, ung., ausl. (auch nicht notirte) kauft in gröss. Posten coulant **Bankhaus d. ungar. Börsen-Journal** Budapest. (Offerte briefl.).

Bei Abschlüssen in Börsenpapieren weitgehendste Erleichterungen.

GIOHNER JANOS és TÁRSA

székely, magyar és kárpátországi bútorkészítő, bútorgyártó és asztalterítő stb. nagy tel. asztalban. **Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.** Árjegyzéket kívánságra ingyen és bérmentve küldünk. Nem tartó árakat kímélünk, vagy a pénzt visszadjuk.

Granit-terazzo, Betontörzások, Medoncák, Osatormázások, Szőkőkkutak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elezige-telő-lemezek,

Keramit-lap, Mozaik-lap a la Mettlach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyezeti-nádszővet, Tűzálló téglá, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-árak.

Olcsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó fényezett	34 ft	1 ebédasztal, 6-német stíl	4 ft
2 ágy, fényezett	22 "	1 arcaztal, 3 főkos	16 "
1 éjjeli szekrény, fényezett	6 "	1 hálószoba, matt díofa	105 "
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett	14 "	1 hálószoba, ísaragott	135 "
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt	34 "	1 garnitúra erőpe- vagy bourotte-behuzat	55 "
2 ágy, magas, díofa, matt	34 "	1 garnitúra selyem-behuzat	80 "
2 éjjeli szekrény díofa, márványtal	28 "	1 garnitúra plüss-behuzat	80 "
1 kredenc, 4 ajt. fűzős, ísaragott, márv.	48 "	1 szalonasztal	10 "
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 "	1 consol márványtal és tükör	26 "
1 ebédí-asztal, díofa, matt	14 "		

Nagy választék egyaránt, valamint a legújabb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébetiér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkinéseinek mintegy **2000** fényképből álló gyűjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedréf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer.
Igazgató: **LAURENCSCIO GYULA.** A magyar kiadás szerkesztője: **BOROSS VILMOS.**

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, **művészi elrendezése és fényes kiállítása,** valamint nagy, **pompás és tiszta fényképfelvételei** által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felolelt képek, melyek **teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkinéseinek,** az olasz vidék beható ismerete s az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan **művetnek alapos tanulmányozása** alapján választattak össze és rendezettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrészt oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkinéseinek, **lebűncselő szöveg** szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalanul nyomott clischével; e diszalburummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszelebbebb köreiben éppen úgy, mint a **művészetet-kevelők, művészek és tudósok között** a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyuttal **nélkülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.**

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előzetések elfogadtatnak a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 18 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 „ 14 „ 40 „ | 30 „ 36 „ — „

A kiadóhivatal,
Budapest, V., Mérieg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két hetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

